

308846 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3.

చెన్న పట్టణము 1916 సం॥ నెవ్వంబరు నెల 27 వ తేది బుధవారము

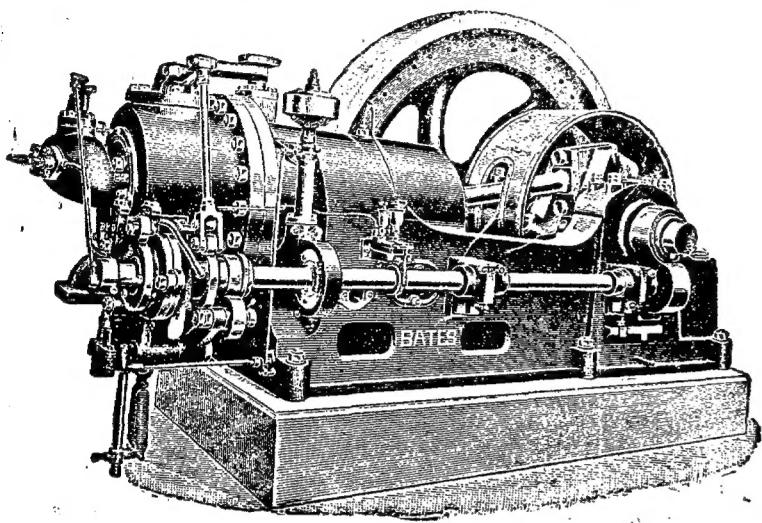
No 150

సంపుటము 3

న శ నా మ స ం వ త్స ర బా ద్ర ప ద బ ము శ అ మా వా స్య 3౦.

సంచిక ౧౫౦

బేటుగోల్డు మెడల్ శెమిడిశల్ క్రూడ్ ఆయిల్ యింజనులు.

ఈ క్రొత్త టయిపు ఇంజనులు యెటు వంటి చిక్కనమున క్రూడ్ ఆయిల్ తో నయినను సుమారు ఒకమాసము వేరయి జరు విప్పి శుభ్రపరచ నక్కరలేకయే మిక్కిలి తృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నవి. సాధారణమైన ఆయిల్ యింజనులవలె యెక్కువ క్రూడ్ ఆయిల్ అక్కరలేక వాటికొరకు ఖర్చు అయ్యే ఆయిల్ నగము మాత్రము యీ యింజనులు తీసి కొనచు వాటికంటె నేయిరెట్లు తృప్తి కరముగా పనిచేయుచున్నవి. 16 గుర్రములు మొదలు 55 గుర్రముల పవరవరకు పీట్టయొక్క స్పేరు సామానాలు సహాయ పుడును ప్లాకుతో సిద్ధముగా నుండును.

109

డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో., ఇంజనీర్లు, మదరాసు.

బ్రాంచిలు:- బెజవాడ, రాజమండ్రి.

మోటారు బస్సులు

18,25, 30, స్టీలు గల ప్రసిద్ధిచెందిన రిఫ్లెక్టరు మోటారు బస్సులు. శీఘ్రముగ సరఫరా చేయబడును.

వి పౌత్ ఇండియన్ మోటారు కంపెనీ,

మెన్లోన్, రాయపేట మద్రాసు.

తేలుమందు పెరిస్సెన్సా - కి 0-8-0.

ప్రతియంబ నుండిగీసడి.

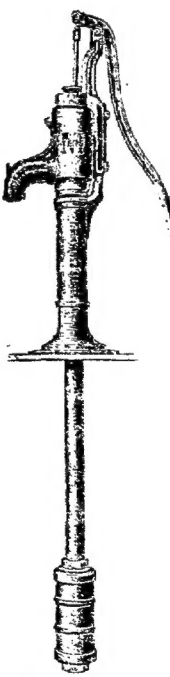

తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధనరములవెంట పెన్సెన్సరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును.

కుట్టిన చోటును మొత్తగునటులు చేసిన బాధతగ్గును.

క్రొత్త వింత.

వ్యవసాయమునకు చేతినిల్ల గొట్టము.

గంట 1.కి 4000 గాలనులు తోడ గలదు. 8 శెక్లను. అతి సులభ యంత్రము. ఎం. ఎచ్. పి. ఘంటలాగాను నూపరిం డెంటు ఆఫ్ ఇండస్ట్రీస్, బనగానపల్లి వారిచే కొనియాడబడినవి. మూల్యము రూ 180, 150 అడుగుల లోతున నుండు నూతులకు పనికివచ్చు పంపులను సయితము ఇచ్చుటకును. విశేషములకు దిగున వారికి అంగీకారము వ్రాయుడి.

కె. బి. జోషి అండు కో

నెం 321 హరన్బీ రోడ్డు, ఫోర్ట్ బొంబాయి.

K. B. JOSHI & CO,

NC 321, HORUNBY ROAD,

Fort Bombay

సంగీత ప్రదాయని

వెల రూపాయలు 3.

ఈ గ్రంథము ఆత్మప్రసిద్ధి చెందిన వాక్యశాస్త్రజ్ఞుని విద్యాపారంగతులైన విద్యార్థి కె. మదాచార్యులు, కె. వి. శ్రీనివాస ఆచార్యులు, వీరి కృష్ణమాచార్యులు వీరిచే రచింపబడినది. ఇందులక్షణ సంగ్రహమును ఆభ్యాసపద్ధతులును, స్వరరతులు, వర్ణములు, త్యాగ్యగారి కృతులు, పట్నం సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి కృతులు, దీక్షితకృతులు మొదలగు, సుమారు 140 వ్రుబతులును స్వర, సాహిత్యతాళ, కాలము లకుగురుతు లేర్పరచిఅందరికి సులభముగ గ్రాహ్యమగునటుల వ్రాయబడియున్నవి. హాస్యవియము, వీణ ఈ శాస్త్రయవద ములకు పటములును, వీటిగుణములును, వీటి నుపయోగించు విధములును వ్రాయబడి యున్నవి. రచితక్రాను 16 పుటలు నైజు, 500 పుటలు. దశసరి గ్లెసుకాగితములో ముద్రితము. కాలికో బయిండు బంగారు గిలుటు చేయబడి యున్నది. వలయువారు ఈ క్రిందివారికి వ్రాసికొనవలెను.

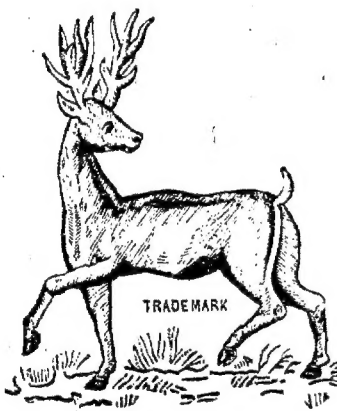
మొసర్పు నగో అండు కంపెనీ,

(మెంటోన్, మద్రాసు.

282

చత్రములరాజు

అసలు "లేడి" గుఱుతు

TRADE MARK
Hed Office:-
Bombay
Branch:-
Calicut

541

Ebrahim Currim & Sons,
Umbrella Merchants,

No. 251/53, ESPLANADE ROW, MADRAS.

MAN REPAIRING TABLET

Sold Everywhere

మదాకో, ఇది లోక ప్రసిద్ధమైన దివ్య బ్రౌవధము. అనేక ఇంగ్లీషు దాక్టర్లు నిర్దిష్టము ఇచ్చియున్నారు. ఈ బ్రౌవధము దిర్బలత్తులకు క్రొత్తరక్తమును కలగజేసి మిక్కిలి బలమనిచ్చును. ఇందులోను చేరిన మూలికలు అనేకము. అవి ఏకనగా యనను, దామియానా, కస్తూరి కంకమరూపు, నీరు చల్ల గడ్డలు, చందనం, ఓస్టియోక్ ల్లా, అగ్ని పానానుము, చుట్టి

కుల నల్ల, అవరంజి ఉపశుల దేహా 1-కి రూ. 2-0-0

అందరు యంగ్లీషు వ్యాపారులవద్దను కొరతను.

సోలు వజంట్టు:- దాద్రా అండు కంపెనీ,

ఇంగ్లీషు మందుల వ్యాపారులు,

280, నై నా బజారు నోట్సు, మదరాసు.

ప్రతివారును కోరు ధాతువృద్ధిర యావధియు.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

(0)

అంగోలు పట్టణపాలకాధ్యక్షుడు.—అంగోలు మునిసిపల్ కౌన్సిల్ ఆధ్యక్షుడవైన యెన్మి కలలో నెలిచిన కొప్పురపు వేంకటకృష్ణరావుగారు పిన్న వారనియు కలలోనియు అట్లుండుటచే ఆధ్యక్షుడవనికి దగనియు ఆసెట్ లాక్షపణలను చేసిరి. కాని మునిసిపాలిటీ కౌన్సిల్ వారే యుత్సాహముతో పనిచేయుచుందురు. అంతూరు జిల్లాకలెక్టరుగారు చనినట్లు ఇల్లెవ్వవహాసులకు సహస్సును ద్రిప్పు వ్యాపకము లేమియులేవు. విద్యుదుక్తిని ప్రవేశపెట్టుట, పునఃపాలక సంఘము వీరి యధీనము క్రిందనే కొన్ని సంవత్సరములపాటు ఉంచునెడల అంగోలుపురము మాత్రమే కలలోని వారికి కొన్ని పునఃపాలక మారు ననుటకు సందియము లేదు. వీరు తిరుకాలమును కనమును వంగోలు పురమును పాలించేయుటకు భారతీయ నిశ్చయించుకొనిరి. యావత్తులకు నీపునఃపాలక సంఘాధ్యక్షుని జనమీ యెత్తుము గూర్చి కొంతగావ్య కొంతకాలము అంగోలు పురమున నివసించిన యొక యుగండును ఎండియను పేట్రెయిటు ప్రతికఠంబు వాసిరి. పునఃపాలన విషయమై ప్రభుత్వమువారి విచారణ వారికి సూచించి యవి తృప్తికరముగా లేనది. సంవత్సరాంతమునకు 15 దినములు ముందు వీరికి సభాధ్యక్షుడవని లభించగా సంవత్సర చరిత్రకి వీరినే జవాబు చెప్పువని యనిన నేమి సబబుగా నుండును. వీరికధ్యక్షుడవని లభించిన నవ్వడే పశువులసంక సంవత్సరమున వీరి ఎన్నికకు ప్రతికఠంబుగా వారు వీరికన్నియో తిప్పలు పెట్టిరి. నుంచి యనకముగలవారి కయినను ఈచిట్కలు పిచ్చి గలిగింపకమానవు. కాని పశువుల సంరక్షణమున గవర్నరుగారి సంవత్సర సమయందు వీరు చేయించిన విరాట్ల సంవత్సర మెచ్చుకొనిరి, అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

వామచంద్రపుర గణపతి సేవాసాధకసమాజము.—నిన్న 21-9-16 సాయంకాల విరాట్లరహస్యజనులందరూ మూలలో నొక సభాధ్యక్షునిచ్చటి శ్రీ గణపతి సేవాసాధక సమాజపు కళా గా పతనమందిరాది కృత్యములను సేరవేర్చుటకై తీర్మానము చేసికొనిరి. ఈకళాకు నీతాలూకా తహసీలువారు వారగు ము.రా.శ్రీ. టి. వి. గోపాలరావు నాయుడుగా రగ్రాసనాధి పతులుగాను, సబుమేజిస్ట్రేటు వారగు ము.రా.శ్రీ, చాగంటి అయ్యలలింగం పంతులుగారు సహాయగ్రాసనాధి పతులు గారు, ము.రా.శ్రీ, యమ్. భానుమూర్తి పి. పి. చమయ్యగార్లు కార్యదర్శులుగాను ఎన్నుకొనబడిరి. ఈసమాజము వార్యుడైతములలో సంతర్భాగములకు మతసాంఘికోప న్యాసములును, హరికథా కాలక్షేపాదికములు నీకళాకృత్యములుగా నున్నవి. శ్రీ అయ్యలలింగం పంతులుగారి కృత్యము లకు ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహములే యగుటవలన నీకార్యములుముందు యుచు జయప్రథముగా జరుగునను చైర్య మెల్లరకును కలిగినది. ఈ గ్రామములో నివసించుచున్న పతనమందిరము (Reading-Room) దుర్భ్రాచయముగా నున్న దానిని పునరుద్ధరమును పొందించుటయే కాక గణపతి సేవాసాధక సమాజమువారి యుద్ద్యమములకు తమ సహాయముచే సానుమోదము. నో సంగన శ్రీ గోపాలరావునాయుడుగారి యాదాప్యము మిగుల క్లాపాపాత్రము. అని చిట్టెలుపంతులుగారు వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్రభాగమునకు పాచ్చిక:—ఆంధ్రదేశమునబుట్టి ఆంధ్రదేశాభిమానులచే బోపించబడుచు దినదిన ప్రవృద్ధిమాన మగుచున్న ఆంధ్రజాతీయ కళాకాలాధికారులందు ప్రతిసంక త్సరము జనరాసందర్భమున జరుగుచున్న వ్యాధిములు మొదలగునవి దేశీయల కల్పక విధితములు యున్నవి. అట్టి సందర్భములందు గతసంవత్సరము పాడమూసిన మానవమయ నుకట కలదు. అందరు పునఃపాలన విధించియున్న నాటకమును జరుగుచున్న నాచిందిరంగస్థలము నొక పెద్దరచుకొని తమకు మార్తెజనతయ నొప్పు జాతీయకళాకాలయందు తమకుగలఅభి మానమును క్షేపింపి 'వెల్లడించుటకు' కొన్ని ప్రదర్శనముల జరిపి అందుల ఆదాయమును కళాకాలకు విరాళ మిచ్చి తమ జా న్యాసమును వెల్లడించిరి. అటులే ఈ సంవత్సరము కత్తు రామయ్యతో ఆ స్థానందు తమకున్న గౌరవమును వెల్లడిం చుటకు సామాజిక లందరు తగినయత్నములు వలయున్నారు. ఆంధ్రదేశీయులకు విన్నవించుకొనెడి జేమనగా ఆంధ్రసంతాన లంద రభివృద్ధి నొందుటకు కృషి వాణిజ్య పరిశ్రమలకు నిలయ మార్చ దర్శకముగా నేర్పడిన ఈ కళాకాల మచిత్రీలని సత్కరించుట దేశీయుల కల్పకకు బాధ్యతయయి యున్నది. కాబట్టి

దేశభక్తు లందరు తమతమ పట్టణములందు గ్రామములయందు మన్న నాటక సమాజముల నేర్పరచింపజేసి యాదేవీ నవరాత్రిము లందు వారు దీక్షబూని త్రికళణ శుద్ధిగా ఆవరాదేవతా విగ్రహ మును మనస్సాధ్యనించి చేతులారా పూజించి లోతులకు తమ శక్తియుక్తులగు ప్రదర్శించి అందువచ్చెడి వరుంబడి ని ఆంధ్రజాతీయ కళాకాలకు విరాళ మిచ్చి బోపించుటల ప్రోత్సహించెదరు గాక యని ఆంధ్ర జాతి కళాకాల ప్రతినిధి కాశీ నాథుని వీరేశలింగము అయ్యవారుగారు వ్రాయుచున్నారు.

చెన్నపురి దక్షిణ మహారాష్ట్ర ఇనుపదారి కంపెనీ లిమిటెడు, (ఇంగ్లాండునందు ఇక కార్పొరేటు కాబడినది.) నోటీసు

చెన్నపురి దక్షిణ మహారాష్ట్ర ఇనుపదారిపై నున్న గుంటకల్లు జిల్లాకు చేరిన ఈ క్రింద వివరింప బడిన సెక్షనులందు రివిన్యూ మరమ్మత్తు పనుల ప్తయించుటకుగాను తెండరులు కొరబడుచున్నవి. అట్లు పంపుకొనబడు తెండర్లను 1916వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 15-వతేది సాయంకాలము 4.30ంటుల వరకు ధార్యాడ నందుండు డిప్యూటీ చీఫ్ ఇంజనీయరువారు తీసికొనెదరు.

1. (ఏ) నరసారావుపేట సెక్షను (బి) గుంటూరు " (సి) గుడివాడ "
2. తెండరు ఫారములు జరి 1-కి రు 2 లు చెల్లించినచో దొంగగలవు. ఇతర విధములగు విషయముల దెలిసికొనుటకు గోరినవారు ధార్యాడ యందుండు ఫిఫ్ ఇంజనీయరువారికి గాని గుంట కల్లునందుండు డిప్యూటీ ఇంజనీయరువారివద్ద గాని స్వయముగా నడిగి దెలిసికొనవగును.
3. వైజెప్పబడిన సెక్షనులలో నొక్కొక దానికిని ప్రత్యేకముప్రత్యేకముగ తెండరు పంపు కొన బడవలయును.
4. కంట్రాక్టరు వైముడు సెక్షనులకు కలిసి గాని లేక కొన్ని సెక్షనులనుమాత్రమే గాని తెండరు పెట్టుకొన వచ్చును.
5. వై జెప్పబడిన రీతి నియామకపరచబడి యుండు ఫారముమీద వ్రాసిపెట్టుకొనబడిన తెండరులు తప్ప ఇతరములు ఆలోచించ బడవు.
6. "..... సెక్షనులోని రివిన్యూ మరమ్మత్తులకుగాను పంపుకొనబడిన తెండరు" అని పైని వ్రాయబడియుండు కవరులలో తెండరుల నుంచి నీట్లుచేసి డిప్యూటీ చీఫ్ ఇంజనీయరువారి పేరటికి చిరునామా వ్రాసి, తెండరులు పంపుకొనబడ వలెను.
7. అన్నిటికన్న తక్కువగానున్నట్టిగాని లేక ఏతెండరునుగాని అంగీకరించ వలెనని గాని, కంపెనీ వారు బాధ్యతను వహింపరు. (458)

"ఇందుమతీ పరిణయము." కుమార భూరత్తి ప్రతికంబకు చక్కని ఆంధ్రకావ్యము. తిరుపతి వేంకటేశ్వర పరిష్కృతము. వెల రు. 0-10-0.

"అప్పారాయ యశశ్చంద్రాదయము." ఆదిల్షా వేంకట సోమయాజి మహాకవి ప్రతికము. సంస్కృతము; ఆలంకార, కావ్యము. వెల రు. 2-0-0.

ఈ రెండు గ్రంథములను ఏక కాలమందు కొనగోరు విద్యార్థులకును పుస్తకభాండాగారులకును ఈ 1916 సంవత్సరము అక్టోబరు నెలాఖరు వరకు సగము వెలకేన బడును.

"మేనేజరు" ముసునూరు సంస్థానము, నాజిడు, కృష్ణాజిల్లా

సర్వవృత్తిక విష సంజీవిని. నూరు (100) రూపాయలు హామయి.

విషము నచ్చువారు ! నవ్వుమో బోదురు !!

జేలుకొండపొట్ల వలన, వంట పొట్టుకు కడిగిన పరిహారమును బొండ్ లేక మిగులకచ్చవడవారకై మేమి యావధమును గనిపెట్టితిమి. కుట్టిన పొట్ల నీమడచును డైరెక్టులో ప్రకార ముపయోగించిన ఒకటిరెండు నిమిషములలో నంటలు పొట్టుపోవును. ఈ డైరెక్టు ధర్మము గుణము లేదని ముఠాపెట్టిన వారము

మా యావధమును మాకు తిరుగవంపి వివరము నెలవై మొత్తమును రాబట్టుకొనుటయే గాక (100) రూపాయల హామయి నంటుకును నర్దులగుదురు.

వెల 2 సీసాలు గల ప్యాకెట్లు 1-కి 8 అ. పోస్టేజీ 6 అణాలు ఒకపేకడన (2) ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొన్న పోస్టేజీ ఉచితము.

1 డజన్ ప్యాకెట్లలకు పోస్టేజీతో రు. 5.0.0

1 డజన్ ప్యాకెట్లు కొన్న వారికి (1-8-0) వెలx ఛాక్ సులర్ ఫోటో పేనా ఇనాము.

స్వాంపీల్ కొరవారు అధికా ప్రాంతు పంపవలెను టి. సీతారామ మొదలియారు.

8. కందప్ప మొదలిసిద్ధి, తిరువల్లి క్షే.టి, మదరాస్

ప్రపంచ చరిత్ర

(నాల్గవసంచిక వెలువడినది)

గ్రంథకర్త గా హర్నిసర్వోత్తమరావుగారు, ఎం.ఏ. లోకములో ఎన్ని రాజ్యములో కలిగినవి. గతించినవి ఎందరో రాజులు పుట్టివారు, గిట్టివారు. ఎన్ని యోధులు మనిషి, చనినవి. ఎందరో మహామూర్తులు జన్మించివారు నిర్యాణ మందివారు. జరిగిన యుద్ధములకు లెక్క లేదు ప్రబలన మతములకు మితిలేదు. అయిన మార్పులకు అంతము లేదు. పట్టణములు పల్లెలైనవి. పల్లెలు పట్టణము లయినవి రాజ్యములు అడవులైనవి. అడవులు రాజ్యములైనవి అనాగరికులు నాగరికు లైనారు, నాగరికు లనాగరికు లైనారు ప్రభువులు అంకితు లైనారు, అంకితులు ప్రభువులైనారు ధనవంతులు దరిద్రులైనారు, దరిద్రులు ధనవంతులైనారు జ్ఞానవంతు లంధకారమునబడినారు, అంధకారముననున్నవారు జ్ఞానవంతులైనారు. ఈ యంతటికిని రెండే కారణములు—కాలము, మానవుడు. 6 సంచికలు 2.0.0

ఎవ్వడెప్పుడు ఎచ్చ తెచ్చుట ఏమి విధముగా ఈరెండు కారణములు పుణేసినవో తెలిసికొనుటకు ఎవ్వరికి ఇష్టముండదు? ఎవ్వరికి కుతూహల ముండదు?

ఆ యిష్టమును పూర్తి చేయుకరి మా ప్రపంచ చరిత్ర ఆ కుతూహలమును సంతృప్తిపరచునది మా ప్రపంచ చరిత్ర

ప్రపంచచరిత్రా కార్యాలయము

145, టంకనాల వీధి, మద్రాసు

ఒక వాచి ఇనాము.

సిం. అద్దక నే వ్రాయుట షాస్త్రాజ్ పేనా సిరాబుడ్డి వోనక రు 2.2.0 లు వెల గల దానిని తెప్పించుకొను వారికి ఒక వాచి ఈనాముగా ఇవ్వబడును. మదరాసు మెయిలు ఆర్డరు కంపెనీ, 87, వై నాబజారు, మదరాసు

మీకు కావలెనా?

R.L.N. టానిక్ ఫోటోలు డజన్లు 4.కి రు. 1. మద్రాసు వస్యము కేరు 1-కి రు. 1

"విద్యావిధి," 87, రామస్వామి వీధి, మద్రాసు.

నీమిల్లుఎక్కడై నా విరిగిపోయినదా? ముద్రా సు, రాయపురముపోస్టు, బేసిక్ ఫోండ్రి, సి. గోపాలనాయకర్ అందుసన్ను వారు చాల త్వరితముగ ను చాల శ్రేష్ఠముగను బాగుజేయుదురు.

Magic Cure! Marvellous effect!!
Bathing Oil Price Rs. 0-3-0
Iron tonic pills „1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Descriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

జ్ఞానము

మానవుని ధనమా?

జ్ఞానమును పదము “జ్ఞ” యను బీజమునుండి కలుగుచున్నది. “జ్ఞ” యనగా తెలిసికొనుట. ఈ తెలిసికొనుట అద్యంత రహితము. అది నొక విధముగా మనము గుర్తింపగలిగినను, అంతమును నిర్ధారణము చేయుట నెవ్వరికిని వశముగాదు. ఇట్టి విశాలమగు భౌతిక ప్రపంచమున జ్ఞానభూమి యెన్నటికిని తిరుగదు ఎంతత్రవ్వినను ఇంకను త్రవ్వటకు అవకాశముండును. దీని యంతము చూచి యడుగుననుండి నక్షత్రముల గన్న వాఁడెవ్వఁడు నిరంతరము లేడు. ఇంక ముందుండు సేమ చెప్పఁ జాలము

ఈ జ్ఞానభూమిని త్రవ్వ మొదలుపెట్టినది మానవుడేనా? తక్కువ జీవజంతువులును త్రవ్వగలిగినవి గలవా? ఈ ప్రశ్నము నకు సమాధానము నాలోచించుటకు ముందు జ్ఞానపదమునకు వ్యుత్పత్తిగమును జ్ఞ ప్రియం దుంచుకొనవలయును. సూక్ష్మజీవులును మనుష్యజీవ నిర్మాణమున కెట్లు మూలములగుచున్నవో అట్లే ఇప్పుడు మనుష్యుడు తనధనమని గర్వించుచుండు విశేష జ్ఞానమునకు “జ్ఞ” బీజము మూల మగుచున్నది. మూలమునుండి విషయవిచారణము నారంభించుచున్నాము గాన బీజాగ్రమును జ్ఞప్తి యం దుంచుకొనుట యవసరము.

మనుష్యజీవము ప్రారంభమున నొక సూక్ష్మ జీవకణమునుండి యుద్భవించుచున్నది. అనగా మనుష్య జీవము సూక్ష్మకణమునుండి జీవపదార్థమునకుగల గుణములన వెలిగి వివిధ పరిస్థితుల నొంది కాలక్రమమున మానవాకృతి నొందినది. అట్లే మానవుని ప్రభుత్వాకృతియగు సూక్ష్మకణమునందును జ్ఞానగుణము గలదు. ప్రత్యేకపరిస్థితులును, ప్రత్యేకవిషయములును గలిగిన కొలఁదని ఈ సూక్ష్మకణమునకు ప్రకృతి సిద్ధముగా గల జ్ఞాన గుణమును వివిధపరిస్థితుల కలవాటు పడినదై ప్రత్యేకాకృతి నొందుచున్నది. ఒక చెట్టు నింకొక తొట్టిలోపాతి బ్రతుకునట్లు చేసి దాని యావరణములును పరిస్థితులును మారుచు ట్టింకొకచోటికి దిసికొనిపోవు నెవల పరిస్థితులుమానవమనలన వృక్షగుణములును మారి, చెట్టు ప్రత్యేకగుణముల నొందుచున్నది. అట్లే మనుష్యజ్ఞానమును ప్రారంభమున నత్యల్పమై యుండి రానురాను వృద్ధియై కలుగుచున్న పరిస్థితులకు సరిపోవునట్లు అగును.

సూక్ష్మజీవులలో ప్రత్యేకవృత్తిత్వమునొంది స్వతంత్ర జీవనమును సలుపువానిలో ‘అమీబా’ అనబడునది ప్రథమజీవి అతి సూక్ష్మమగుజీవి. దీనియందు ధనపదార్థము తనయన దిసికొక యాకారము లేదు. సాధారణముగా గుండ్రని నలుగు వలె చుండును. ఇది ధర్మమును మార్పునప్పుడు “ఆనత్య పాదము”లను పాదముల మూలముననడచును. అనగా దీనిలోని జీవ పదార్థమే ముక్కలు ముప్పీసలు ద్రవపదార్థముగా నున్నందున కొంతపదార్థము ముందుకు ప్రవహించి జీవి దేహభాగము దారిలోనికి బారును. ఇట్లు-అజీవిధులవలనమును గావించును. దీనియందును “జ్ఞ” బీజాగ్రము స్ఫురించుచున్నది. ఒక గ్లాసుముక్కమీద అమీబాజీవి నుంచి దానిపక్కన శంఖద్రావకము నో గంధక ద్రావకమునో ఒకబొట్టువేసినయెడల అమీబాజీవి, ఆబొట్టునుండి దూరముగా తొలగిపోవ యత్నించును. శ్రించెముదూరమున అమీబాకు తగిన ఆహారము నుంచునెడల అది తిన్నగా ఆహారము చెంతకు బారలివచ్చును. ఈజాతియందే ఇంక ననేక కుటుంబముల జీవులు గలవు. ఒక కుటుంబమునకుండు ఇంకొక కుటుంబమునకు జ్ఞానవృద్ధి కలదు. పాపమీషియ భుజనది ఈకుటుంబములలోనొకటి. ఈకుటుంబము నందలిజీవికి పొడుగగు నోరుగలదు. ఒకకొనను వేడిమిని దూరము నుండియే గ్రహింపగల యొక ప్రత్యేక జీవకణముగలదు. నేడిమి సమీపించుచుండగా దీనినాజీవి గ్రహించి వెనుకకు నుతిలిపోవును. యూగ్లినాసిరిడిస్ అను ఇంకొకజీవి ఇంకొక కుటుంబమున గలదు. ఈజీవికి నోటియందొక దారముగలదు. ఈదారము జీవికి పనికివచ్చు ఆహారపదార్థమును, పనికిరాని ఆహారపదార్థమును భేదింపగలదు. నోటిప్రక్కన నొకచిన్న ఎఱుక కణము కన్నువలె పనిచేయుచుండును. ఈసూక్ష్మనే తగ్గిము తెలుగును, నీడను గూడ జూడగలదు.

ఈ కుటుంబము వెనుక ఏకదేహగోళ జీవులను రెండవ జాతి జీవులు గలవు. ఈ జీవులు ఏయవములు గావలసిన ఆయవములను తమంతట తామే నిర్మించుకొని మరల వీనిని లుప్తము చేయగలవు. ఈ జీవులు తమ శత్రుమిత్రులను గుర్తించి శత్రువుల కాపడ చేయగలవు. ప్రబలరుగు శత్రుజీవి వచ్చుచును, దనగనే వీనిలోగొన్ని యొకవిధమైన బలినంటి భున

పదార్థమును తనచుట్టు చేర్చుకొని (గూడుకట్టుకొని) కనడకుండ ఒకచోట నక్కియుండును. వీనికిని కన్నులు గలవు. ఒక మూల నన్న నివారించి చర్యముండి చెవివలె నుపయోగపడుచున్నందున చెవియు నున్నదనియే చెప్పవచ్చును. ఈ జీవులందు స్వయం సహాయభావమును, సంఘభావ మాహత్వమును వ్యక్తములు. వీని వెనుకవై నోడెర్మలను ఇంకొక జాతిజీవులు గలవువీనియందు స్వరక్షణశక్తి బాగుగా వెంపొందింపబడినది. వీనియందు గొన్ని ఒకజాతి గర్భుటకముల వైచిప్యమిద గృహము నిర్మించుకొని కర్మటకము సాహాయ్యమువలన స్వప్రాణ రక్షణము గావించు కొనుచుండును. మఱికొన్ని జీవులు శత్రువులు దగ్గఱకు వచ్చుచుండుటఁ జూచి తమలోనున్న కొన్ని యంగములనుండి “శర” యనబడు నల్లని ద్రవమును వెడలగక్కి అదితమ దేహమంతటను చుట్టుప్రక్కల నీటియందును వ్యాపించునట్లు చేసి శత్రువునకు భయము గలిగించి, తాను గనపడకుండ తప్పించుకొని పోవును. హలోతోరాయిడ్లని చెప్పబడు మరి కొన్ని జీవులు శత్రువులు తమకొట్టుకొన యత్నించుచుండగా తమ జీర్ణ నాళములను శత్రువునియొద్ద వదలివేసి తప్పించుకొని పోవును. వీనివెనుక వానపాము రకము జీవులుగలవు. వీనియందు ఏ యంగమును నునకుఁ గనపడకున్నను ఆహారపు మంచి చెడలను దెలిసికొను జ్ఞానమును గలదని చెప్పవచ్చును. శత్రువులు తమకొట్టుకొన ప్రయత్నించి నప్పుడవి యొకవిధమగు జీగట పదార్థమును భూమియందు చిమ్ముచుబోయి శత్రు వా జీగట పదార్థమునందు జీక్కుకొని పోవునట్లు చేయును. ఈ జీవుల తరువాత సాధారణముగా ప్రతిదినమును మనము చూచు రక్కలు గలవియు రక్కలు లేనివియు నగు కీటక జాతి జీవులు గలవు. వీనియందు జ్ఞానము చాల వెంపొందింప బడినది. వీనియందు సహసాక్షులును గలవు. వీనియంద నేకవిధములగు గంతులున్నయన ఇవిశత్రువులను దప్పించుకొన గలుగును. కొన్ని మిణుగురుపురుగు వంటివి, తమ తేజమువలన శత్రువును దెలిరింపజేయును. వీనియందు పండ్లును, నోరును, కన్నులును, తాకిచూగు జ్ఞానాంగములును గలవు. కొన్ని పగలంతయు నిద్రించి తమ కనుకూలముగా నుండు సమయమునకే లేచి రాత్రియందో లేక చీకటిగా నున్న సమయమునదో బయటికి వచ్చును. శత్రువులను ముట్టడించునప్పు డెంతయో పట్టుదలఁ జూపును. మనుష్యులు మాచి యాశ్చర్య పడదగునట్టి గూళ్లను గట్టుకొని కుటుంబ కుటుంబములుగా కాపురములు చేయును. గూళ్లయంద రలుగు, వానియేర్పాట్లు నత్యధికముగా నుండును. చీమలలో వ్యాసలేఖకుడు సలిపిన పరిశీలనములును, వానిచేష్టలును, వాని సంఘపు ఏర్పాట్లును ఇదివఱకు ఒక వ్యాసమున ప్రకటితము. పుష్టాస్థులు లేని జీవులలో నివి ముఖ్యములు. దీనియందు జ్ఞానము మొదటిజాతి నుండి కడపటి జాతివఱకు నెట్లు వృద్ధిపొందెనో పాఠకులు గమనింప దగును.

పుష్టాస్థులుగల జంతువులు ముక్కలు ముప్పీసలు మనకు దెలిసినవియే. చేపలు, కప్పలు, పాములు, బల్లులు, పక్షులు, మృగములు, జంతువులు మున్నగువాని గమనము సాధారణముగా జూచుచున్నాము. చేపలు పట్టువాని ఎక కాననొంది ముందు దానిని గఱచి తన ప్రాణాపాయమును సంతయించి, చేప యెగున నదలిచేయుటయు, కొన్ని చేపలు ఒక విధమగు వెలుగునిచ్చి శత్రువులను భయపడజేయుటయు, మరికొన్ని చేపలు నిధవిధముల నాటలాడి చేపలవారిని మోసపుచ్చుటయు మనము చూచుచునే యున్నాము. కప్పలు, పాములు, బల్లులు మున్నగునవి తమ యాహారముల కొఱకు నక్కియుండి స్వల్పజీవులు నిస్సంశయముగా ముందుకు వచ్చినప్పు డాకస్మికముగా వానివైబడి వానిని దినుట మన మను దినము చూచుచుండుము. పాములు గాననాదమునకు ప్లాంగి నాట్య మాకుటయు, శత్రువులు తమ కపాయము జేయ యత్నించినప్పుడు బునపట్టి క్రోధము దీర్చుకొన గోరుటయు మున్నగునవియు మనకు దెలియును పక్షులు సంపార సుఖములకొఱకు జంట జంటలుగా నుండుటయు, గ్రుడ్ల కాపడగలుగు సమయమున వానిని గాపాడయత్నించుటయు, వానయు, సూర్యునియెండయు దగులకుండునట్లు తమ గూళ్లను వివిధాకారములతో నిర్మించుకొనుటయు, మనము చూచుచుండును. పక్షులయందు సహకారభావ మత్యధికముగా వృద్ధిచేయబడినది. నెంచబడిన పక్షులుచేయు చర్యలును, రామచిలుకలు మనుష్యులరీతి మాట్లాడుటయు మనకు గోచరము. పక్షులకు కులాయనిర్మాణమునందుగల శేర్పనకనేక మహావేత్త లాశ్చర్యపడియున్నారు. జంతు మృగముల విషయము మన కెఱుకలేనిది యుండఁబోదు. కుక్క లిల్లుకాచుటయు, ఇంటివారిని నెఱవారిని గుర్తించి నెఱవారిని పాఱఁ

దోల యత్నించుటయు, యజమానునికి సర్వవిధముల సాహాయ్యము చేయుటయు మన మెరిగినదే. సింహములు పులులు మున్నగునవియు తమ గుహల నిర్మాణమునందును, శిశురక్షణ విధములందును మంచి జ్ఞానమును జూపుచున్నవి. వానరములు మనుష్యులచేష్టలుచేయుటయు, తమ జ్ఞానవైపుజ్ఞమును వివిధ విషయములందు బ్రకటించుటయు వ్యక్తము. పుష్టాస్థిజీవుల విషయము మన మెంతయైనను బరిశీలించవచ్చును. ఈపరిశీలనముల వలన మనుష్య జ్ఞాన పరిమితికి తక్కువ జీవుల జ్ఞానము వచ్చుచుండుట మనము నిర్ణయింపగలము. చెట్టులందును జ్ఞానము కలదని ఇటీవల తెలుపబడినది. ప్రొద్దు బొడుపు మొక్కలును, చంద్రకాంత మొక్కలును, పద్మములును కలువలును సూర్యచంద్రగతుల ననుసరించి ఎట్లు చరించుచుండునో మన మనుదినము చూచుచున్నాము. సూర్య రశ్మి తగులని చోట్లయందు మొక్కలను నాటి వానిని ఎండకు కొంచెము దూరముగా నీడలోఁబెట్టిన యెడల, మొక్కలకొమ్మలు సూర్య రశ్మిని వెదకుకొనుచు ఎండలోనికి వెరుగుటయు మనము చూడవచ్చును. కొన్ని మొక్కలు కాన్సిస్, మున్నగునవి జీవులను గూడ భక్షించును. ఒక ఈగ ఒక ఆకుపైసగాని పూవుమీదగాని వ్రాలినప్పుడు, ఆకు లేక పూవు అడుగున నుండి తీయని యొక ద్రవము పొంగి వచ్చును. ఈ ద్రవమును జూచి ఈగ దాని యొద్దకుపోగా క్రమముగా ఆకు లేక పూవు ముడుచు కొని ఈగనుచంపి దాని రక్తమును ద్రాగి దాని కళేబరమును భార చేయును. ఇట్టి మొక్కలును గలవనట ఆశ్చర్యకరము. పరిశీలనమువలన నెంతయైనను దెలిసికొన గలము. ఇట్టి పరిశీలనముల బట్టి మొక్కలకును జ్ఞానముగలదని తెలియుచున్నది. స్వల్ప జీవుల దినగల మొక్కలు తమ యాహార నిర్ణయమునందును గడుమెలకువతోన క్రించుననియుచెప్పిం బడినది.

జీవులను మొదటినుండి చివరవఱకు బరిశీలించగా జ్ఞానము క్రమముగా జీవుల పరిస్థితులకును, దశలకును దగినట్లు వృద్ధి నొందుచున్నదనియు, మనుష్యునిజ్ఞానము ప్రారంభమున మర్కటజ్ఞానమువలెనే యుండెననియు, పరిస్థితులవలన నిట్లు వెంపొందెననియు, మన స్మృతుధారాశక్తి ముగా వినియోగించుట చేతనే యిట్టి మహాస్థితి గలిగినదనియు, తక్కువ జీవులు తమ మనస్సులను వృద్ధిచేసికొనుట కవకాశములు లేటస్థిపలేదనియు, తనదని మనుష్యుడు గర్వించు జ్ఞానము వృద్ధి నొంది చుట్టుగల పరిస్థితులవలన నిట్టిదశ నొందెననియు తెలుచున్నది.

ద్వాదశి ధర్మము:— చెన్న పట్టణము రాయపురం మన్నారసామిగుడి వీధిలో నుండిన చీవులల నారాయణయ్యగారు 22-4-12-లో మరణ శాసనమును వ్రాసిరి. ఆ శాసనము వారి భార్య అయిన సుబ్బరామకమ్మ, ఆమెతో బుట్టువయిన మ. చంద్రాశేకట కృష్ణయ్యగారి ద్రవ్యాది సహాయముచే అములులోకి రాబడి ఆ. ప. వైకుంఠనాథారాగారి పేర ప్రాచేట్ పుట్టబడి మదరాస్ రాయపురం కల నంటపం నెం 19 రు ఇల్లును సుత్రంగా నియమించి ప్రతి ద్వాదశి 6 మంది బ్రాహ్మణులకు భోజనం నిర్వహించి 24-9-16 భాను వారమున భత్య భోజ్య యుక్తముగా ప్రాంధించిరి. ఈ ప్రకారము ఈ ధర్మము అములులోకి వచ్చినందునై రాయపుర నివాసులు బహు సంతసించు చున్నారు. అన్ని పండిత వంశీశ్రేష్ఠ క. చన్ద్ర మాశీశ్రేష్ఠ రాష్ట్రీగారు వ్రాయుచున్నారు.

ఒక క్రొత్తబడి:— నెల్లూరు జిల్లాలో చేరిన దుగరాజు పట్టణమునకు సమీపమున మల్లం అను గ్రామమునందు రాబోవు అక్టోబరు నెల తే 1 ది నుండి పాతకాల స్థాపంపబడిన. చుట్టుప్రక్కల ఇంగ్లీషుభాష నేర్పనట్టిబడి తేనందున అచ్చట ఇంగ్లీషుభాషయు తెనుగుభాషయు నేర్పబడును. రయితుల బాలురకు వ్యవసాయపువిద్య తెన గున నేర్పబడును. గాబులు మొదలగునవి నెల్లూరు జిల్లా దుగరాజుపట్టణపోస్టు మల్లంగ్రామములోన్న మ-రా-రా-శ్రీ.డి. జానకీరామయ్యగారి పేరట వ్రాయవలెను అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

ప్రకటన

ఆంధ్రపత్రికా సంచార కార్యదర్శియగు శ్రీ యుత కై.పా శేషాద్రిశర్మగారు పత్రికా పక్షమున దత్తమండలములలో బని చేయుచున్నారు. కాన ఆంధ్రసోదరులు వారికి దోడ్పడి పత్రికాప్రచారము నభివృద్ధి జెందింప బ్రార్థితులు. మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక.

స్థానిక వార్తలు

ఇంగ్లీషు మెయిలు తపాలు:—ఇంగ్లీషు మెయిలు తపాలా తీసికొని పోస్టులు ఎక్స్ప్రెసు కారులు బండి బాంబాయి నుండి నేటిదివస సుదాయము 4-10 గంటలకు బయట చేరినది.

శ్రీ భారదాసరా త్యక్తిరము:—శేషజనునా మహా తొమ్మిది దినములకును యేమిటావుల న వివాహమునకును పాత్రయ్యకపోక 24 సంవత్సరములు నివసించి పతన మున్నయ్యగా కంటికి దీర్ఘ శ్రీ భారదాసరా త్యక్తిరము 25.9.16.

ఆత్మహత్య—అమీరపూర్ గంగవ్యవస్థ అను 35 ఎకర ప్రాంతముల వృద్ధుల ధారుమండులనుండి యేదోగా వ్యాధిచే పడినది. ప్రాంతము : ముగ్గురు మొత్తము 35 వారమునాడు బాధించి నందరి మృత్యువలన మృత్యు కోరినది. ప్రాంతముల పడినది. ఆదివాసమునాడు పాత్ర సువాస వానినాడు గంగతి విచారించి ఆత్మహత్యగా చేరినది.

నుదరాసు ఆంధ్రక్షత్రియ బంధుమండల సభ; నాహుకారుచేటు:—ఈ సభవారు 24 వ తేది ఆదివాసము సభ్యులము 2 గంటలకు సాధారణ సాంకేతిక సమావేశమున గావించిరి. పట్టణవాసులును పరిసర ప్రాంతములవాసులును ఆ సభకుని ప్రతినిధులు వచ్చిరి. ప్రప్రథమమున ఆంగ్లేయ విజయమునకు వైరమును ప్రాధించి తుదకు జాతీయగీతముతోడను, చక్రవర్తిగారికి మామ ఆశీర్వాదములతోడను సభ ముగింపబడినది. అనంతర కార్యదర్శి మామే వ్రాయుచున్నాడు.

ఫోర్టు సెంటు జార్జి గెజెట్టు

స్వామిశాఖ.
సెప్టెంబరు 27 వ తేది నుండి కాకనాడ తెలంగాణ ప్రభుత్వము జడ్జి కోర్టుమారు కృష్ణమూర్తిచార్యుల గారికి 2 మాసముల 25 దినములు ప్రిసెంటేషన్ లపడినది.

కోర్టుమారు కృష్ణమూర్తిచార్యుల గారి స్థానమున మొదటిసారి మున్నె అరణ్యసీతయ్యల కృష్ణస్వామిఅయ్యలగారు నిర్ణయించబడిరి.

ఎక్కాడు రాజువాచార్యులగారు తిరువళ్ళూరునకు ప్రత్యేక స్వామిశాఖగా నియమించబడిరి.

ఇదివరలో తిరువళ్ళూరు స్వామిశాఖగారున్న జునాడీ మైసూరు వేంకట మొరళురాజుగారు తమయంద్యాగమునకు రాజినామా నిచ్చి వెలుగుటచే వారి కిదివరలో నిచ్చిన సుధికారిములు తీసివేయబడినది.

లోకలు ముగ్గురిపలు శాఖ.
ఆంధ్రము: వాగుస్వామి శాస్త్రీయరుగారు కంజి కొండు మహాలక్ సంతకాధ్యక్షులుగా నిర్ణయించబడిరి.

భావ బహుధర్ అయ్యదు తండ్రిగులామ్ సహాయుడైన అయ్యదు తండ్రిగారి కుమారు సామ్యుబహదూరుగారు నామ పట్టణము సంతకాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

విద్యాశాఖ.
చెంగల్పట్టణ జిల్లా స్కూల్స్ అసిస్టెంట్ ఇన్ స్పెక్టరుగారు నున్న హెల్త్ డివిజన్ కమిషనరుగారు రాజమహేంద్రవరము నుండి గంగర్ల మెంటు కలెక్టరీస్కూలులకు వైసుప్రెసిపాలుగా నియమించబడిరి.

విందు.

సెప్టెంబరు 26-9-10 వరకు హాల్బుట్టా ఆర్థుగారికి విందు లిగినది. గవర్నరుగారును తెల్ల సెంటు కల్లులు డ్రెయిరుగారును పట్టణ జనముల వారసుమెనుగారును బహుళు కార్కరుగా మును కార్కరుగాను మురికొందరును కందుకు వచ్చిరి. గవర్నరుగారు 25 వ హాల్బుట్టాని చాల ప్రశంసించిరి. 25 వ హాల్బుట్టా గారు చాల బాగుగా నవర్చసించిరి.

విద్యుత్ బోర్డు.
గొంతునగారికి బహుళుగా కోరుతున్నారు నాలుగవ సభ్యులుగా నియమించుట.

సమకాలి కాభిప్రాయ లు

సర్దిన్నాగారి యుక్తిరాధికారి.

బొంబాయి స్వామిశాఖము నందలి సర్దిన్నాదేవర గారి స్థానమున కెంపుగారిని యిండియా కార్యదర్శిగారు దేశాభిప్రాయముల నిరసించి అందులకు వ్యతిరేకముగ నిర్ణయించుట మిగుల విచారకము. వారిని కొంతకాలమువరకు మాత్రమే పంపించిరి. నియోగించిరి. కాని దిన్నాగారి స్థానమున బి. మార్టను అను ఆంగ్లేయ ప్రాంతీయకడు ఫీకముగ నియోగింపబడినది. బొంబాయి కి ద్విమస్వామిశాఖములో దేశీయులు మిగుల కొలదిగా నున్నారు. వారిసంఖ్య సభిక్తము చేయవలసిన దని బొంబాయి గాస్ట్లను సుహృద్భవారు కోరిరి. దానికి ప్రత్యుత్తరముగా దొరకరునువా రింగ్లాండునుండి ఇదివరలో భారతీయులనుండు స్థానమున గూడ నొక ఆంగ్లేయోద్యోగిని నియమించిరి. బొంబాయిలోను, హిందూదేశముందును గూడ స్వామిశాఖలకు కలుపుబట్టనదియే నిజముగా వాదించబడుచున్నదా యేమి? వికారణములచేతనే గాని ఈయొక్క స్వామిశాఖ యందు మాత్రమే విద్యాధికులగు భారతీయు లెక్కుడుస్థితికి వచ్చుచున్నార..... మాస్టరుగారి పేరైన మే మెప్పుడును వినియుండలేదు. అయినను ఆ కారణముచే మేమువారినిండుకయు నిందించము. కాని మాస్టరుగారి నియోజనముగూర్చియే మేము ద్వివింపము. వారాశాఖలో యుక్తిమోక్షములు గావచ్చును. కాని ఆస్థానమునకు రెగిన భారతీయులు కానపుడు మాత్రమే దొరకరునువారు వారిని నియోగింపవలసి యుండును. "శీడరు" పత్రిక.

స్వదేశ సుస్థానములు

హిందూదేశము నందలి బరోడా, మైసూరు, తిరువాన్కూరు మొదలగు కొలది స్వదేశ సుస్థానముల కీర్తి సంప్రద నీయును. వాటివ్యవహారములు సామాన్యమునందలి జనులందరికి నత్యుత్త మాహాదకగములుగా నున్నవి. బ్రిటిషు ఇండియా పరదేశీయులచే పరిపాలింపబడుచుండగా నీసుస్థానములు దేశీయ పరిపాలన నమభివృద్ధిచేయుదులకు కారణమని మేము కలంచుచున్నాము. "అమృతబజారు పత్రిక."

ఇండియా దుస్థితి.

"పరశ్రామికముగ గాని, విద్యావిషయముగ గాని యాధికముగ గాని హిందూదేశమిప్పుడు తోడినాగరిక దేశములన్నిటికిని వెనుకబడియున్నది... కీ! శీ! గోపాలకృష్ణ గోక్షే మున్నగు మహనీయులు ప్రారంభ విద్య యందటే ముగియగను, నిష్పంథముగను జెప్పుబడుట కెంతగ బ్రహ్మాంధులైన నా సుహృదులని ప్రభుత్వము లన్నియు వ్యర్థము లయ్యెను. మొన్న మొన్నటిదాక గాఢ నిద్రాపరవశమైయున్న వై నాదేశము తన నల్లయందు చుక్కుచువీటి తన యభ్యుదయమునకు దారి చూచుకొనుచున్నది. కొంతకాలము క్రిందటి వజరును, చలనములేక వైతన్యరహితమై కన్నట్టి జపానుదేశపరశ్రమల పునయమున నేమి, విద్యావిషయమున నేమి, యాధికమున నైన నేమి, మిక్కిలియభివృద్ధి జెంది, ప్రపంచమందు గొప్పయధికారము నెఱపు ప్రభుత్వములలో నొక్కటి యని పేరుపడియెను. స్విడ్జర్ ల్యాండు, జ్యూనీ ఇంగ్లాండు మున్నగు దేశములలో వ్యవసాయము చేసికొనియు, కూలిసాలి చేసికొనియు తీవనము గడపు కూలివాడు మాత్రమే గాడు. తుదకు పీఠము తుడచుకొని బ్రదుకు కడబాల్లివాడు తుడ నింతో యంతో చదువును వ్రాయును నేర్చుచున్నాడు..... హిందూదేశము ప్రారంభవిద్యకొక కెంత యాత్రపడవలయు నో, విద్యావిధాన మిట్లేయుండునో హిందూదేశము విద్యా విషయమున నిప్పటి యింగ్లాండుదేశమును గలసికొనుట కెన్ని సంవత్సరములు పట్టునోకదా!— "దేశమాత!"

తపాలు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 26:—నాటునుండి గూడ వృత్తాంతములు వచ్చుచున్నవి. గురువారమునాటి తపాలువలన హుగ్లీ జిల్లాలో వాస్తాగామమున నొకయిల్లు కూలి నలుగురు తాపి పనివారు చని పోయిరి. మరియొక గ్రామమున నిద్దరు సాంతాలశ్రీ లొకగుడి సలో నుండగా నొక నెడ్డ చెట్టువీరికి ఆగుడిసెపొడ పడినది. వారిద్దరును చనిపోయిరి. బర సత్తా గ్రామమున నొక శ్రీ గారి వేగమున క్రింద పడిపోయినది. దెబ్బలుతిగిలినది. వైద్యునిబిలుచుట కామెధర్త పోవుచుండగా కొబ్బరికాయలు అతిసేన త్రవ్వబడుటచే నతనికిగూడ దెబ్బలు తగిలినవి. వెంటనే ఆతడుచనిపోయెను. చంద్రనగరమున నొక చాకలివాడును వానిభార్యయు నొకగుడి సలో పరుండి నిద్రించుచుండగా గుడిశిక్కులివారి మిదపడినది. వారిరువురును చనిపోయిరి.

దేశభాషలందు విద్య

మన దేశమందు దేశభాష కడు వీనస్థితియందుండుట జూచి భరింపజాలకున్నాము. పాఠశాలలందును కళాశాలలందును నది ముఖ్యభాష గాదు. దొరతనమువారి భాష యాంగ్లముగుటచే నా భాషకు ప్రాముఖ్యము వచ్చినది కరికదా ముమాత్యభాష యడుగంటినది. మన విద్యార్థులకు శాస్త్రము నన్నింటిని పరభాషా మూలమున బఠించుట మిక్కిలి కష్టతముగ నున్నది. మనభాష వృద్ధియగుట లేదు. మన విద్యార్థులకు పరభాషలో వ్రాయుటకును చదువుటకును శక్తి కలుగునప్పటికి కొన్ని సంవత్సరములు పట్టుచున్నది. ఈ సంగతిని గ్రహించి మన విద్యాధికు లందఱును దేశభాష ముఖ్యభాష చేయవలసినయొ దేశభాషయందే విద్య నేర్పుట ముఖ్యమనియ నొక్క చెప్పుచున్నారు. మన దేశీయులేకాక యాంగ్ల విద్యాధికుల కూడ ననేకులు హిందూబాలకు వారి భాషలోనే విద్య నేర్పవలసని గట్టిగ వాదించుటనుబట్టి మన వాదమునకు బలము హెచ్చుచున్నది.

మనదేశము ఇతర దేశములు

ఒకదేశపు జనులు మతీయొకదేశపు భాషలో విద్యన నేర్చుకొనుట యనునది హిందూదేశమందు తప్ప ప్రపంచములో మతీ యొక్కడను గానింపదు. ఇంగ్లాండులోని బాలరన ఫ్రెంచిభాషలో విద్య నేర్చుకొనవలయునని మనమంటిమా వారందును ఫక్కున నవ్వుదురు. ఒకానొకప్పుడు ఇంగ్లాండులోని బాలురు ఫ్రెంచిభాష నభ్యసించెడివారు. పాఠశాలలో ఫ్రెంచిభాష నుపయోగించుటవలననింగ్లీ షుబాలకు మిక్కిలి కఠినముగ నుండుటచే వారికి నది మిక్కిలి యసహ్యకరముగ నుండెను. తర్వాత 15వ శతాబ్దము మొదలు పిల్లలకు తమభాషలో విద్య నేర్పుట మొదలుపెట్టిరి. మనదేశమందు రాజభాష మనభాష కాకపోవుటచే నిట్టి చిక్కు సంభవించినది అయినను మనము రాజభాష తప్పక చదివినను మాత్యభాషను దిట్టపరచుట యావశ్యక మయి యున్నది.

నవములు

చిన్ననాటినుండియు శాస్త్రములను విదేశభాషలో చదువుటచే నా భాషాపాండిత్య ముండవలెను. ఇంగ్లీషునందు భాగుగా వ్రాయుటకును చదువుటకును బాలనికి శక్తికదురు నప్పటికి నెన్నియో సంవత్సరములు పట్టును. ఆభాషలోని పదములయొక్కయు వాక్యములయొక్కయు సభమును గ్రహింపవలెను. ఆభాషాపదముల వర్ణకముమును ఉచ్చారణమును గట్టిగా నేర్చుకొనుటకు చాలకాలము పట్టును. మనకు ప్రతితరగతియందును సగము ఇంగ్లీషు పాఠము లే. ఎంతయో కాలము వ్యయపరచి, యింగ్లీషులో వ్రాయును చదువును నేర్చుచున్నాము. అది లభించుట దుర్లభముగా నున్నది. ఇంక శాస్త్రజ్ఞానము సంపాదించుట కవకాశ మెక్కడిది? ఆ కాలము నంతయును శాస్త్రముల నభ్యసించుటలో గడపితిమా మనకిప్పటికి నెంతయో శాస్త్రజ్ఞాన మలవడి యుండును. ఎంతకాలము వెళ్లబుచ్చినను మనస్సులోని యూహలను ఎదుటవానికి స్పష్టీకరించుట దుర్లభము. మనము సాధారణముగ మన భాషలో మాటలాడుటచే నాభాషలో పాఠము చెప్పిన సులభముగ తెలియును. అన్యభాష యయినచో ముందు వాక్యముల కర్థము చూచు కొని తర్వాత శాస్త్ర విషయమవగావన చేసికొన వలయును. మన మొక్క యంశము చక్కగ యోచింప వలెను. మన యుద్దేశము పాశ్చాత్యభాషను నేర్పుటా? లేక పాశ్చాత్య శాస్త్రముల నేర్పుటా? మనకు భాష యేదియయిన నేమి? శాస్త్రము నేర్పుట ముఖ్యమయినది కదా. భాషా పఠనమందిత వృధా శ్రమయే! కాబట్టి దేశ భాష యందు విద్య నేర్పినచో ప్రజల కది అతి త్వరలో తెలియును. అనవసరముగ నన్యభాషజ్ఞానము సంపాదించుటలో శక్తిని వినియోగింపక పాశ్చాత్యశాస్త్రముల నభ్యసించి వారి యూహలను గ్రహించియెడలవారికి వలె నీననుమును త్వరలో నభివృద్ధి లోనికి రాగలము.

విద్యాభిమాని.

జొరాసి బ్రయను స్త్రీమరు

కలకత్తా; సెప్టెంబరు 24:—ఈనాక ఈ నెల 27వ తేదిని 4000 బాగ్ మూటలను చేసికొని రంగూనుకు బయలుదేరినది. దారిలో తుపానువలన ధ్వంసమైనదని నేడుదయమున కలకత్తాకు తిరిగివచ్చినది. యుక్తవయస్సైనదియై తెలియలేదు. నావికులుమాత్ర మొకచోట దిగి వారికడట తిండిసదుపాయములేదని తెలియుచున్నది వారిని తీసుకొనివచ్చుటకు స్త్రీమరు లిదివరకే వెళ్లియుండును. వీనియజమానులు బొంబాయిలోని యొకపార్సీకం వెనీవారు.

గ్రీసు

గ్రీసు విప్లవకారులు.

సలూనికా, సెప్టెంబరు 23:— ఈవిప్లవకారుల సంఘము వారు జూలై నెలకు పూర్వము ఇయ్యబడిన దొరతనమువారి ఋణపత్రములకు బదులుగా క్రొత్తపత్రములను విక్రయించుచున్నారు. పరాసువారి శిబిరమునందలి కోశమున నగదును ప్రాంతునాథములుగా నిచ్చి పత్రములు కొనవచ్చును. విప్లవకారుల పటాల మొకటి రణరంగమునకు వెళ్లింది.

గ్రీసుదేశము విభజింపబడుట.

లండను, సెప్టెంబరు 24:— గ్రీసురాజ్యమును పేరేగాని ఏథెన్సు పిలోపేస్సులు మాత్రమే దొరతనమువారికిందనున్నవి. తక్కిన భాగములలో కొన్ని విడిపోయినవి. కొన్ని సందియమున నూగులాడుచున్నవి. అని ఈనెల 21వ తేదీన ఏథెన్సు నుండి డెయిలీ మెయిలుపత్రికకు నంతివాదనవచ్చినది.

ఒకయుద్ధశాక.

జార్జియొ ఎవరిపు అనుయాయుడైనాక విప్లవకారులతో చేరుటకు సలూనికాకు వెళ్ళుచున్నదని దొరతనమువా రనుమానపడి దానిని ముట్టడించవలెనని నాకాదళమున కాజ్ఞాపించినది 22 వ తేదీన డెయిలీ టెలిగ్రాఫుకు ఏథెన్సునుండి తంతివాదనవచ్చినది.

జాతీయభావము.

జాతీయభావము విస్తరించుచున్నదని ఏథెన్సునుండి తంతివాదన వచ్చినది. దొరతనమువారిచేత బడకుండ తప్పించు కొని రాగలిగిన వైనికోద్యోగు లందరూ సలూనికాకు వచ్చుచున్నారు. వారితోవరకు 800 వుండియిరి. ఆయా రేవులనుండి బయలుదేరనుండగా కొందరిని పట్టుకొనిరి. చాలమంది స్వచ్ఛందము సలూనికాకు విరామము లేకుండ వచ్చుచున్నారు. సలూనికాలోని గ్రీసు స్త్రీయంత్రాని వారు తిరుగబడి నాకను జాతీయ సంఘమువారి నశయచేసినది ఏథెన్సు నుండి తంతివాదన వచ్చినది.

గ్రీసు బల్గేరియా దేశీయులు.

ఏథెన్సు, సెప్టెంబరు 24:— స్లోనినానుండి బల్గేరియా వారు పారిపోవుచు నొకగ్రీసు పదాతిదళమును (కంపెనీ) వెంట గొనిపోయినది బల్గేరియా వైనికోద్యోగులు ప్రకటించిరి. గ్రీసుప్రజల కాగ్రహమును కలిగించునట్టి విషయములను ప్రకటించుట క్రొత్తపంథ.

గ్రీసుమంత్రులు-మిత్రమండలివారు

ఏథెన్సు సెప్టెంబరు 24:— జర్మను పాక్షికులగు గౌన గ్రీసు మంత్రివర్గమును తొలగించి కార్యనిర్వాహక మాత్ర ప్రయోజకముగ మరయొక మంత్రివర్గము నేర్పరపవలెనని జూను నెలలో మిత్రమండలివారు లేఖనాసరి. జైమిసు మంత్రివర్గము స్థాపనకు ఎంకాలో గెరోపోలసు ఘేటుగార్లు వచ్చినపుడు. మేము రాజకీయమంత్రివర్గముని వారు ప్రకటించ తెలిపిరి. మరలరా రా ప్రకటనమును రద్దుపరుచుకొనిరి గాని మిత్రమండలివారు రెంటినిగూడ అక్షయమేయలేదు; గాని ఈ మంత్రివర్గము నామోదించెదరా యనిమాత్రము దొరతనము వారికి వ్రాసిరి. అందులకుగాను మిత్రమండలివారి సంతయములను తీర్చుట కా మంత్రివర్గమువా రెన్నియో ప్రకటనలను పంపుచున్నారు.

క్రీటులో తిరుగుబాటు.

లండను, సెప్టెంబరు 24:— హెరాక్లియను కాండియానుండి దొరతనమువారి కిటుల తంతివాదనవచ్చినది. వైనికులు విప్లవకారులను తలపడిరి. చాలమంది హతయైరి. కొందరికి గాయములు తగిలినవిగాని విప్లవకారులు పట్టణమును నశింపజేసిరి ప్రభుత్వోద్యోగులను పారదోలిరి. జర్మనులు విప్లవకారులకు తోడ్పడిరి. విప్లవకారులు కెనీయాలో ప్రవేశించుచున్నారు. తక్కిన క్రీటుదేశ సంతయును విప్లవకారులకు స్వాధీన పగుచున్నది.

గ్రీసు దేశస్థితి.

బ్రిటను రన్వెయల కోపము.

లండను సెప్టెంబరు 24:— గ్రీసుదేశమునందు సమర్థ భావ పరిస్థితినిగూర్చి ముఖ్యముగా జర్మను పక్షపాతముగు మంత్రి వర్గమునుగూర్చి ఆంగ్లదేశము రన్వెయల పత్రిక లితికోపముతో వ్రాస్తున్నది. “మంత్రివర్గము శత్రుపక్షపాతముతోను దురహంకారముతోను రాజు నీడనాడుచున్నది”

దనియు, ఇట్టికష్ట పరిస్థితులను త్వరలో సంతమొందింపవలయుననియు తైమ్సుపత్రిక వ్రాసినది.

గ్రీసునందు కలవరము

రాజాధికార ముకుగుట

లండను, సెప్టెంబరు 24:— 21 వ తేదీన ఈక్రింది తంతివాదన ఏథెన్సునుండి డెయిలీమెయిలు పత్రికకు వచ్చినది:— గ్రీసుదేశమునందు వాదాపరికలకుని తీసివేయుటచే వాస్తవవిషయములు తెలియుచున్నవి. సెలూనికా, థెసాన్, ఎమాన్, కయోన్, సెమాన్, మిటిలీని అనుచు ఏథెన్సు అధిపతుల పాలనము నుండి తరుంతట దామే తొలగి పోయినవి. క్రీటి దీ వియును, వైక్లెడ్సు దీవియును ఈప్రకారమేచేయ సిద్ధముగా నున్నవి. ఎగ్జిక్యూటివ్ స్వాతంత్ర్యము ప్రకటించబడినది. ల్యాబి సాయుజియును సెన్యురితో కాలము పుచ్చుచున్నవి. ఫోక్స్, అకర్షేనియాజిల్లాలు సందిధానస్థయందున్నవి. ఇక ఏథెన్సు ఫీలిపా నీససు మాత్రము నిలిచియున్నవి. “కత్తిగట్టిన కట్టుము, లేకున్న స్వయము వీడివచుము” అని ఏథెన్సునందు ప్రకటనములు బయలుదేరుచున్నవి. లిబరలు కక్ష ప్రతిపక్షులగువారు కవలూపురపు దురాగతమును దలచి విప్లవకారులయందు జేరుచున్నారని వ్రాయబడిన విషయము “ఆస్టి” యను పత్రికయందు ముఖ్యస్థలమునందు ప్రచురింపబడినది. ఇట్టిప్రచురణములకు శిక్షించువా రెవ్వరును లేరు రాజుగారి యధికారము ముక్కాలు ముప్పీస చుంతయునుండినది. టెటాయేయెద్దనున్న రాజప్రాసాదమును సురక్షించుటకు కందకమును నిర్మించి బలపఱచు విషయమును త్రోసి వేయబడినది. ముద్దోపకరణములు గల ఇండ్లను కాపలాకాయుచున్నారు. ముఖ్యమంత్రి వెనిజలస్ గారి కార్యమును దేనిని రాజుగారు ప్రక్షింప సాహసింపరు. వెనిజలస్ గారి కిక్రవ పరిపాలనా భారమునుమాని ఇంకెక్కడనైన వేరొక పరిపాలనను నేర్పఱచునెడల నెవ్వరును వారి కాటంకము నీయరు.

వెనిజలస్ గారిలో సాప్రతింతుట.

న్యూయార్క్, సెప్టెంబరు 24:— అమెరికను ఎస్సెసి యేటెట్ “వెన్” వాదా సంఘపు ఏథెన్సు విలేఖకు డిటివల వెనిజలస్ గారిని గలపికొని మట్లాడి సెలూనికాయందు విప్లవకార ప్రభుత్వము నేర్పాటు చేయుచురా యని ప్రక్షింపగా నేమియు చెప్పక ఆ ప్రశ్నము నేత్రోసివేసినట్టె. యుద్ధమునందు జేరు విషయమును గూర్చి ప్రభుత్వమువారి సూచనలను తాము నిరీక్షించుచున్నామని వారనిరి. రాజుగారే ప్రజలమాటలు వినియెడలప్రజల కర్తవ్యకార్యమును మాహించి పనిచేయుదురు. ప్రస్తుతముండునట్టి పరిస్థితి విశేష కాలముకుట దుష్ఫలము. గ్రీసుదేశము తటస్థమైయుండియు యుద్ధవిషయమునగల అన్ని కష్టముల ననుభవించెను. బల్గేరియను గ్రీసులో బ్రవేశించుట నలన గ్రీకులకు 800 లక్షలు వ్యయమైనది. ప్రస్తుతము గ్రీసు యుద్ధమునందు జేరని యెడల యుద్ధానంతరము తురచు ఏపక్షమువారు జయించినను గ్రీసుదేశస్థితిని వారుహించి చెప్పిరి.

క్రీటు దీవియును విప్లవము.

ఏథెన్సు, సెప్టెంబరు 25:— 30 నెల నుండి విప్లవకారులు క్రీటుదీవి సంగక్షణ ప్రభుత్వ భారములను వహించుచున్నారు. ప్రభుత్వాధికారులు తమ నుండిముల నన్నిటిని విప్లవకారుల వశము చేసిరి.

బాల్కను

బాల్కను రంగము.

పారిసు, సెప్టెంబరు 26:— పశ్చిమరంగమున నేనల సౌకర్యములను బాల్కను రంగమున నేనల సౌకర్యములను ఒక తంతివాదన సరిపోల్చుచు బాల్కను రంగమునందు కందరగాడిదలవై సకతులు చెప్పించుట మున్నగు జరుగవలయుననియు, ఒక రైలుతప్ప ఇంకే నిధుగు సౌకర్యములు లేననియు, పశ్చిమ రంగమున అంతయు సులభముగా నున్నదనియు వ్రాయుచున్నది.

మిత్రమండలి యవస్థానందనము

సెలూనికా, సెప్టెంబరు 26:— స్లోనినా ప్రాంతమునందు గత ఆదివారమునాకు మిత్రమండలివారని తీవ్రముగా అవస్థానందనము నాంభించిరి. అవస్థానందనము తృప్తికరముగా

సాగుచున్నది. తవ్యను లొక ముఖ్యపక్షత ప్రదేశమును పరాసువా లొక గ్రామమును జయించిరి. సెర్బియనులు మెసో గ్రాకు కు భ్రమకు సరిపాడునుదాటి వెళ్ళినయెద్ద తీవ్రముగా పోరుచున్నారు.

జర్మనీ కింకొక సందేశము

ఏథెన్సు, సెప్టెంబరు 25:— స్లోనినా యొద్దనుండిన గ్రీకు సేనను బల్గేరియనులు తీసికొని పోవుటనుగూర్చి గ్రీసుదేశప్రభుత్వమునా కింకొక సందేశమును జర్మనీకి పంపిరి ప్రకటించబడినది.

మిత్రమండలి విజృంభణము.

లండను, సెప్టెంబరు 25:— మిత్రమండలివారి ఎడను ప్రక్క పంక్తులు నిరంతరాయముగ ముందుకు సాగుచున్నదనియు, మిత్రమండలి బలములన్నియు పరస్పరసహకార మూని యుద్ధము సలుపుచున్నారనియు సెలూనికానుండి పరాసు వారు తెలుపుచున్నారు.

బల్గేరియనులు సెర్బియనులకు వశులగుట.

లండను, సెప్టెంబరు 25:— సెర్బియనులు ప్రతి దినమును అనేకులగు ఖైదీలను పట్టుచున్నారనియు, బల్గేరియనులను వారు బాగుగా ఆదరించెదరుని తెలిపినందున బల్గేరియనులు మునుపటికంటె సులభముగా సెర్బియనులకు లోబడుచున్నారనియు సెలూనికానుండి తైమ్సుపత్రికా విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

బల్గేరియను పటాలము

కుట్రపన్నుట.

లండను, సెప్టెంబరు 25:— మిత్రమండలివారు కామా కెలన్ ను పట్టుకొనకముందు ఒకబల్గేరియను పటాలము జర్మను వైనికోద్యోగుల పక్షముల కుట్రపన్నిన దనియు ఒక సేనా పతియు, ఇద్దరు వైనికోద్యోగులును వైనిస్ ల నేకులును చంపబడి రనియు ఏథెన్సునుండి తంతివాదన వచ్చినది.

జర్మనీ

జర్మనులకు ఫిరంగులును మందుగుండును

తగ్గిపోవుచుండుట.

లండను, సెప్టెంబరు 24:— మందుగుండు వ్యయమును తగ్గించవలెనని జనరలు ఫాకను పేనుగా రు తైర వొనంగిరి ‘అనవసరముగ గుండ్లను కాల్యుగూడదు. ప్రతియుద్ధములను చాల తగ్గించవలెను. ఫిరంగులు కాల్చిన గాని లాభము కలుగదని తోచిన పట్టలోగూడ చాల మితముగా కాల్యురలెను. వరుసగ బరిమిద ఫిరంగులను కాల్యు నపుడు తెగలుతెగలుగా కాల్యువలెను. కాల్చినతెగ పూర్తిగా చల్లబడువరకును సరిగా చూడకుండ కాల్చిన గుండ్లు నష్టపగుటయే గాని పని జరుగదు అని జనరలు ఫాకను హామెగా ప్రకటించిన యుత్తరపులలో నున్నది. ధీపవెలు - స్థైర్యులకు నుభ్యున్న మెట్టమీదనుండి జర్మనులు పూర్తిగా తరులబడిరి. వారి వైమనికులు బ్రిటిషు సేనా సమీపమునకు వచ్చుటకు భయచుగా సాహసించుట లేదు. ఆట్టివో నది ఎట్లుసాక్ష్యమో తెలియకున్నదని బ్రిటిషు శిబిరమునుండి విలేఖరి వ్రాసెను.

జర్మనుల నష్టములు.

పారిసు సెప్టెంబరు 22:— పెద్దపెద్ద ప్రతి యుద్ధములలో జర్మను సేనలో 100 కి 60 వుండి నష్టపగుచున్నారని పరాసువా రంచనా వేసిరి. జర్మను లిల్లు గుంపులు గుంపులుగా పోరుకొని నింక నేల మాచ్చుచున్నాలో తెలియదని యొక పరాసు శత్రుత్వదళోద్యోగి తెలిపెను. నిరుపయోగముగ శత్రువులు హెచ్చు నుండరికి పొలికలనికి బలియిచ్చుచున్నారు. కాంటిల్సునుండి రాను కొరువరకును రోడ్డు శత్రువైకుల శవములతో నిండియున్నది.

జర్మనీలో రాజకీయాందోళనము.

ఆమెట్టరుడం, సెప్టెంబరు 25:— జర్మనీలో కొప్పు రాజకీయాందోళనము నెమ్మదిగ నేర్పడుచున్నది. జర్మనుదేశాభిమానులు ఛాన్సలరును తొలగించుటకు చాల ప్రయత్నించుచున్నారు. జర్మను జలాంత్రగాముల సంహారకృత్యములీ జర్మను దేశాభిమానుల ప్రోత్సాహములన కలిగినవి. హెయివాను బెతుమను హాలెగు గారందుల కంగీకరించలేదని ఇటీవల ప్రకటించబడిన యుత్తర ప్రస్తుత్యములవలన స్పష్టమయినది అడ్మిరలు బ్రిటిష్ గారికిని హాలెగుగారికిని జరిగిన ఉత్తర ప్రస్తుత్యములు ప్రకటించబడి నందువలన జర్మను దేశాభిమానుల కి సంగతి తెలిసి ఆయనను తొలగించుటకు వారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ప్రజలకును సైనికులకును పోరాటము.

లండను, సెప్టెంబరు 22:—క్రిందటి వారమున వీధులలో నిట్టిపోరాటములు చాలజరిగినవి ప్రజలందులకు సిద్ధపడి వచ్చి సైనికులను హతముచేయుచున్నారు. ఆదివారమునాడు కొందరు పౌరులొకరు నాకా సైనికులను హతము చేసి మరియొకరికి గాయములు తగిలించి తప్పించు కొనిపోయిన విషయములు నామరూపమున పత్రిక వ్రాసినది.

జర్మనీవారి ఋణము.

లండను, సెప్టెంబరు 25:—జర్మనీవారి కగత్యమును ఋణముకొరకు స్వల్పచందాల నిచ్చువారును చాల తక్కువగా నున్నారని కల్యాణిగతెట్టు వ్రాయుచున్నది. యుద్ధమున కగు వ్యయములు తమ సామ్రాజ్యమును దివాలాతీయుననియు తామిచ్చిన యప్పు మరల తమకు రాజుల దనియు గ్రామరైతులు భయపడుచున్నారు.

ప్రిన్సు హెండ్రిక్ నౌకలోని ప్రయాణికులు.

ఆమెస్టర్డం, సెప్టెంబరు 24:—జర్మనులు ప్రిన్సు హెండ్రిక్ నౌకనునిశాచించి, యుద్ధములో పట్టుబడి తప్పించు కొనివచ్చిన ప్రాన్సు రహస్యదేవీయులును గ్రోటువ్వలలో నిర్బంధ వాసులునుండి ఒక నెలదినముల నెలవుమీద యింగ్లాండునకు వెళ్లుచున్న ఒక బ్రిటిషు పౌరుడును కొందరు బ్రిటిషు బెజ్జియము దేశీయులును ఈ నౌకలో నుండిరి.

టర్కీ

తురుష్క దేశమునకును జర్మను ఆర్మీయా సామ్రాజ్యమునకును నడుమ రాకపోకలు.

లండను, సెప్టెంబరు 24:—కన్నులు గాజ్జోన్నియను స్పెష్జింగు సేనా ప్రముఖుడు వ్రాసినదానిని బట్టి జర్మనీ ఆర్మీయా సామ్రాజ్యములకును తురుష్క దేశమునకును రాకపోకలను నిలిపివేయుటకు మిత్రమండలి వారి ప్రయత్నము చాలనజుకు ఫలించినదని తెలియుచున్నది. జర్మనీకి భోజనపదార్థములును తురుష్క దేశమునకును బల్గేరియాకును నడుమగండ్ల సామగ్రియు ఇతరజుకు దాన్యాదులు నడివై పంపింపబడుచున్నది. ఈసంవత్సరము దాన్యాదులు నడివై పాఠము అతినిశేషముగా జరిగినది. రోమేనియావారు యుద్ధమున కేరుటవలనను ఒక్కోవాపట్టుబడుటవలన ఈవ్యాపారమున కిబ్బందరము గలిగినది. ఈవ్యాపారమున కిక బల్గేషియన్ పురుషుల మీదుగాపోవు రైలుమార్గ మొకటియేగతి. ఇది యేమాలకును బాలదు

హాలండు

ట్యూబ్ బాంటియా నౌక.

హేగు, సెప్టెంబరు 24:—ట్యూబ్ బాంటియా నౌకను ట్యూబ్ బాంటి కొట్టిన విషయము సంప్రదించి న్యాయస్థానము వారికి తెలుపుటకు హాలండు దొరతనమువారు నిశ్చయించిరిని అధికారులు ప్రకటించిరి. ఇది హాలండుకు చాల తలనంపుపని యని న్యాయ కొరొంట్టుపత్రిక వ్రాసినది.

జర్మనులొక డచ్చిస్త్రీనురును పట్టుకొనుట

హేగు, సెప్టెంబరు 25:—ఒక బెల్జియన్ నౌకను జర్మనులు పట్టుకొని జీబ్రుజికి తీసికొని వెళ్లిరి.

సుమిత్రాదేవియందు విప్లవము.

ఆంధ్రప్రదేశ్, సెప్టెంబరు 25:—300 మంది విప్లవకారులు 20 వ తేదీన మొక్రాటబోయెను ధలమును ముట్టడించి పోల్టానును తగులబెట్టిరి. 3 వరాటి పటాలములను సాయుధులు పోలీసు ఉద్యోగుల పటాలమొకటియును మొక్రాటబోకునొచ్చిరి. బాంకోయందు శాంతిగలదు. ఈ ప్రాంతము నందు విప్లవకారుల ప్రయత్నములన్నియు వ్యర్థమైపోయినవి.

మెయిలుస్ట్రీ మరు.

15 వ తేదీ టంపాబతో బోవుచున్న “ఖియవా”యను మెయిలు స్ట్రీ మరు 23 వ తేదీ మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు నూరు జూబాటినది.

కరాచీ పోషుటస్తు.

కరాచీ పోషుటస్తు అధికారులు ఒకరు దిగుస్థానముల నుండియు అంబులెన్సు సంఘము వారికిని సింధు దేశ యుద్ధ సహాయ స్త్రీ యువనిధికిని వైవిధ్యముల కొరకు వినియోగించుట కొనసగిరి.

దేశీయ తంత్రీ వార్తలు

(మా స్వకీయవిలేఖకునివద్దనుండి)

దక్షిణహిందూస్థానము

ఎర్నాకులములో నీటి కొరతలు

ఎర్నాకులం, సెప్టెంబరు 25:—కొచ్చి సంస్థానమునకు ఎర్నాకులము ముఖ్యపట్టణము - దానికి కొరతలు సేర్పరచుటకు ఏ. ఆర్. బెన్జీ గారు దివానుగా నున్నపుడు చేసిన ఏర్పాటు నేటికి పూర్తియైనది. 5 సంవత్సరములు పట్టినది. యుద్ధము లేకున్న నింతయాలశ్య మవసరముండదు. అల్పాయు నదిలోనుండి నీటిని గొట్టములద్వారా వైకితెచ్చి అచట శుభ్రపరిచి పట్టణమునకు పంపుచున్నారు. ప్రస్తుతము నీరు ఝాకిగా రాకున్నను త్వరలో రాగలదు.

ఒక వం తెన

తిరువాన్కూరు, సెప్టెంబరు 25:—చెంగనూరు తాలూకాలోని పంచదమీద వం తెన కట్టుటకు తిరువాన్కూరు దొరతనము వారు 1½ లక్షలు కాంక్ష నుచేసిరి. దీనిలో 25వేలు ఈసంవత్సరము వ్యయపరచ బడును. ఇది ఈసంస్థానములో మిక్కిలి పెద్దవం తెన. ఇటీవల కొన్ని సంవత్సరములుగా కొర్ర వం తెనలను కట్టించుట పాతవం తెనలను బాగుచేయుచుట మున్నగుపనులకు దొరతనమువారు చాలసామ్య వ్యయపరచిరి. కుజిహుత్తరావం తెనకు 2 లక్షలు వ్యయపరచిరి.

బొంబాయి

బొంబాయి ప్రాథమిక విద్య.

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 26:—రాజధానియందు దంతటను విద్యావిహీను లమితముగా నుంటున్న పరిస్థితి కులభముగా బోధ్య మగునట్టియు విశేష వ్యయకరము గానట్టియు అతివ్యాపక ప్రాజెక్టియు విద్యావ్యాప్తన ప్రయత్నములు 1911 వ సంవత్సరములో సర్ జార్జిక్లార్కునుగారి దొరతనము క్రింద యోచించబడెను. ఇందులకు రెండు విధములగు ప్రాథమిక పాఠశాలల స్థాపించ తీర్మానింప బడినది. (1) పల్లెటూరు పాఠశాలలు. వీనిలో నాలుగు సంవత్సరముల విద్యముత్రమే నేర్పుటకును (2) నిండు మైళి పాఠశాలలు, వీనిని పెద్ద పట్టణములలో 5 తరగతి విద్యనరకును నడవించుటకు నిశ్చయింప బడినది. వ్యవసాయదారుల పిల్లలకు ప్రాయము చదువును లెక్కకట్టిన నేర్పుటకు ఇంకొక విధ మగు ఎ లి మెంటరీ పాఠశాల లుంపబడెను. పల్లెటూరుపాఠశాలలకు నిర్ణయించబడిన పాఠములును ఏర్పాటులును ద్వందముగానుండి విద్య మిగుల యశస్వీకరముగా నుండెను. అందుచే కొంతమంది తలితండ్రులు తమ బిడ్డలను ఆంగ్లో వెర్నాక్యులరు పాఠశాలల కంపుచుండుట కారంభించిరి. అది చూచి దొరతనము వారు పల్లెటూరు పడులలో వివిధ తరగతి భేదము లేకయే ప్రాథమికవిద్య నంతయు క్రమక్రమమున నేర్పునటుల ఏర్పాటుచేసిరి. పట్టపుపాఠశాలలలో తరగతివారీగా ప్రాథమికవిద్య పూర్తిగా జెప్పబడుండెడివారు. పల్లెటూరు పాఠశాలలలో ప్రాథమికవిద్యయంతయు పూర్తిగా జెప్పబడుట లేదు. ఇదియే ఈరెండు తరగతుల పడుటకును గల వ్యత్యాసము. వానినిగూర్చి నేదియో చెప్పదు మైయు ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది. “ఇండియా దొరతనమువారు రాష్ట్రముల నవలంబించుట 1913 సంవత్సరపు తీర్మానములో జేర్చుకొనుటయే సర్ జార్జిక్లార్కునుగారి పద్ధతియొక్క గొప్పతనమును సూచించుచున్నది. కాని ఇందులకు పల్లెటూరు తరగతులకును సాధారణపు తరగతులకును విశేష భేద మియ్యేగ్పాటు గలుగుచుండుట వై రెండు దొరతనములవారును ఎఱుగుదురు. అందువలననే వారు వ్యత్యాసము తగ్గించు నుద్దేశ్యముతో నప్పడప్పడు కొన్ని తీర్మానముల జేయుచుండెడివారు. కాని వానివై యధికారము విద్యాధికుల చేతిలోనికి బోయి వారి యాలోచనము ననుసరించి కాగ్రహము జరుప నారంభించిన దానిగా ఈ కాపురల ప్రయత్నములన్నియు నడుగంటినవి.”

హామూరులొక

పూనా సెప్టెంబరు 25:—ఏ. వెలు నెలాఖరున బెంగాలులో జరిగిన జాతీయవాదుల మహాసభయందు తీర్మానింపబడిన రీతి నేర్పరపబడిన హామూరులొక వారి యాజమాన్యమున జరుగవలసిన యువన్యాసములలో మొదటి యువన్యాసమును నిన్న సాయంకాలము బోసపు భిష్టిపాగారి

అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన సభలో కలగూరు గారు చెప్పిరి. 5 నెలల క్రితము లీగు ఏర్పడినది మొదలు జరిగినవనిని లీగు చరిత్రమును నడిచి ఈ లీగువిషయమున అనిది నెంటుమ్మ గారు చేయుచున్న పనికి ఆమెను ప్రశంసించిరి అధినివేశనములలోని స్వపరిపాలనవిధానముని కాంగ్రెసుసభలలో దాదాభాయి నాగోజీగారును గోఖలే గారును ఏ విధానమునుగూర్చి నుడివిలో దానికే హామూరు లనునది నామాంతరము. కెనడా కిట్టి స్వరాజ్యము నిచ్చిన పిమ్మట ఆ దేశమునకును బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకును గూడ చాల మేలుకలిగినది. హిందూ దేశము నందిప్పటి వలెనే రాజప్రతినిధిగారు వై అధికారిగా నుండుట జాతీయ కాపన నిర్మాణ సభ ఏర్పడుట పరిపాలకవర్గ మా సభకు విధేయమును బాధ్యమునై యుండుట యవసరమని కెల్కూరుగా రనిరి.

కరాచియందు వడదెబ్బతగిలిన సైనికులు

కరాచియందు వడదెబ్బతగిలి మరణించిన సుక్కురు నందు భూస్థాపితము చేయబడిన పెట్రోలియము సైనికుల జ్ఞాపకార్థము కొన్ని మందిరములను నిర్మించుటకు సుక్కురు యూరపియను జింఘానా సంఘమువారు నిశ్చయించిరి

బంగాళము

గ్రామములు కొట్టుకొనిపోవుట.

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 22:—ఇటీవల గలిగిన తుపాను వలన కలకత్తాకు విశేష ప్రమాదమేమియు జరుగలేదు. గ్రామములలోని గుడిసెలన్నియు గొట్టుకొనిపోయినవని ఇప్పటివఱకు వార్తలు వచ్చుచున్నవి. దామోదరా, అజయనదులు పారలినచున్నట్లుచే బడ్డవను, మూర్షి దాబాదు, బిర్బం మున్నగు జిల్లాలలోని గ్రామముల నేకములు నీటిలో మునిగినవి, ప్రజలు పెద్దభవనములందు స్వప్రాణములను గాపాడుకొనుచున్నారు. మైసూరు స్థానిక సేవాపటాలమని ఇదివఱకు పిలువబడుచుండు పటాలము నికముందు మైసూరు ఆశ్వికవర్గ మని పిలువవలయునని మైసూరు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

బంగాళీ ఆ బ్యులెన్సుల రాక.

కలకత్తా సెప్టెంబరు 25:—తురుష్కులచే క్రిసిఫసు యుద్ధానంతరము పట్టుబడి ఇటీవల బదులుకు బదులుగా విడువబడిన బంగాళీ వారెడుగురు నేడు మధ్యాహ్నము పౌరాస్తీ మనుకు వచ్చిరి. తురుష్కులు మమ్ము బాగుగా నాదరించిరి. బాగ్దాదులో ఉష్ణము చాల హెచ్చుగా నుండును. ఒకబంగాళీ గుమాస్తా చనిపోయెను. గొబెను బ్రెస్లానాకలలోని నావికులు బాగ్దాదులో నున్నారు. అని వారుచెప్పిరి.

బంగాళీ సేన

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 25:—నేనుమధ్యాహ్నము పురమందిరమున నొకసభ జరిగినది. చాలమంది యువస్వ సింఛిరి ఇదివరకు 5 మంది వెళ్లిరి. మరి 58 గురు త్వరలో వెల్లెదరు. మొదటికం వెసి పూర్తిగుటకు మరి 4గురు కావలెనని కార్యదర్శి డాక్టరు మల్లికుగారు నుడిచిరి. వెక్కుమంది యువస్వ సింఛిరి.

పంజాబు

సబుజ్జిమీద కేసు

లాహోరు సెప్టెంబరు 25:—సబుజ్జి గణేశదాసు గారు తన అధికారమును దుర్వినియోగము చేసినందుల కతని వైని కేసుచేయుట కనుమతి నియ్యరలెనని అబ్దులు సమదుఖాన నుపధాను పంజాబు ఫిఫ్తకోర్టువారికి పిటిషను వ్రాసెను. 12-10-16 వ తేదీన విచారణ జరుగును.

సంయుక్త రాష్ట్రము

మ్యూనిసిపలు నియోజనము.

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 25:—నేటితో ఎన్నికలు ముగిసినవి. 4 వ వార్డులో హిందువు లందరును మానుకొనినందున వోట్లును లెక్కించవలసిన పనిలేక పోయినది. ఆ వార్డుకు ఎవరును ప్రతినిధులు లేదు. 5 వ వార్డుకు డాక్టరు ఘోష-అల్లాండురుగాగ్లు అను ఇద్దరు జాతీయ క్రైస్తవులు ఎన్నుకొనబడిరి. 6 వ వార్డుకు పండిత బెహారీలాలు మాలవ్యగారి నెన్నుకొనిరి.

న్యాయస్థాన వార్తలు

ఎగ్జూరు పోలీసుకోర్టు.

ఎల్. ఎ. కామయ్యగారు.

సెప్టెంబరు 25 సోమవారము.

ఆత్మహత్య ప్రయత్నము. - హిందూపత్రికా కేసులో అసిస్టెంటు ఫోరమానుగా నున్న పి. రాజులు ముదలీ అను నతడు అక్కిసులో పనిచేయుచుండగా 20వ తేదీన ఉదయము 10-30 గంటలకు వాని యన్నదమ్ముడు కార్యాలయమునకు వచ్చి వానిని దీసికొనిపోయెను. కొంతకాలముబట్టి రాజుముదలీకిని మామగారికిని మనస్ఫుర్ణులందెను. అట్లుడు భార్యను పంపివేయుటకుగా మామగారికి వ్రాసిన పిమ్మట మామగారులు జేయలేదు. ఇదివరలో నతడు తన భార్యయొక్క ప్రవర్తనగూర్చి విశేషముగా ననుమానించి యుండెను. అందుచే నత డెటులైన ఆత్మహత్య జేసికొనువలయునని నిశ్చయించుకొని 20వ తేదీ నాటిరాత్రి తా నాత్మహత్య గావించుకొను చున్నటు లొక యుత్తరమును వ్రాసి తనబట్టి కొనగట్టి, ట్రైప్లి కేసు నందలి పొగ సారధి కోవిలచెటువులో పడిపోయెను. అతడు చెటువులో గొట్టుకొనుచుండగా ఆచుటినండి జనులదిచూచి వాని నొడ్డువకుపిసిరి.

అట్టి నేరము నెందులకు జేసితివని న్యాయాధికారి ప్రశ్నింపగా నిదివరలో తాను గొప్పగా బ్రతికియున్న వాడననియు గనుకనే యట్టి దుఃఖజీవనము గడువనీరక యాత్మహత్య జేసికొన బ్రయత్నించినననియు జెప్పెను. న్యాయాధికారి వాని విచారమునకు జాలినొంది రూ.25 జరిమానా మాత్రము విధించెను.

జార్జిటాను పోలీసుకోర్టు.

ఎల్. ఎ. కామయ్యగారు.

సెప్టెంబరు 27 బుధవారము.

పెనిమిటిని మోగించుట:- చూళి నివాసియగు రాజుమొదలె అనునతడు వాదగిరి అను 28యేండ్ల ప్రాయముగల యువకుడును రాజమృగము అను 20 ఏండ్ల ప్రాయముగల తన భార్యయు లెన్న మోసముజేసి క్రిందటి మే 28వ తేదీన రూ.1000ల బిలువగల బంగారు వస్తువులను బట్టలను అపహరించి నటుల దెచ్చికేసు మరల నేటిదినమున విచారించబడెను.

కోర్టులో నీయబడిన సాక్ష్యము ప్రకారమును దావా దారు ముసలికాలములో రెండవ ముద్దాయిని పెండ్లి చేసికొని నటులను, రెండవ ముద్దాయి పెండ్లికాక పూర్వమునుండియు మొదటి ముద్దాయితో పరిచయము గలిగియుండెననియు వై నుదహరించిన తేదీనాటిరాత్రి ముద్దాయి లిద్దరును గలసి మ రియొక ధళమునకు పారిపోవుటకు బ్రయత్నించినటులను తెలియుచున్నది.

న్యాయాధికారు లిరువురూ, "రెండవముద్దాయి బిలువగల వస్తువుల బట్టుకొని దావాదారు ఇంటినుండి వెడలి వచ్చుట నొప్పకొనుచున్నది. తన పెనిమిటి తన్ను బాధించుట వలన, తిరిగి తనవద్దకువచ్చి ప్రాభవాలి పడుటలు జేయు ఓరుగా నిలుల జేసి తినిననియు నంతకు దప్ప వేర భి ప్రాయ మేదియు లేదనియు చెప్పెనేగాని ఈ మాటల సత్యము. మరియు తాను తీసికొని పోయిన వస్తువులు తన వివాహకాలమున తనధర్మమకట్టి ముగా నీయబడినటుల జెప్పెను. అదియు నబద్ధమైనటు లున్నది. పేండ్లి పూర్వమునుండియు తాను పరిచయముగలిగియున్న యువకునితో పలాయన మయినటుల ప్రజలసాక్ష్య మున్నది" అని చెట్టి మొదటి ముద్దాయికి ఆరుమాసముల కణనక్షయము రెండవముద్దాయికి రూ.50ల జరిమానాయను, జరిమానా చెల్లించి పనియెడలరెండు మాసముల విడితైదును విధించిరి.

గవ్వ మెంటు కాగితముల దొంగిలించుట:- పల్లికు వర్సెన్ సెక్రటరీయటు అటెండరు జయ గోపాలనాయుడు రూ.100 ల బిలువగల గవ్వ మెంటు కాగితముల నొక బండ్లపై మోయించుకొనిపోయిన కేసు నేటిదినమున తీర్పుచెప్పబడి నది. మొదటి ముద్దాయికి మూడమాసముల కణనక్షయము, రెండవముద్దాయి (బండ్లవానికి) కి ఆరువారముల కణనక్షయము విధింపబడెను.

మదరాసు హైకోర్టు.

ముఖ్య న్యాయమూర్తిగారు

న్యాయమూర్తిగారు, న్యాయమూర్తిగారు.

సెప్టెంబరు 27 బుధవారము.

అనీబె సంటన్యూగారి అపిలు.

అనీబె సంటన్యూగారి అపిలుకేసు నేటిదినమున విచారణకు సిలువబడెను. డెసంటుగారు స్వయముగనే కేసును వాదించ బూనిరి.

ఎడ్వోకేటు జనరలు ఏన్. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు దొరతనమువారి పక్షమున వచ్చిరి. పల్లికు ప్రాసిక్యూటరు ఎస్. ఆర్. ఆస్టర్గారును, గవర్న మెంటు సాలిసిటరు జే.ఎ. ట్రెటు డెల్లగారును ఆయ్యంగారికి సహాయము చేయవచ్చిరి.

డెసంటుగారు తమ అపిలు పిటిషను దానికి బలముగా వ్రాసి యిచ్చిన ప్రమాణపత్రమును జదివిరి.

ముఖ్య న్యాయమూర్తిగారు - ధరా వక్త్రకర్తలనుల ఫిఫ్టవెసి డెన్సి మేజిస్ట్రేటుగారి వద్దనుండిచ్చిన వ్రాతపత్రమేదైన ఉన్నదా?

బీసెంటు:- నాకు తెలిసినంత చుట్టు చేదియు లేదు. గవర్నరుగారి ఆజ్ఞప్రకారము న్యాయుండియో పత్రిక లన్నియు చక్రవర్తిగారి చెంద్రసోపలయును అనియున్నది. అనగా అచ్చు పడినవియు పడనన్నవియు అని యగ్గము.

ముఖ్య న్యాయమూర్తి:- ప్రచురించినవి, ప్రచురింపబడనన్నవి యని ఆయు త్తరువులో నున్నదా?

బీసెంటు:- ఆయు త్తరువు ట్రాజ్జి లేమనగా "అట్టిపత్రిక తర్చట గానించిన" అని యున్నదిగాని అప్పటినుండి యొక పత్రికయు బట్టుకొనబడలేదు.

న్యాయమూర్తి:- కొద్ద ధరావత్తును గట్టుటచేత నొక పత్రమును బట్టుకొనబడి యుండలేదు. కాబోలును?

బీసెంటు:- మొదటి ధరావత్తు రూ.2000 లు గత మేనెలలో గట్టబడెను.

ముఖ్య న్యాయమూర్తి:- ఆధరావత్తును గట్టిననాటి నుండియు ఏపత్రికయు బట్టుకొనబడలేదా?

బీసెంటు:- ఒక్కటియును లేదు.

నేరముగా వక్తింపఁబడిన మాటలను గాని సంజ్ఞలనుగాని గలిగియున్నట్టి వ్యాసము లేనియు నా పత్రికలో లేనటుల నాకు నలహా యియ్యబడినది. పత్రికా కాసనముక్రింద నొకక్షేపక క్రింద వ్రాయబడిన వ్యాసముగాని వ్యాసములుగాని స్వాధీనపరచుకొనుటకు బదులు పత్రికంతయు స్వాధీనపరచుకొనుట మిగుల యన్యాయము.

అటులజేయుటకే యధికారమును లేనటులగూడ నేను చెప్పు గలను. ఈకేసులో మొదట నాకువచ్చిన గొప్పకష్ట మేమనగా ఈ విధమున దావాలలో నిదియే క్రొద్ది. ఇదివరలో వీని విషయముయే న్యాయస్థానములో వైరను ఏన్యాయాధికారి చేత వైరను ఏమియు తీర్పుగా జరిగియుండలేదు. అందుచేత క్రొద్దదానినగుట చేతను, కేసు క్రొద్దదగుటచే తను, వాదన నాకు సులభముగా నుండును గానికేసు నిర్ణాణ మంతయు మీచేతులలోనున్నది. మీరీరీతిని విచారించవలయును. మీరీనిర్ణాణమునకు నరించవలయును. అనన్యాయాధికారి నియామకము మీకులేదు.

1910 వ సంవత్సరమున పత్రికాకాసన నువలంబొందికవచ్చిన తరువాని 6 కేసులునుట్టుట నాకు దెలిసినవి. కలవు. వీనిలో 5 నట్టుటకు కొంచెము ముఖ్యమైనవి. ఈ కాసనముక్రింద ను మారు 220 వాక్త్రాపత్రికలు ప్రభుత్వమువారి సాలయ్యెను. వీనిలో ముఖ్యమైనది గవ్వవిడితగు నువలంబొందలేదు, అచ్చట ఆన్యాయము జరిగినను తీర్పుటకు వీలులేదని తీర్మానము యొగ్గము. తరువాత ముఖ్యమగుకేసు 42 కలకత్తా 790 ఈ కేసునందు నుంచి వాదమేమియులేదు. ముద్దయి ధిక్షేలో నివసించు చున్నయన కేసు కొట్టేనేరి. తరువాతి 22 వ్రాందన సంబంధ కేసులందు ఇదిమేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు సంబంధమైనది. మేజిస్ట్రేటుగారి ఉత్తరువు నేలతిసి వేయగూడదని కోర్టువారు ఒకనోటీసు నిచ్చిరి. కొన్ని ప్రచురణముల సంబంధమున గాజ ధాని మేజిస్ట్రేటుగారు జామీను నీయవలసినదని ఇచ్చినయుత్తరువు సందర్భమున ఈనోటీసు ఫుట్టినది. కేసులో జక్కినవారు ప్రావైటరు 8 జిప్సరు కాబడిన వారు 8 వ కేసును క్రింద వ్రాసిన ప్రచురించిన కేసులుములకు తాను ప్రావైటరుగా నున్నందుచేత ప్రత్యేకముగా జామీను నిచ్చుటకు బద్ధులు కాననివారు చెప్పిరి. తా మేనెన్నను క్రింద చర్య దీసికొనుచున్నారో. మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పలేదు. ఈకేసు కు సంబంధించినది ఏ కేసును లేనందున మేజిస్ట్రేటుగారు 8 వ కేసునుక్రింద నేవిచారించిరిని హైకోర్టువారు అభిప్రాయపడిరి.

8 వ కేసును క్రింద ప్రత్యేక న్యాయమూర్తిగారును, 41 కలకత్తా కేసు సంబంధపు ఉత్తరువునకు ప్రాధాన్యమునిచ్చి హైకోర్టువారు దానిని మార్పుటకు వీలులేదని న్యాయమూర్తులు చెప్పిరి. 22 వ కేసును కోర్టువారికి అనుకూలముగా నుండలేదు.

కాసనపు పరిమితిలో నీసందర్భములేకున్నను ప్రభుత్వ కార్య నిర్వాహకులకు సర్వాధికారము గలదని న్యాయమూర్తుల వాదము. అది యొకటి నాకు ప్రతికూలమైనది. జమీందారీ పత్రిక ప్రభుత్వమువారి వశమగుట. (పంజాబు ఫిఫ్టకోర్టునందు 24 వ కేసు) మొదటి జామీనుముందు ప్రభుత్వమువారు తీసికొనిరి. రెండవసారి 10 వేల రూల జామీను తీసికొనిరి. ఈజామీనును, ముద్రాయంత్రాలయమును గూడ ప్రభుత్వము వారు స్వాధీనము చేసికొనిరి. ఈ రెండు కేసులును 24 వ కేసునందు చేర్చబడినవి. దీనియందు 4 వ్యాసములు గలవు. నా కేసునం దనేక వ్యాసములపై కేసులేచ్చిరి. పంజాబు కేసునందు 1913 వ సంవత్సరమునందు ప్రకటింపబడిన 4 వ్యాసములే గలవు. 1914 వ సంవత్సరమునందు విచారణ జరిగినది. ఇంత ఆలస్య మెందులకైనదో నాకు దెలియదు. కాన్పూరునందు జరిగిన గంధగోళము సందర్భమున ప్రజలందఱును ఆత్మగ్రాస్థిలో నున్నప్పు డీ వ్యాసముల వ్రాయబడినవి. వ్యాసముల ధోరణియు విపరీతముగా నున్నది. ఈ వ్యాసములందు తెల్లెంటు గవర్నరుగారు విశేషముగా దూషింప బడిరి. 1916 సంవత్సరమున మహమ్మదాలీ కేసు సందర్భమున డిప్టీప్రె మేజిస్ట్రేటుగారే 2 వేల రూపాయల జామీను విధించియుండిరి. ముద్రాయంత్రాలయమును వశపఱచుకొను విషయమును గూర్చి నాకు బంసిన యుత్తరువు నందు కారణ మేమియు జెప్పబడలేదు. అది అక్రమమును ఆన్యాయమును గదా. దీనిపై విశేష విమర్శ జరిగెను.

బీసెంటుచుట్టవారు సాగించుచు ఇట్లు చెప్పిరి.

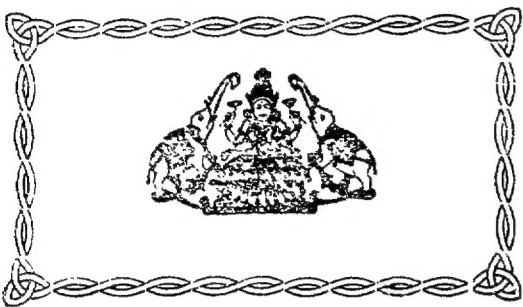
22 వనిబంధన ప్రకారము ఒక్క హైకోర్టువారి యధికారముతప్ప ఇతర అధికారములు ప్రసక్తింపవని న్యాయమూర్తిగారి భిప్రాయపడి యున్నారు; అధికారవిషయమై చర్చరావచ్చు నాయనుట నంగీకరించి న్యాయమూర్తిగారు తీర్పునిచ్చితిమని చెప్పచున్నారు. ఏదవపేజీలో వారుఅచ్చున ముహూటలను ప్రయోగించినారు. ప్రభుత్వము వారికి సాక్ష్యము లేవలసిన పూచీలేదనియు తాను నిరపరాధియని నిర్ధారణచేయుట ముద్దాయిభారమే యనియు తెలిపి యున్నారు. అందులో పని చేసిన న్యాయవాది, ఛార్జ్ గంధగోళముగా నుండుపక్షమునందు నిజానిజముల నిష్ఠయించుట 'న్యాయమూర్తులపక్షానియునువాదించియున్నాడు. ప్రభుత్వము వారవలంబించిన కార్యమునకు పూర్వము ప్రకటన వెలువరచక పనిచేసి యుండుటలేవ్వు. కాబట్టి ఈకాసనమునకు సంబంధించి జరుగవలసిన కర్మకాండమంతయు ఈకాసనమునకు విషయమే యని నావాదమైయున్నది.

ముఖ్యన్యాయమూర్తి:- పనిమీయిది.

అనిబి:- నేను కర్మకాండయనుటలో నాయగ్గము ఏయు త్తరువులవలనపత్రికలను ప్రభుత్వమువారుస్వాధీనముజేసి కొనటయేర్పడుచున్నదో ఆయుత్తరువునకై జరిగిన పనియంతి యున్నైయున్నది. ఆసంబంధమున అధికారవిషయమై ప్రశ్నించుటకు నాకు స్వాతంత్ర్యము కలదు. అందువలన యధికారమును గూర్చి యెక్కువ విమర్శచేయ నున్నాను. ముఖ్య న్యాయమూర్తి జంకిన్న గారు ఇట్టి చర్చ ప్రభుత్వమువారి కలంబించిన కార్యమున కరచువని యెంచి వాదనలోనికి రా నిచ్చి తుట్టువదకు అప్పుటిప్రకటన న్యాయవిరుద్ధమని తీర్మానించెను. నాకుబంసిన ప్రకటనయందు కారణము లీయబడి యుండలేదు. సంగతిఇదిమిచ్చుని వ్రాయబడియుండలేదు. నిబంధనలోనిమాటలను పునరుక్తిగా వ్రాసినంత మాత్రముచేత దని చాడనంత కా రణము కాజాలదు. కాస్త్రాని సారథినియు చెప్పటకు వీలు కాదు. నిబంధనలలోనుండున్న సూచన ఉత్తరువునందలిది. స్థానిక ప్రభుత్వమువారు లెను యధిప్రాయమునకు గల కారణమును తెలువరచినదని కాసనము నియమించుటకు హేతువుగలదు. స్థానిక ప్రభుత్వమువారి నియంత్ర్యమున కది యంతకేము. గవ్వ హైకోర్టు రిజిస్ట్రే గారు కారణము లియ్యబడుటచే హైకోర్టున కనుచేయవచ్చునని నొక్కిచెప్పిరి. కారణములు విశదముగ తెలుపుట నరముక విధమున గూడ ఆకాసనము దననమై యున్నటుల లోచుచున్నది. 17వ నిబంధన ననుసరించి న్యాయమూర్తులు తీర్మానిచ్చుట అప్పుడు సులభముగా నుండును. నిజముగా నాకేసులో కారణముల జెప్పబడుటచేత మిక్కిలి కష్టదశ సంప్రాప్తించినది. కేసు విచారణలో నున్నది.

విజయవాడ ప్రకటన.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు	2
జ్ఞానము	3
దేశభావలంఘన విద్య	4
స్థానిక వార్తలు	5
ప్రధానవ్యాసము	
రాజారావు మోహనుడు	6
బిట్టు	7
వ్యాయస్థాన వార్తలు	8
ఇంగ్లీషు పేర్ల గ్రాములు	9-10-11-12
దేశీయతంత్రవాదము	18
ఆంధ్రవాదీ	14
విరోధా మహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రవాదము	(అనుబంధములు)

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 27-వ తేది
బుధవారము.

రాజా రామ మోహనుడు

యే యథా మాతృప్రభువంశే తాం సైతైశ్చ శబ్దాచ్యుతాం,
మమ ఇత్యుతావర్తంతే మనఃపాత్యః పార్థ సర్వశః.

విశ్వచక్రవర్తియను విచిత్ర బ్రహ్మాండ భరితము. ఆనంత జగత్సముదాయ పరిశోధితము. విశ్వాంతర్గతమైన సమస్తమును విశ్వవికాసమునకై పరికల్పితము. అణువులు మహత్పదార్థములు విశ్వవికాసమునకై భోజ్యమగుచున్నవి. విశ్వవికాసమునకై విశ్వేశ్వరుడు సర్వాంతర్యామియై యనంత రూపములను దాల్చి విహరించుచుండును. విశ్వేశ్వరుని లీలావిలాసంబులు మహాత్ములకు గ్రాహ్యంబులు. మహాత్ము లతీంద్రియ జ్ఞాన సంపన్నులు. మహాత్ముల భావము లుదారములు. దృష్టి విశాలము. సంకల్పము నిశ్చలము. చిత్తవృత్తి పవిత్రము. పరిజ్ఞానము విశేషము. దయ య పా రి ము. సామర్యులకు స్ఫురింపని భావములు చిత్తవృత్తులు సంకల్పములు పరిజ్ఞానము వాత్సల్యము మహాత్ములందు వ్యక్తమగుచు లోక కల్యాణమునకు దోడ్పడుచుండును. మహాత్ముల మాహత్మ్యము సామాన్యులకు కాలాంతరమునందు తెజోవంతమై వికసించుట లోకచరిత్రమువలన జెలియుచున్నది. మహాత్ముల ప్రతిభకు నిగ్రహము త్యాగము మూలబీజములు. స్వార్థపరాయణుల సంకల్పములు చిత్తవృత్తులు భావములు వాత్సల్యము మరలినాస్యతంబులై కాలాంతరమునందు ప్రకాశింపనేవు. మహాపురుషుల జీవితచరిత్రములు కాలము గడచినకొలది ధ్రువమండలమువలె నిర్మలములై ప్రకాశింప గలవు.

రామమోహనుని పవిత్ర జీవితము కాలము గడచిన కొలది వికాసవంతమై భారతీయుల కాదర్శప్రాయ మగు చున్నది. రామమోహనుడు భరతఖండము నందు సందిగ్ధ సమయము నందు దుదయించెను. ఆకాలము నందు పంగదేశమునందు బ్రిటీషు పరిపాలనము సుస్థిర

ముగాస్థాపితము. క్రైస్తవమతభాదకులైన పాశ్చాత్యులు హిందూమత సిద్ధాంతముల ఖండించుచుండిరి. ప్రజలు విద్యావిహీనులై అజ్ఞానాంధకార నిమగ్నులై యుండిరి. పండితులు ప్రాచీనసిద్ధాంతబద్ధులై వ్యామోహపరవశులైరి. పాశ్చాత్యులు భారతీయులు మూర్ఖ శిఖామణులని నిశ్చయించిరి. ప్రాచీనప్రతిమలకు సమావేశము గలిగినది. ప్రాచ్యులు నైరాగ్యోపహతులై విశ్వాసరహితులై యుండిరి. ప్రతిమలు బలసంపన్నులై రాజ్యస్థాపనమునుజేసి ప్రతిభనుగడించుచుండిరి. పాశ్చాత్య పరిపాలనమువలన ప్రాచ్యులకు పాశ్చాత్య విజ్ఞాన పరిచయ మనసరమైనది. రామమోహనుడు ప్రాచీనప్రతిమ పరిజ్ఞాన సమావేశమువలన గలిగిన మహాపురుషుడు.

భారతీయులకు గల యాధ్యాత్మిక పరిజ్ఞానము రామమోహనుని యందు మూర్తీభవించినది. శ్రీ కృష్ణుడు విజయనకు కురుక్షేత్రమునందు పడేరించిన యాధ్యాత్మిక పరిజ్ఞానము భరత ఖండమునందు క్షీణించినది. శాస్త్రశంకరాదులు పడేరించిన యాధ్యాత్మిక వైరాగ్యము మిథ్యావైరాగ్యముగ బరిణమించినది. కర్మసన్యాసభావము లుత్తమై కర్మ నిరసనభావము ప్రబలినది. మానవవ్యక్తి వికాసమునకు విశుద్ధమైన మతమువలె విశుద్ధమైన సంఘమును సాధనము. భౌతికవికాసా భావమైన యాధ్యాత్మిక భావ వికాసము దుర్లభము. రామమోహను డీ పవిత్ర ధర్మమును గ్రహించి మతోద్ధరణమునకును సంఘోద్ధరణమునకును స్వీయ జీవితమును వినియోగించి కృతార్థుండయ్యెను. రామమోహనుడు వేదములను కొర్రానును బైబిలును పఠించి సకల మతముల సారమును గ్రహించెను. “ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ” యను నుపనిషద్వాక్యార్థము సకలమతములందుగలదని కనుగొనెను. దురాచార సంకీర్ణజైనహిందూమతమును స్థరించుటకై తన విద్యా వివేకములనువినియోగపరచెను. మహామృదీయులు మసీదు లందును క్రైస్తవులు చర్చులందును నవలంబించెడి ఏకేశ్వరోపాసనా విధానమును స్థాపించెను. దేశమునందు వ్యాప్తమైన విగ్రహారాధనమును నిరసిం చెను. రామమోహనుడు వాని యపారమైన పాండిత్యమును విశుద్ధమైన నిర్గుణోపాసనాయత్నమైన బ్రహ్మసమాజ స్థాపనమునకై వినియోగించెను. బ్రహ్మోపాసమునందు మహామృదీయ క్రైస్తవ మతములందువలె దేవదూతలు గాని సంకీర్ణ హిందూ మతమునందువలె మూర్తిపూజ గాని యగోచరములు. బ్రహ్మసమాజ స్థాపనమువలన రామమోహను డాచార్య పదవికి పాత్రతను గడించెను. రామమోహనాచార్యుడు జీవ వికాసమునకు మతము ముఖ్యమని నమ్మినను జీవ పరిణామమునకుభౌతిక భాగ్యములును సాధనములని విశ్వసిం చెను. రామమోహనుడు ఆచార్యుడేకాకను లోకవ్యవహారిజ్ఞుడు, మహాపండితుడు, స్వతంత్రప్రియుడు, పరోపకార పరాయణుడు, విద్యాభిమాని, దయార్ద్రహృదయుడు. వర్తమాన యుగమునందు ప్రజాందోళనంబునకు గారణంబులైన జాతీయ బీజములను రామమోహనుడు తొంబదేండ్లకు బూర్వము నాటెను. భరతఖండమునందు రామానుజుడి మత సంస్కర్తలవలెంచి మతముల నుద్ధరించిరి. సాయనాచార్యాది విద్యద్వరేణ్యులు వేద భాష్యములను రచించిరి. దత్తు మొదలగు రాజనీతిజ్ఞులు ప్రజాపక్షము

నవలంబించిరి విద్యాసాగరాది దయార్ద్రహృదయులు సంఘసంస్కరణార్థమై పాటుపడిరి. శ్రీమంతులు విద్యావంతులు విద్యావ్యాపనకై తోడ్పడిరి. దేశభక్తులు పత్రికలను స్థాపించి స్వాతంత్ర్య సంరక్షణమునకై కృషిచేసిరి. కాని రామమోహనునివలె సర్వతోముఖమైన మానవవికాసమునకై పాటుపడిన మహాపురుషు లరుదుగ గనుపించెదరు. రామమోహనుడు బ్రహ్మ సమాజమును స్థాపించి బ్రహ్మమందిరమును నిర్మించెను. రాజ్యాంగవ్యవహారములను ఖండించుచు సత్పరిపాలమును స్థాపించుటకై ప్రయత్నించెను. పాండిత్యమును విజ్ఞానవ్యాపనకై వినియోగించెను. దయార్ద్రహృదయుడై ఘోరమైనసహాగమనమునాపించెను. జాతీయవికాసమునకుసర్వతోముఖమైనయభివృద్ధియవసరమని రామమోహనుడునమ్మి వాని పవిత్రజీవితధర్మమును భారతీయులకు ప్రసాదించెను. నైవారాధనము మానవారాధనమునందు సందర్భనీయము. మానవారాధన రహితమైన నైవారాధనము స్వయంవికాసమునకును జాతీయవికాసమునకును ననుకూలము గాదు. విశ్వావృత్తుడైన విశ్వేశ్వరునియారాధనము మానవసేవయందు పరిపక్వము నొందుచున్నది. సర్వాంతర్యామియైన విశ్వేశ్వరుడు భక్తుని భావానురూపముగ ప్రసన్నుడగుచుండును. రామ మోహను డాచార్యుడై పండితుడై దయాళువై కార్యజ్ఞుడై తనపవిత్రజీవితమును విశుద్ధమైన నైవారాధనమునకును మానవసేవకును వినియోగించిన విధము సకల లోకమునకు సంస్కరణీయము. ఆరాధనయోగ్యము.

మహాలయము.

లోకపరిణామమునకు సృష్టిస్థితిలయములు సాధనములు. సృష్టి స్థితికిని, స్థితిలయమునకును లయము పునర్నిర్మాణమునకును సాధనంబులు. లోకమునందు చరాచరములం దనుక్షణమును లయము కనిస్పృటము. లయాభావమైన సృష్టి య సంభవము. ప్రతిక్షణమును ప్రలయముజీవజాలములకు సన్నిహితముగనున్న సృష్టియందలి విశ్వాసము ప్రలయమునందు గలుగదు. సృష్ట్యాదినుండియును ౧౯౫౫౮౫౦౦౦ సంవత్సరములు గతించినవి. ఆకాలమునందు దనేకములైన ప్రలయములు గలిగినవి. ఆప్రలయపరిమితిని నూహించుటయైనను మానవులకసాధ్యము. లోకమునకు మహాలయము సంప్రాప్తమైనపుడు పరమేశ్వరుడు సామ్యావతారమునుచాలించిరాద్రావతారమును వహించును. రుద్రుడురాద్రమూర్తియైలోకసంహారమునుజేసి ధర్మసంస్థాపనమును జేయుచుండును. ఈమర్మము మహాలయాారాధనమునందు ప్రతిపాదితము. ధర్మసంస్థాపనమునకై పాణిములను పరిత్యజించిన పితృదేవత లారాధన యోగ్యులు పితృదేవతార్చనము హిందువుల కనతిక్రమణీయమైన మతధర్మము. హిందువులు పితృలోకవాసులైన పితృదేవతలను నేటేటను శ్రాద్ధరూపమున నారాధించుచున్నారు. శ్రాద్ధక్రియలు పితృపితామహ ప్రపితామహులకును మాతృపితామహీ ప్రపితామహులకును జేయబడుచున్నవి. మహాలయశ్రాద్ధము సకలబంధువులకును చేయబడుచున్నది. భాద్రపద మాస కృష్ణపక్షము మహాలయపక్షము. ఆపక్షమునందు హిందువులు వారిస్థితికి గారకులైన పితృదేవతల నారాధించుట యాచారమైనది. బీదలు భాగ్యవంతులు యథాశక్తిని పితృదేవతలను సంతృప్తులను జేయుటకై ప్రయత్నించెదరు. ఈశానుడు, పితృరూపమున నాతిధ్యమును గొని సంతృప్తుడగును. హిందువుల మహాలయార్చనము నందు

గల ధర్మ రహస్యము లక్షలకొలది ప్రజలు మృత్యుదేవతకు బలియగుచున్న వర్తమాన మహాసంగ్రామమువలన వ్యక్తమగుచున్నది. శూరులు ధర్మ సంరక్షణార్థమై ప్రాణముల సమర్పించిన రణరంగములు ప వి త్ర ష్టే త్ర ము లు గ బరిణ మి యు చు న్న వి. ప్రాన్య స యు ను బెల్లియమునందును శూరుల సమాధులను సంరక్షించుటకై ప్రయత్నములు చేయబడు చు న్నవి. భౌతిక దళావ్యామోహితులైన పాశ్చాత్యుల ప్రయత్నములు పాంచభౌతిక దేహసంరక్షణార్థమై చేయబడుచున్నవి గాని స్థిరమైన జీవసంరక్షణార్థమై చేయబడుటలేదు. హిందువులు మహాలయార్చనమును పితృదేవతల సంతర్పణమునకై చేయుదురుగాని తుణభంగరమైన కళేబరసంరక్షణమునకై చేయుటలేదు. మహాలయమువలన పరమేశ్వరుని సామ్యాకారమువలె రాద్రాకారమును మానవులకు స్ఫురించుచుండును. జన్మప్రదాతలైన పితృదేవతారాధన మారాధకులకు జీవితపరమార్థమును బోధించుచుండును. జననమరణములు సుఖదుఃఖములు జీవములకు సహజావస్థలని మహాలయమువలన బోధ్యముగాగలదు. సూక్ష్మ శరీర ధారులైన పితృదేవతలు స్థూలస్థితియందు వలె ధర్మసంతతిని బోషించుటకై ప్రార్థనలు చేయబడును. సకల దేశములందును పండుగలు పర్వములు మానవుల సుఖారాధనమునకై పరికల్పితములు. కొన్ని పండుగలు ప్రకృతిపరిశోభను ప్రదర్శించును. కొన్ని పర్వములు నైవేదికాధిని ప్రకటించును. పర్వదినములు సామాన్యముగా సుఖారాధనమునకై వినియోగపడుచున్నను, మహాలయపక్షము నిగ్రహపూరితమైన పితృదేవతారాధనమునకై వినియోగపడుచున్నది. మహాలయ పక్షమునందు పితృలోకవాసులైన పితృదేవతార్చనము మానవులకు కల్యాణప్రదము. ఆభావమీ మంత్రమునందు విశేషిక్యతము.

సహనావతతు | సహనాశునక్తు | సహవీర్యం
కరవానహై | తేజస్వినావధీ తక్షు
మా విద్విషావహై || ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తి ||

రాష్ట్రాధికార విభజనము

ఇండియను సోషలు రిఫార్ము ప్రతిక సర్వారు శో కేంద్రనాథ సింగుగారు చేసిన "ప్రాచీ ప్రతిచీ పరిపాలనా దృష్టిములు" ఉపన్యాసమును విమర్శించుచు చేసిన వ్యాఖ్యానము సువిచారోపేతముగ నున్నదని తోచదు. హిందూదేశము నకు సర్వవిపాలనము సమకూరుటకు కేంద్రాధికారమునకును రాష్ట్రాధికారమునకును సమన్వయము గలుగవలయు నను సిద్ధాంతము చిర కాల ము నుండి రాజ్యధర్మజ్ఞుల యోచనల నాకర్షించు చున్నది. ప్రత్యేక రాష్ట్రాధికారములు ప్రబలమైనపుడు కేంద్రాధికారము క్షీణించి సామ్రాజ్యములు క్షీణించినవి. కేంద్రాధికారము ప్రబలమై రాష్ట్రాధికారము సన్నగిల్లినపుడు పరిపాలనము దౌర్జన్యాయత్తమై ప్రజలు కష్టపరంపరల పాలైరి. కేంద్రాధికారము ప్రభావితాసమునకై వినియోగపడినపుడు సామ్రాజ్యాధికారము వలన రాష్ట్రములకు ప్రమాదము గలుగుచున్నది. ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వముగల ప్రజలయొక్క వ్యక్తిత్వమును సంహారము చేయుటవలనను కేంద్రాధికారము బలపడు నుట భయమింతోచుచున్నది. "రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రవిభాగము, సహజపరిణామము మొదలగు ప్రత్యయవచనములు సామ్రాజ్యసిద్ధాంతమునకు ప్రతికూలములు. దేశమునందుగల కాళులండియను కులములనుండియును నేకజాతిని నిర్మించుటకు బూనుకొనెడి బలమైన కేంద్రపరిపాలన మనసరము. హైందవుల హృదయము లం దేకజాతీయభావము స్థిరముగ నాలుకొనినపుడు కేంద్రాధికారము రాష్ట్రాధీనముచేయగల సమయ మునగును. కాని ఆసమయ మిపు డాసన్నముగాలేదు." రిఫార్ము సంపాదకుని యభిప్రాయములు అనుభవమునకు విరుద్ధములు. ఏకజాతీయభావము స్థిరముగ స్థాపితమైన బ్రిటీషు స్థితియుండు భిన్నప్రదేశవాసులకు ప్రత్యేకస్థితి యవసరమగుచున్నది. చిరకాలము ఇంగ్లాండుతో సన్నిహిత సంబంధము గలిగియున్న ఆంగ్లాండునకు ప్రత్యేకపరిపాలన

మనముని రాజనీతిజ్ఞులంగికరించుచున్నారు. రాష్ట్రాధికారము క్షీణించుటవలన కేంద్రాధికారము దుర్బలత్వమును బొందునుగాని బలవంతుడగునని నమ్ముటకు వీలులేదు. ప్రభావ బోధనకు దేశభాషలు సాధనములనియును దేశభాషలు వికసించుటకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు మూలమనియును రాజనీతిజ్ఞులు తలచుచున్నారు. ఈ యభిప్రాయములు కేవలము ప్రత్యయవచనములని రిఫార్ము ప్రతికా సంపాదకుడు తలచుట విచిత్ర మండగలదు. భరతఖండమునం దేక దేశవాస భావము చిరకాల సంవర్ధితము. కేంద్రాధికార వర్ధనము వలన నేక జాతీయభావము బలపడినను నది దేశభావ్యదయమున కుపయోగపడయను సంభయము గలుగుచున్నది. వర్తమాన మహాసంగ్రామమువలన నేక జాతీయభావము నయితము భిన్నదేశ వాసులందు మిశ్రమమును స్రవిత పాదించుటకు జాలియుండవని విశేషమగుచున్నది.

పల్లికు సర్వీసు కమీషను

హైందవ పౌరసేవోద్యోగముల స్థితిగతులను పర్యవేక్షించుటకై నిర్ణీతమైన పంచాయతీసభ తీర్మానమును నిర్దము చేయుటయును యుద్ధాంతము నంతా తీర్మానమును ప్రచురించుట నిలుపుదలచేయుటయును తిరిగి దానిని ప్రచురించుటకు దలపెట్టిన విషయమును సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కొలది దినములలో నా తీర్మానము హిందూ దేశమునందును సింగ్లాండునందును నేకకాలమునందు జరిగినపుడు కాగలదు. తీర్మానము నందలి విషయముల నెరుగక విచారమును చేయబూనుకొనుట ప్రయోజన కరముకాదు. కాని న్యూఢ్మేటునును పత్రిక ప్రచురించిన యీ క్రింది వ్యాకృతములు పాలక పాలితులకు విచారావ్యము లగుచున్నవి:—

"యుద్ధమునకు పూర్వము పంచాయతీసభ్యుల తీర్మానములు విచారణసమయమునందు హిందూదేశమునందు సామ్యమునందు వ్యక్తమైన విభజన అంశములైన జాతీయోదేశ జ్వాలలను ప్రజ్వలించజేయుచుండును. 1914వ సంవత్సరాంతము విపరీతమైన మామూలు గలిగినవి. సామ్రాజ్యమునందు ధరతఖండమునకు నూతనపరిణి లభించినది. అధికార విభాగ సాధనము నందును అధికార నియోజనమునందును వికాలమైనమామూలకసరళుని భిన్నాభిప్రాయముగలవా కంగీకరించుచున్నారు. పంచాయతీ తీర్పు చిహ్నితమైనపుడు రెండు పక్షములవారును నా తీర్మానములను మునుపటి తీర్మానములవలె గాక విశేష విమర్శనములకు లోబడరమగ గ్రహించెదరని నమ్ముచున్నారు."

పాలకులను ప్రభానాయకులను ని సమపక్షమును గ్రహించెదరని నమ్ముచున్నారు. హైందవు లాకాంక్షించునది వికాలమైన రాజ్యతంత్రము. ఆతంత్రమును స్థాపించుటకై రాజ్య ధర్మజ్ఞులు పాటుపడవలసి యుండును.

మహాసంగ్రామవ్యయము

వర్తమాన మహా సంగ్రామమున కయ్యడి వ్యయ మిది నుకొలుకును జరిగియుండదని సామ్రాజ్యమానవులకు నయితము వినితము. ఇపుడు దినమునకు యుద్ధము చేయుచున్న రాజ్యములకు రి2 కోట్ల రూప్యములు వ్యయముగ చున్నవి. ఈ వ్యయ భారము ప్రతి దినమును వృద్ధి పొందుచున్నది. గతించిన రెండు సంవత్సరము లందును యుద్ధమును చేయుచున్న రాజ్యములు యుద్ధమునకై రూ157,00,00,000లను వ్యయము చేసినటులు ఒక పత్రికా సంపాదకుడు వ్రాసి యున్నాడు. ఈ వ్యయము నందు రేటర్లు రాజ్యములకు గలిగిన నష్టముగాని యుద్ధమును చేయుచున్న రాజ్యములకు వ్యాపార పరిశ్రమలవలన గలిగిన నష్టము గాని చేరియుండలేదు. వ్యయమైన మొత్తమునందు ఇంగ్లాండు మూడవవంతు భరించుచున్నది.

మంత్రీ పుత్రశోకము

యుద్ధాంతభా సంఘము బిచ్చిము మంత్రిపుంగవుని ప్రతిభ హెచ్చినది. సంయుక్తమంత్రి వర్గ తీర్మానమునందును విస్తంభక వైశ్యసేవా నిర్మాణమునందును వ్యసనకల్పము నందును కార్యదీక్షయందును ఆపివేర్చుచు మోషన విశేషము ప్రశంసాహ్నుము. వారిప్రియములు నిలుపున రణరంగమునందు యుద్ధమును చేయుచున్నారు. గతవాక్య యుద్ధమునందు మంత్రి పుంగవుని క్షేమ్యపుత్రుడు నేకహితాపై వాని ప్రాణములను సమర్పించెనని నీనుటకు నీచాము గలుగుచున్నది. ఆంగ్లేయాధికారులకు సామ్రాజ్యాధికార భాగము తోటిసాటు దుర్భరమైనదుఃఖము నయియు గలిగిని ఈముమోషమువలన కనిత మగుచున్నది.

వెలుగుబంటి యొకనిపై బడులు

మైనూరు సంస్థానమున కట్టిగరి అనుగ్రామమున లక్ష్మయ్యయను వాడు (గిరి పిండవయసు) గ్రామసమీపమునందలి కొండవర్గిర పశువులను మేపుచుండగా కొక వెలుగుబంటివాని పై బడినది. ఇరుగు పొరుగులవారు కేకలు వేయగా నది పారి పోయినది. వానికి చాలగాయములు కలిగినవి. వానికి బెంగు శూరు వైద్యశాలలో చికిత్స చేయుచున్నారు.

కాగడాల బుదిపోటు

బడగిరి తాలూకాలో హోస్పేట గ్రామమున 16 గురు కాగడాలను వేసికొని హెచ్చా వస్త్రమయింటికి వచ్చి కావలి వానిని కట్టిపడవేసి యింటివానిని బాధించి రు 600 ల నెత్తుకొనిపోయిరి. కోలాట గోల్ల క్షిల్లు పోలీసు నూపర్చుంటు ఎస్. ఎమ్. పిచ్చయ్యగారు శేసున చివారణచేసి దొంగలలో 8 మందిని పట్టుకొనిరి.

దామోదరు నది వరదలు.

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 25:—దామోదరు అజలనదులు పొంగుట వలన బరగ్వానుజిల్లాలో చాల గ్రామములకు నష్టము కలిగినది. దామోదరు వలన 18 వరురపు మైళ్ళకును అజలవలన 20 మైళ్ళకును నష్టముకలిగినవి. 200 గ్రామములలో చాలయింట్లు కూలినవి. ప్రాణనష్టము కలిగినట్లు తెలియలేదు గాని పంటలకు చాలనష్టముకలిగినది. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు సహాయోద్యోగులును పోలీసువారును ప్రజలకు సహాయము చేయుచున్నారు. ధనమును ఆహార పనాథములను పడవలలో వేసికొని గ్రామములకు పోయి రాత్రింబగళ్లు సహాయము చేయుచున్నారు. బరగ్వాను పట్టణమున కిపుడు ప్రమాదము తీరినదని తెలియుచున్నది.

భారతా నాక

కలకత్తా, సెప్టెంబరు26:—ఈనాక కలకత్తాకు వచ్చుట కొకదినము ముందుసాండు హెండ్సుకు దక్షిణమున 100 మైళ్ళలో 2 కొయ్యల తెలుగువోడ యొకటి కనబడినది. దానిలో దేరియులు 10 మంది కల్యాణకృష్ణులై యుండిరి. గతమువారము నాడు మనయోడకు తుపాను కిగిలిన మేము మాత్రము మిగిలితిమి. రక్తినివార లండనును చదివోయిరి. తెగవాసలు పోయినవి, ఆరుదినములండి తిండిలేదు. మాయోడ కొట్టుకొనిపోయి యివటికి కచ్చినది. మాయోడలో నొక్కపడమూత్ర ముండెను. అదిమాయోడ కొట్టుకొని పోయినది. మేము కాకి నాడనుండి వచ్చుచున్నాము, మేముద జూచి 16 దినములైనది, అనివారు చెప్పిరి. భారతానాకవా గొకపడవను సంపి 10 మందిని నాకలోనెక్కించుకొని వారి కాపరపదాధముల నీయగా వారు చాల సంతసించిరి.

జి.వి.పి. రయిలువేవారి క్రొత్తపనితనము.

హిందూ, సెప్టెంబరు 27:— జి. వి. పి. రైలువే కంపెనీవారు ధోల్బాగురాజాగారికి సర్వసౌకర్యములు గలిగి డాలుగానుంచు నెద్దబండి నొకటిని రేయారుచేసిరి. ఇదిబ్రాడుగజి పట్టాలమీద పోగలదు. దీనిపొడవుదం అడుగులు నెడలపడియుండుగులు. ప్రస్తుతము ఉన్న పరికరములతో ఇప్పటికాలివారంతవని చేయగలిగినది వీనివలన విశేషమగును. వెల్లింగ్డను ప్రభీష్టప్రభువులు నిన్నటిదినము పూనావపోకముందు దీనిని తినికే చేసిరి.

బ్రిటిషు సాయుధ శకటములు.

లండను సెప్టెంబరు 25:— బ్రిటిషువారు సాయుధ శకటముల నుపయోగించుటకు పన్నతిక విరుద్ధమని కెయిబరుగారు రెడుక్రాసు సంఘమువారికి వ్రాసిరి.

జర్మను నౌకాదేశము.

ఈనౌకాదేశమును మరల గరవారమునాటికి నిర్దేశించి నందుకు పరివాండకు కెయిబరుగారు కందనము జూచించిరి.

షిరాజ్ ఖై దీలు.

హిందూ, సెప్టెంబరు 27:—గత సంవత్సరము ననంబరు నెలలో సాంకేతదేశపు జన్మకు పాక్షికులచే షిరాజ్ ఖై గమునందు ఖైదుచేయబడి ఇటీవల నదిలి నేనుబడి వారు బొంతాయి మీనుగా స్వదేశమునకు బోవుచున్నారు. విద్యుద్వాహనానుధి పతియగు డి. సి. స్పిక్టరుగారు పీల్లో నొకరు "క్షేట్సుమణి" పత్రికా ప్రతినిధివారితో సంభాషింపగావారు షిరాజ్ నందును సారక పురము లందును జనులు జర్మనుల యుపదేశములను వినిపింపించి అక్కడ బ్రిటిషు వారిని ఖైదు చేసినని చెప్పిరి.

కందుకూరి వాగ్దేవులు.

(ఒక విలేజును వర్ణించుచు)

పుష్పగిరి స్వామి.

కందుకూరు సెప్టెంబరు 23:—ఇక్కడి విశాఖకుటుంబం
రెండును రాజీపడి అందఱును మొత్తముగా స్వామియొద్ద కీర్తి
క్షమాపణ పత్రముల నప్పించి వారిచేతి తీర్థముచే పవిత్రము
కావించబడినట్లు. వారు యానవరాత్రులు ఈ యూరిలో
మకాము చేసెదరటం. వలయు ప్రవృత్తి ములు జరుగుచున్నవి.
విదారులై రూపుమలు వ్యయముట. స్వామివారితో సుమారు
మూడువందల జనమును, ముప్పదిరెండవల బండ్లను, నాలుగు
గుట్టములును, నాలుగైదు ఏనుగులును వారికిరెగిన వైభవమును
తో నవ్వుట. అందఱును ఆచేవకలకై నిశ్చించుచున్నారు.
ఇంతపూజోపమతో నవ్వు ఈస్వామి మాయూరి ప్రజలకు
మరీబోధచేయుచు రని ఆశపడియుంటిని. వారని చేయరట.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఇప్పటికి నాలుగు ఆంధ్రమహాపథాలు జరిగినవి. ఆయన
నికను పనియొక్క మేము కాదేను. అయితో కొన్ని కార
ణములచే మా నెలనానందములలో ఆంధ్రోద్యమము విరివిగా
వ్యాపింపనే లేదు. మనకానందములో మానందల ప్రతినిధులగు
గౌ. కృష్ణారావుగారు తాముపట్టిన కోడికి మూడుకాళ్ళయని
పంతము పడినాచిరి. అయిన మనజాతీయ ఆందోళనము
వీరికొరకట్టే నిలచును. రాజోపునధ మాజిల్లాపట్టణములోనే
కదా జరుగును? వీరిచే మానందలపు ఆంధ్రులు ఆంధ్రోద్య
మమునోహదము చేయువా రనియే స్పష్టము. ఆంధ్రులెల్లరును
యేకగ్రీవముగా ఆంధ్రరాష్ట్రమును తమకావలెనని కోరిన
గాని మనకులభింపదు. దానికి ప్రతిపత్తియైన ప్రతిగ్రామమున
ప్రజలకు ఉత్సాహ ముండవలెను. మాపురమునలేదు. ఈవిధ
ముగా వెనుకబడియున్న మాపురజనులకు ఆంధ్రోద్యమరే
త్యమును బాగుగా బోధింప వలెను. నాయూరూ కనుగుణ్య
ముగా మన ఆంధ్రప్రముఖులు కొందరు మన దేశసేవాధ్యము
ప్రతిపత్తియగునను అక్షయపాత్రను పట్టుకొని రాదలచియు
న్నాని విశ్వాసానికి ఇటీవల చదివినది. వా రిచ్చియమున కు
వీరిని చిన్నదని భావించక, కావలెను. ఇచ్చటికి వచ్చిన వారి
అక్షయపాత్రలో కొద్దిగా గొప్పగా కుసుమములు (నాలు
టయేగాక, ఆంధ్రోద్యమ స్వరూప మిదముగ్ధులను చింతయే
యెరుగక బానిసానికప్పులకలె నుండు మాపూరులకు కొన్ని
యువనాగము లొసంగి ఆంధ్రోద్యమ వ్యాపనకు వీరిని
సోత్సాహులగా నొనరించి వారికి మహాపాతకమునొనర్చు
గలరు. ఈవిధపు దేశసేవచేసి గౌరవాదులకు మా పాదల
కృతజ్ఞతను చాల్చుచుండు గాక. ఆంధ్రనాయకులను స్వయం
శ్రమముగా గడునింప చేయుచున్నాను.

ఆంధ్ర పత్రి.

సుమారు ఇక్కడికి రెండు నెలలక్రిందట రాయపురము
స్కూలులో చదివి అప్పడే కృతార్థమయిన ఒక ఆరవబ్రహ్మ
చారి సహి అసిష్టంబు స్వయంగా నియోగింపబడెను. ఈత
డిక్కడికి వచ్చిచది మొదలు ఆంధ్రపత్రిలో అంతఃకలహము
లారంభమైనది. ముఖ్యముగా ఇరవినీని కంపాంధ్రులకును సరి
పడక యున్నది. ఆవునావున గ్రుమ్ములాడి చదువు లేదెవ్వ
లకు (అరగా ప్రజలకు) వీరు యిబ్బందిని కలుగజేయు
కుండును గాక.

మరదగలిగి నిరుకారము సర్పకీ బోషధము

ఒక విలేజును.

1. కందుకూర కాయపులకుతో ఈమరుపులుగల భాగము
వాగాతోమి, పొడిగుడ్డతోకట్టి, ఏనుగు కరన నాయలు కొ
ట్టెనూనె సుసభాగములుగా జేర్చి ఆతావున పట్టించిన యెడల
తృప్తగా మారును.

తేక

2. ఒక బొమ్మ మంచినీళ్లలో 20 గ్రాములు సిల్వరు వై
ప్రేటువేసి ఈమరుపుల స్థలములలో పట్టించి, పదినిమిషము
లుంచి రెరువతో వంతుమకాయ పులుసుతో తోమి పొడి
గుడ్డతో నీరులేకుండా ఒప్పిచేసి, ఏనుగుజింకు ఆక్సయిను
అనుపొడితో ఆభాగమున బిల్లుమండవలెను. సిల్వరు వైప్రేటు
ఆరంభపు 4 రోజులకు ఒకపర్యాయమును జింకుఆక్సయినుపొడి
రోజుకు మూడుపర్యాయములును ఉపయోగించవలెను. ఇట్లు
చేసినచో చిరకాలమునుంచి యున్న వ్యాధి కూడాకుదురును.

మంగలూ నాక

ఈనాక సురక్షితముగా ఈ నెల 26 వ తేదీని రంగు
నుకు వచ్చిచేసినది.

సామాజ్య శాసనసభ

సింలా, సెప్టెంబరు 26 — రేపు జరుగబోవు సామాజ్య
శాసనసభయందు ప్రశ్న లడుగుటయు, వానికి జవాబులిచ్చు
టయు మాత్రము జరుగును. 58 ప్రశ్నలు ప్రశ్నింపబడెను

సామ్రా, దాదాభాయిగార్లు పుత్రికా శాసనమును
గూర్చియు, పత్రికల మందలింపు నిబంధనల విషయమునుగూర్చి
యుప్రశ్నింతురు. హిందూదేశ రక్షణశాసనము సందర్భమున
1915 వ సంవత్సరమున నిష్పంధవాసమున నుంచబడిన వారిని
గూర్చియు దేశరక్షణశాసన మాత్రములను గూర్చియు దాదా
భాయిగారుఅడుగుదురు. పురాతనపత్రికా శాఖాద్యోగులకగు
వ్యయమును గూర్చియు వారుచేసిన పనినిగూర్చియు పపడిత
మదనమోహన మాలేష్వగారు ప్రశ్నించుదురు. రైలువేలను
గూర్చియు యూరప యనులకు ప్రత్యేకముబండ్లు నిలవయుం
చుటను గూర్చియు కామినీ కుమార చంద్రు గారు
ప్రశ్నింతురు. హిందూదేశమునందు ప్రాథమిక విద్యా
కాలము మరీ 9110 నిర్మించి ప్రాథమిక విద్యాకాలము జరుపు
కొను విద్యార్థులసంఖ్యను ఇనుమడించు విషయమునుగూర్చి
శ్రీనివాస కాశ్మీగారు ప్రశ్నింతురు. బి. ఎన్. శర్మగారు
హిందూదేశమున వ్యావసాయక, అటవీశాస్త్ర సంబంధ విద్య
లనుగూర్చి ప్రశ్నింతురు. వారు మరికొన్ని ప్రశ్నముల గూడ
నడుగుదురు.

నాకెములనుగూర్చి సర్ఫజాల్ భాయి కరీంభాయి
గారు ప్రశ్నింతురు.

సింలా సెప్టెంబరు 27:—నేడుదయమున సింలాలో
రాజప్రతినిధిగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగినది. సర్. ఎన్.
పి. సింహా. సర్. ఆర్. ఎన్. ముక్త్య. న్యాయమూర్తి జ్వాలా
ప్రసాదు, న్యాయమూర్తి బి. కే. మల్లికు, అమగరాల్ సి. యన్.
బారెట్టు ఎన్. గుప్తగార్లు ముఖ్యులను సభకువచ్చిరి.
సర్ ఇబ్రహీంరహిమత్లూ సర్ ఫజుల్ భాయి కరీంభాయిగార్లు
ప్రమాణములనుచేసిరి. ప్రశ్నితములు జరిగినవియ్యట లనందే
సుగా రుపసాదించిన చట్టమామో దింపబడినది.

జాతీయమహాసభ

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 27:—మహమ్మదీయ ప్రాచీ
నిస్య విషయమునందు హిందువులు చేయు కలవరము సందర్భ
మున రాజోపుజాతీయ సభయందు మహమ్మదీయుల హక్కు
నకుండుటకు నిశ్చయించిరి.

MECCA PILGRIMS
Mussalman Mission Arrives at Jeddah

LONDON, September 24
Paris. Sir hundred and fifty Algerian, Moorish, and
Tunisian pilgrims have arrived in the French lines at
Port Said, "on route" for Mecca A Mussalman Mission
despatched by the French Government to the
Sheriff of Mecca to express to him satisfaction
at the restoration of the complete indepen
dence and security of the holy places and to offer present
as arrived at Jeddah on board a cruiser.

THE NEW LOAN
Scarcity of Small Subscribers.

LAHORE, September 26.
LONDON, September 25th.—The "Coling Gazette" complains
of the paucity of small subscribers to the loan. The
farmers specially are afraid that the cost of the war will
make the Empire bankrupt and that the creditor's
money will be lost.

TURKEY.

The Arab Revolt
Surrender of Turkish Garrison at Taif.

LONDON, September 26.
CAIRO.—The Sherief of Mecca announces that the Tur
kish garrison at Taif has surrendered, and fifty officers,
eighteen hundred men, ten guns and large military stores
have been captured.

HOLLAND.

The 'Tubantia' Incident.
THE GOVERNMENT'S DECISION.

LONDON, September 25.
THE HAGUE.—It is officially announced that the
Government has agreed to a reference of the case of the
torpedoing of the "Tubantia" to an international
committee after the war. The "Nieuwe Courant" describes
the decision as humiliating to Holland.

The 'Prins-Hendrik's' Detained Passengers.

LONDON, September 25.
AMSTERDAM.—The passengers on the "Prins-Hendrik"
detained by the Germans included French and Russian
prisoners of war who had escaped, French and Russian
civilians, a British subject interned at Groenken "en
route" to England for a month's furlough, and also
British and Belgian couriers.

A Dutch Liner Captured by Germans.

LONDON, September 25.
THE HAGUE.—The Germans have seized a Batavier
liner and taken her to Zeebrugge.

MAGNIFICENT STATE SALOON
Built by G. I P Workshop.

BOMBAY, September 27
The Matunga workshops of the G I P Railway has
just built magnificent state saloon to the order of H H
the Rana of Dholpur. It measures 60 feet in length and
10 feet wide the maximum dimensions allowed on broad
gauge railways. The carriage, which looks most luxuri
ous being provided with every convenience and comfort,
is a good example of what can be accomplished in India
with Indian workmen at a timewhen great difficulty is
experienced in obtaining material.
Their Excellencies Lord and Lady Willingdon before
departure for Poona yesterday inspected the State
carriage.

THE AUTUMN SESSION OF IMPERIAL COUNCIL

SIMLA September 27.
The last meeting of the autumn session of the Imperial
Legislative Council was held this morning.
H E the Viceroy presided. There was a large number
of visitors among whom were Sir S P Sinha, Sir R N
Mukerjee, Mr Justice Jawala Pershad, Mr Justice B. K.
Mullik, Mr Ashgar Ali C S Mr N Gupta, Bar-at Law.
Sir Ibrahim Rahimtolla and Sir Fazulbhoy Currimbhoy
took prescribed oath of allegiance. After interpellations
on the motion of Mr Lowndes the repealing and amend
ing bill was passed

BRIEF TELEGRAMS.

The Madras Government is investigating into the pos
sibility of locating the St Georges Homes on the Nilgiri
and not on the Palanis as at present

The mail which left Bombay on the 3rd instant was
delivered in London to day

It is understood that Mr Couchman will succeed Mr.
Gillman as Fourth Member of the Board of Revenue.

The dinner to Sir Harold Stuart was a brilliant
function. Forty sat down H E the Governor presided.
Others included Lieutenant-Governor Phayre, Surgeon-
General Pannerman, General Gorker, Mr Gardew, etc.
His Excellency in a toast referred to various capacities
over which Sir Harold's official career extended and how
much he will be missed socially in Madras and
Oulacumund

Sir Harold's reply was in feeling terms especially at
that point where he made reference to the trio Sir Wil
liam Meyer, Sir Alexander Cardaw and himself being as
sociated with Sir Henry Stokes. The speech throughout
was full of feeling

Latest Telegrams.

LONDON, September 26.
A despatch from General Murray, dated the 1st June,
dealing with the operations of the Egyptian expeditionary
force from the date on which he assumed command,
to the 31st May makes a large number of recommenda
tions including the following officers of the Indian
Army Lieutenant Colonel C N Macmullen Major
M H Henderson, Captain H O Ward and Lieutenant
C O Hervey

LONDON, September 26.
This afternoon's British Communique says —We have
entered Combles and are overcoming enemy resistance.
Fifteen hundred prisoners have been taken

LAHORE, September 27:
LONDON, September 25th —An "Exchange" telegram
from Geneva says: "It is understood that Germany
proposes to complain to Red Cross that the British
armoured cars are contrary to the recognised methods
of warfare. The telegram does not indicate the nature
of the objection —The ("Civil and Military Gazette")

LONDON, September 26.
The Kaiser in a decree thanks the workers owing to
whose efforts the fleet was again ready for action by
last week

ALLAHABAD, September 26.
Mr Vishun Nath, Vakil, one of the newly elected
members of the Allahabad Municipal Board has raised
the question of legal constitution of the Board without non
Moslem representation from Ward 4 and has served a
notice on the Chairman stating whatever is done by the
new members will be illegal and will be liable to be dis
puted in civil courts and has given intimation that he
will move a resolution to adjourn the meeting fixed for
the 2nd October "sine die"

The Moradabad Mohomedans have decided against
any participation in the next Indian Congress as result
of the agitation by the Hindus against separate Moslem
representation.

LONDON, September 27.
It is officially announced that Thiepval has been cap
tured and high ridge east of it including Zollern redoubt.

PARIS.—Last night's communique says battle was
renewed north of Somme and allies largely increased their
gains reaching objectives fixed for second days fighting in
some hours. French in morning captured part of Combles
east and south of railway. Their patrols co-operated
with British who were cleaning up northwest o
Combles. Shortly afterwards whole village was captured.
Booty was large as Germans had accumulated enormous
quantities of munitions and supplies in subterranean
galleries. A hundred abandoned German wounded were
collected.

Combles was full of German corpses. French in develop
ing their success captured a small wood north of Fregicourt
half way to Morval and most of fortified ground between
wood and St Baastwood east of Bethune road. Number of
unwounded prisoners captured by French hitherto is
twelve hundred. Thirty machineguns have hitherto been
counted.

THE GREAT WAR.

Somme Offensive: New British Advance.

Combles Entered: Enemy Resistance Slackening.

ALLIED OFFENSIVE IN BALKANS SATISFACTORY RESULTS.

Fighting in Dobrudja Important Russian Success.

AIR RAID ON BRITAIN: SIX ENEMY SHIPS ENGAGED.

The Arab Revolt: Turks At Taif Surrendered.

[Reuter's Agency.]

THE SOMME FRONT.

ENEMY ATTACKS ON BRITISH FRONT. Repulsed With Loss to Enemy.

LONDON, September 26.

General Haig in last night's communique said: South of the Ancre three enemy attacks west of Lesboeuils were repulsed with loss. There was artillery firing at many points. Five raids by our airmen against railway stations and enemy communications inflicted serious damage. Five hostile machines were destroyed in air fighting yesterday and two others were driven down damaged. Five of our machines are missing.

EFFECTIVE FRENCH AIR RAIDS.

Essen Bombed.

LONDON, September 25.

PARIS. Last night's communique said: Nothing important has occurred to-day apart from an artillery duel south of the Somme and east of the Meuse. Two French aeroplanes dropped twelve bombs on Essen and returned safely after a flight of five hundred miles. A Zeppelin appeared over Calais, but retreated from furious bombardment without dropping bombs. Seven aeroplanes dropped fifty bombs on factories at Rombach and Thionville.

Twenty-Nine Aerial Fights.

French Aviators' Victories.

LONDON, September 24.

PARIS. A communique says there were twenty-nine aerial fights on the Somme. Four enemy aeroplanes were brought down. Two on fire. There were badly hit and fell disabled. Four were compelled to descend in their own lines, while six were brought down between Chaulnes and Avre, one of them on fire. A Fokker was brought down on fire north of Chaulnes, and another seemed to be badly hit. An enemy aeroplane was riddled at close quarters and came down on Pepper Hill. A Fokker dived nose first into its own lines east of St. Mihiel. A French pilot chased a German twelve miles over enemy lines in Lorraine and killed its passenger and compelled the machine to descend. Another enemy machine came down in the Forest of Gamecy. Two dived in an abnormal manner into their own lines in the Vosges after fights with our pilots.

Germany's Gun and Munition Shortage.

Commander's Instructions Regarding Bombardments.

LONDON, September 25.

Reuter's correspondent at headquarters reverts to General Falkenhayn's statement regarding economic munitions and quotes a passage forbidding unnecessary firing and which says that reprisals must be reduced to the lowest limits. Efforts are to be made even where there is tactical necessity for a bombardment to attain the object with only the absolutely necessary expenditure, and General Falkenhayn urges that in case of large firing guns are to be fired in series allowing each to cool. It seems that Krupp's quality and endurance compete with the British ordnance, and the correspondent dwells on the thunder of our guns which do not economise. General Falkenhayn urges that good observations must be made, without which the fire will be a waste of ammunition. Seeing that the Germans have been driven off practically the whole of the high ground between Thiepval and Flers and that aviators seldom venture amongst ours it is difficult to understand how this is to be carried out.

The Greatest British Success.

Extent of Somme Captures.

LONDON, September 26.

A "Times" message from headquarters says that the British on the Somme last week won their greatest success in 2½ months' fighting. A captured German staff map shows eleven points marked "Vital"—On no account to be lost. We have captured them all. The whole ridge is a continuous chain of fortresses, and it has been a ceaseless body-to-body struggle for ten weeks. The actual territory won is thirty three square miles, but if all the lines of fortresses could be strung on end they would reach for several hundred miles. The expenditure of artillery ammunition on both sides must have been twenty-five million rounds.

ENEMY ATTACK REPULSED.

Enemy Trenches Raided.

LONDON, September 26.

This afternoon's communique from General Sir Douglas Haig says: A small enemy attack east of Courcellette was repulsed. We blew up mines last night north of Neuve Chapelle and north of Hulloch, considerably damaging the enemy's works. We raided enemy trenches at several points north of the battle front.

FRESH BRITISH ADVANCE.

Important Enemy Positions Stormed and

Taken.

Capture of Morval and Lesboeuils.

LONDON, September 26.

Last night's communique from General Sir Douglas Haig said: South of the Ancre we attacked to-day and were everywhere successful. We stormed the enemy positions on a front of six miles between Combles and Martinpuich to a depth of over a mile and captured the fortified villages of Morval and Lesboeuils together with several lines of trenches. Morval stands on high north of Combles, and, with its subterranean quarries, trenches and entanglements, constituted a formidable fortress. The possession of these two villages is of considerable military importance and practically severs enemy communications with Combles. Large numbers of prisoners, machine-guns and war material were taken. Heavy losses were inflicted on the enemy, but our losses were comparatively small. Six enemy aeroplanes were destroyed in air fights yesterday, and three others were driven down damaged. Three of our machines are missing.

Description of the Fighting.

Importance of the Success Achieved.

Reuter's correspondent telegraphs from Amiens that the fresh British advance yesterday completes the success of 15th September. Advantage was taken of the recent fine weather to consolidate conquered ground and prepare for an attack on a broad front. The British made their effort north of Flers and south of Ginchy, while the French directly attacked Fegicourt and Raucourt. After two days' artillery preparation British infantry, at 12-30 yesterday, leap out, supported by magnificent cannonade. They captured the first German line in one rush and began to climb the slopes of Hill 128 in front of Flers. Severe fighting all the afternoon brought them to the outskirts of the village of Goudecourt. The results on the right wing were even more decisive. After capturing a whole series of trenches and Hill 150 on the left of Lesboeuils the British developed their success with rare vigour, and at three in the afternoon entered the village, which they soon occupied entirely. The spirit of the troops in capturing the village was beyond all praise. The British in front of Ginchy were confronted with the task of storming Old Telegraph Hill, where the Germans, who were strongly entrenched, commanded an excellent field of fire and were thus able to hamper the movements of the British in adjacent villages. It was most difficult to leave the trenches facing the hill, but the British attacked with such fire that the Germans were hustled and compelled to bolt from their trenches after heavy loss. Pursuit immediately began and the fighting reached the outskirts of Morval at two in the afternoon. The strongest part of the village was captured at four in the afternoon, and also a part west of the Fegicourt Lesboeuils road. It was then evident that the whole of Morval would speedily fall. The British took numerous prisoners. Airmen were most active in patrolling and sighting throughout.

Enemy Aeroplanes Felled.

Operations of French Aeroplanes.

LONDON, September 26.

PARIS. This afternoon's communique says: There was violent artillery action on the Somme. German attacks on Vaux Wood were easily repulsed. Enemy aeroplanes bombed Lunerville. A woman was slightly injured and insignificant damage was done. An enemy aeroplane was felled north of Misery and three others were previously damaged and obliged to land. French aeroplanes bombed the village and station at Gulsard, factories at Thionville and Rombach and the railway station at Audunleromain. A fire broke out at Rombach.

TELEGRAMS.

THE FRENCH ADVANCE.

Fortified Ground Captured.

French Positions Extended.

LONDON, September 26.

PARIS.—Last night's communique said: North of the Somme violent battle was renewed to-day on the Anglo-French front. French infantry at noon simultaneously attacked the German positions between Combles and Raucourt and the defences the enemy had accumulated between Raucourt and the Somme. The French carried their lines to the southern outskirts of the Fegicourt hamlet and conquered all fortified ground between Fegicourt and Hill 148. They captured the village of Raucourt and extended the positions east of the B-thune road on a depth of kilometre from the Combles road to Bouchavesnes. They stormed the hill northeast of Bouchavesnes and reached Hill 130. They captured further south several systems of trenches in the vicinity of the northern canal between the Bethune road and the Somme. Unwounded prisoners hitherto exceed four hundred.

ROUMANIAN FRONT.

The Rumanian Hold in Transylvania.

LONDON, September 25.

BUKHAREST.—The occupation of Szekely-Oodvarhely assures to the Rumanians the possession of one-third of Transylvania of twenty thousand square kilometers. It enables the Rumanian front in Transylvania to be shortened from 600 to three hundred kilometers.

Roumanian Success.

LONDON, September 25.

BUKHAREST.—Communique says on the northern front in the Calman mountains our advance continues. Seventy-three prisoners and machine-guns have been captured. At Hermanstet we attacked the enemy, capturing four officers and three hundred men and five machine-guns. In the Jin Valley partial enemy actions have been repulsed and two machine-guns captured. Total prisoners on this front hitherto is 48 officers and 6,836 men. In Dobrudja our left flank has made progress, and one officer and fifty three men have been captured.

Important Russian Success.

LONDON, September 25.

PETROGRAD.—An Odessa telegram reports an important Russian success in Dobrudja. Two thousand prisoners were taken.

Balkan Theatre.

Western and Balkan Campaign Compared.

LONDON, September 26.

PARIS.—A message from Salonika compares the enormous work necessary behind the Balkan lines with the comparatively easy work behind the Western front. One single line of railway is alone available, and in some parts only mule transport can be used.

Allies' Vigorous Offensive.

Satisfactory Results.

LONDON, September 26.

SALONIKA. The Allies began a vigorous offensive in the neighbourhood of Florina on Sunday, which continued all day with very satisfactory results. The Russians captured an important hill, the French occupied a village, and the Serbs crossed the frontier north of Krusograd, but are encountering fierce opposition at Verout.

Advance of Allies.

Close Co-operation.

LONDON, September 26.

A French official telegram from Salonika speaks of continued advance of the Allies' left wing and shows that the Allies are co-operating very closely.

Bulgarians Surrendering to Serbians.

LAHORE, September 26.

LONDON, September 24.—The "Times" Salonika correspondent says: The Serbians are taking prisoners daily. Now that the Bulgarians are assured of good treatment they are surrendering more readily. ("C. and M. Gazette")

Mutiny of a Bulgarian Battalion.

Against its German Officers.

LAHORE, September 26.

LONDON, September 25th.—An Exchange telegram from Athens says that prior to the Allies' occupation of Kij-macalea a Bulgarian battalion mutinied against its German officers. The commander, two officers and several soldiers were killed. ("C. and M. Gazette.")

EGYPTIAN FRONT.

The Holy Carpet at Cairo.

DEPARTURE FOR MECCA.

LONDON, September 25.

CAIRO.—The Holy Carpet has left for Mecca after an impressive ceremony, at which the Sultan presided. Many Egyptian pilgrims accompany the carpet.

EAST INDIES

The Outbreak in Sumatra.

LONDON, September 26.

AMSTERDAM.—A Handelsblad message from Surabaya says that three hundred insurgents attacked Macatabo on the 20th instant and burned the post office. Three infantry brigades and a body of armed police have arrived at Mooratabo. Bangkok is quiet, and all attacks in the neighbourhood have been repulsed without loss.

Great Britain.

Another Air Raid on England.

Bombs Dropped—No Casualties Reported.

LONDON, September 26.

An official statement says several hostile aircraft crossed the East and North-east Coast between 10-30

TELEGRAMS.

and midnight. Bombs are reported to have been dropped in several places in the Northern and North Midland Counties. An airship was reported on the south coast. No casualties or damage are reported.

Six Airships in the Raid. Some Casualties and Damage.

LONDON, September 26. An official statement says probably six hostile airships visited the North Eastern and Southern Counties last night. Bombs were dropped in the Northern Counties, and some casualties and damage have been reported.

Damage in East Midland Town

LONDON, September 26. According to official details of the air raid it is feared that in the east Midland town already mentioned two more bodies are buried beneath ruins. Some damage was done to a railway station a dozen houses and shops were wrecked or damaged, and a chapel and storehouse set on fire. No other casualties outside the metropolitan area are reported. Although a large number of bombs were dropped promiscuously in the districts visited, the material damage was insignificant. Numerous bombs fell in the sea and in open places.

FALLEN ZEPPELIN RAIDERS IN ESSEX.

Stirring Incidents on Village Road. Interesting Details.

LONDON, September 26. Details which have been received regarding the fate of the two Zeppelins show that they were both brought down in Essex, one fell abridge into a field close to a high road. She struck a tree, tearing of branches, and this partly broke her fall. The debris was piled up in great mass sixteen feet high. While she was falling thirty-five bombs were emptied out of the Zeppelin and some of the crew apparently jumped from a great attitude, as bodies, including that of the commander, were found as far as a mile away with their necks broken. Police and troops are guarding the wreck, which is being visited by crowds. The second Zeppelin came down close to a cottage near the coast. Watchers were aroused by the drone of the engines, and they saw the Zeppelin lumbering towards the sea at a height of three hundred feet. Suddenly she turned inland and floated down scraping the tops of trees till she settled to earth. Then curses, some in guttural English, came from the gondolas, and the crew clambered out. The commander thundered at the door of a cottage, but was not answered. All counter attack together, and then three explosions occurred, which smashed the windows. The Germans marched off inland, emptying their revolvers into the sky. People now poured into the roads, and special constables and village police awoke and on foot hurried to the scene. One special meeting a detachment barred the way and said: "Here you, what's up?" A deep voice replied: "Which is the way?" The special, thus confronted in darkness by a force of foreigners, inquired the road, but followed till he was joined by a village policeman and another special. Then all three told the Germans they were prisoners. The German commander obeyed the order to surrender, and a patrol of soldiers arriving, the commander revealed his identity and asked to be allowed to go to the nearest post office to telephone someone in London who should inform his wife that he was safe. This request was refused, and the Germans were marched off into captivity. All occurred in the darkness in a country lane. The Zeppelin to-day blocks the road, dwarfing trees and buildings. It is stated that she is practically undamaged, and her engines are in perfect order. She was obviously hit many times by shells. A search has discovered guns, maps, motor, instructions, telegrams, parts of machinery, and German food lying in fields, thrown out before the descent was made.

Hon'ble Richard Stanhope Killed in Action.

LONDON, September 26. Captain the Hon'ble Richard Stanhope has been killed in action.

Manchester Cotton Mills.

Machinery Idle for Want of Female Labour.

LONDON, September 26. Much machinery in Manchester cotton mills is idle owing to the scarcity of female labour. Hundreds of young women are leaving the factories to become tram conductors in the city.

Mines and Minerals.

Establishment of a Mines and Minerals Department Urged.

LONDON, September 26. A memorial, signed by the presidents of institutes on iron and steel metals, mining engineers and mining and metallurgy, urges the immediate establishment of an Imperial Department of mines and minerals.

British Steamer Sunk.

LONDON, September 26. The British Steamer "Pearl" has been sunk.

The Late Mr. Lampard.

Verdict at Inquest.

LONDON, September 26. At the inquest on Mr. Charles Lampard a verdict of suicide during temporary insanity was returned.

Financing Post-War Trade.

Further Particulars of Suggested Trade Bank.

LONDON, September 26. The Report of the Committee of Inquiry into the best means of providing financial facilities for British firms after the war further urges that the bank should be called the British Trade Bank and should be constituted under a royal charter. It should receive Government assistance and co-operate with merchants and

manufacturers, and possibly accept risks upon joint account. It should be the centre for Syndicate operations and should consider the transactions which other banks are not prepared to undertake alone. The Bank should have an information bureau to investigate schemes, record the status of foreign firms, and obtain earliest intelligence as to new business openings. It must also have young and vigorous agents everywhere.

RUSSIA.

Mikado's Envoy in Russia.

Tsar's Tribute to Japanese Assistance.

LONDON, September 26. PETROGRAD.—The Mikado's envoy has arrived at the Imperial Headquarters and has been received with the highest honours. The speeches at the luncheon dealt with Russo-Japanese relations and were couched in the most cordial terms. The Tsar paid a tribute to the services of the Japanese Government in munitioning the Prussian army.

Italy.

Italians Capture a Mountain.

LONDON, September 26. ROME.—It is officially stated that Alpine troops have taken the summit of Gardafal, 8,186 feet high north-east of Mount Cauriol. The enemy stubbornly resisted. The positions were strongly consolidated notwithstanding an immediate bombardment by the enemy's heavy artillery.

Importance of the Success.

LONDON, September 26. An Italian semi-official message emphasises the importance of the capture of Mount Gardafal, which is one of the principal peaks attainable beyond the rough precipitous ridge between Avissotravignolo and Vanocismon valleys. The value of the gradual occupation of this massive outwork, depends upon the fact that it commands the Dolomite road which Austria built to connect Trentino with Cadore. The Austrians obviously attach great importance to this region, as they concentrated large bodies of their best troops to oppose the Italian advance. Nevertheless the Italians are progressing.

The Italian Advance.

LONDON, September 23rd: The Italians have advanced two miles north of Dolmar Demir Hissar Railway and retired on the railway before a superior force.

LONDON, September 24th:—The Italians on Cars have held since Sunday Hill 144 near Monfalcone a portion of the Austrian line which was unmoved during the great advance.

Greece.

The Greek Cabinet And the Entente.

LONDON, September 25. ATHENS.—It appears that the Note of the Allies in June demanded that a business cabinet should replace the pro-German Gounaris administration. When M. Kalogeropoulos and his associate Tates succeeded to M. Zaimis they had the hardihood to announce that they were a political cabinet. Subsequently they withdrew this, but the Entente ministers ignored both assertion and retraction and referred the question of recognising them to their Government. Meanwhile the Cabinet is disquieted and has been issuing all sorts of statements meant to reassure the Entente.

The Revolutionary Movement.

ISSUE OF BONDS AND DEBENTURES.

LONDON, September 25. SALONIKA.—The Revolutionary Committee is issuing bonds and debentures exchangeable against shares in State loans issued prior to July first. Subscriptions are receivable in francs at offices of treasury at the French headquarters.

THE REVOLUTIONARY ARMY.

A battalion of the Greek revolutionary army has left for the front.

GREECE DIVIDED.

LONDON, September 25. An Athens message to the "Daily Mail" dated 21st instant says that the Kingdom of Greece is only a name. Athens and Peloponnesus alone remain under the Government of Athens. The other parts either have broken free or are wavering.

A SUSPECTED CRUISER.

A "Daily Telegraph's" Athens telegram dated 22nd instant, says that the Greek fleet has been ordered to surround the cruiser "Georgic Averoff" which is suspected of preparing to proceed to Salonika to join the revolutionists.

NATIONAL MOVEMENT EXTENDING.

LONDON, September 25. Telegrams from Athens state that the national movement is extending. Army officers escaping the vigilance of the authorities are constantly arriving at Salonika. They already exceed three hundred. Several have been arrested in the act of leaving at various ports. Other Volunteers are steadily flowing into Salonika. The crew of a Greek steamer at Salonika has mutinied and handed the vessel to the national committee for transport of volunteers.

THE INSURRECTION ON CRET

LONDON, September 25. A telegram from Heraklion, Candia, to the Government says that military forces attacked demonstrators and several were killed and wounded in fighting, but the revolutionaries captured the town and abolished the civil authorities. Germans sided with the revolutionaries who are preparing to enter Candia. The whole of the rest of Crete is in the hands of revolutionaries.

Bulgars and Greeks.

GREEK GOVERNMENT'S NEW DEPARTURE.

LONDON, September 25. ATHENS.—It is officially announced that the Bulgarians, when they retreated from Florina, compelled a company of Greek infantry to accompany them. The publication of news which will irritate the people against the Bulgars is a new departure.

Another Note to Germany.

LONDON, September 26. ATHENS.—It is announced that Government has addressed a new note to Berlin with regard to the capture

by the Bulgarians of the company of Greek soldiers at Florina.

Greece's Equivocal Attitude. Growing Anger in Britain and Russia.

LONDON, September 26. There has been growing anger in the British and Russian press recently at the equivocal attitude of Greece particularly in view of the well-known pro Germanism of the Cabinet. The "Times" denounces "the Cabinet of puppets and intriguers with accomplices lurking in the shadow of the throne," and says that the present dangerous state of things must be ended.

THE REAL SITUATION.

Almost Whole Country in Revolt King's Authority Almost Gone.

LONDON, September 26. The following is a message to the "Daily Mail" from Athens, dated the 21st instant:—

The removal of the Greek censorship permits the truth to be told. The Kingdom of Greece is only a name. Salonika, Thasos, Emnos, Chios, Samos, and Mytilene are no longer governed from Athens. Crete and the Cyclades are about to follow suit. A proclamation of independence has been issued in Epirus, Larissa and district are biding their time. Phucis and Acarnania are wavering. Only Athens and Peloponnesus remain, and Athens is placarded with such appeals as "Draw the sword of Kings or abdicate." The declaration of an ex-courier, which is given prominence in the newspaper "Asty," says that he and other anti Liberals are hastening to join the revolution because of the Kavalla treachery. Such statements go unpunished. The King's authority is almost gone, and even an entrenchment has been thrown up to protect the Palace at Tatoi. Houses in Athens stored with arms are guarded. The King dare not challenge the least act of M. Venezelos, and if the latter chooses to leave and lead a separate Government elsewhere none would oppose him.

M. Venezelos Interviewed.

NEW YORK.—The Athens correspondent of the Associated Press of America has interviewed M. Venezelos who gave a non-committal reply in answer to the question as to whether he was going to Salonika to head a temporary revolutionary Government. He said that he was waiting the Government's proposals with regard to entering the war. If the King did not hear the voice of the people the latter must devise what was best to do. A long continuation of the present situation was intolerable. Greece has already suffered the agonies and internal hardship of a disastrous war, while neutral, and it was estimated that the Bulgarian incursion has cost Greece eighty million sterling. He depicted Greece's sorry position after the war in the event of her failure to participate, whichever belligerents were successful, though he was confident that the Allies would secure the victory.

The Cretan Insurrection.

Insurgents in Complete Control.

LONDON, September 26. ATHENS.—Thirty thousand insurgents are in complete control of Crete. The authorities have surrendered all Government buildings.

CANADA.

Canadian War Loan.

Second Loan Oversubscribed.

LONDON, September 26. OTTAWA.—The second Canadian war loan of hundred million dollars has been oversubscribed by eighty millions. There were thirty thousand subscribers distributed throughout the Dominion. No subscriptions have been allotted to banks which subscribed fifty millions.

Germany.

A Political Crisis Brewing

LONDON, September 26. AMSTERDAM.—A great political crisis is slowly developing in Germany. There is no doubt that the Pan-Germans are doing the utmost to overthrow the Chancellor. The crisis is a sequel to the publication of correspondence between Admiral Tirpitz and Herr von Bethman-Hollweg, showing that the latter opposed the ruthless submarine warfare favoured by Pan-Germans.

German Losses.

A Paris Estimate.

LAHORE, September 25. LONDON, September 23rd.—Paris estimates the losses of some German regiments in the greater counter-attacks at 60 per cent. A French artillery officer states that he cannot understand the Germans' adherence to massed formations. The road from Combes to Rancourt was covered with dead sacrificed to no purpose.—("C. and M. Gazette.")

Encounters Between Civilian and Military Fatal Street Fights.

LAHORE, September 25. LONDON, September 22nd. The "Wilhelmshavener Zeitung" comments on the number of apparently organised sanguinary encounters between civilians and the military. Several fatal street fights occurred last week. On Sunday some civilians killed two marines and mortally wounded two others and yet escaped.—("C. and M. Gazette.")

German Financial Methods in Belgium

LONDON, September 24. AMSTERDAM.—The Germans have introduced a tax on bank notes and compulsory subscription to the War Loan in Belgium.

A British Naval Raid.

German Casualties.

LONDON, September 26. AMSTERDAM.—A frontier correspondent of the "Telegraaf" says that forty Germans were killed or seriously wounded when the British naval aeroplanes attacked the aerodrome at Westerm.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

Anjuman Islamia.
12th Anniversary.

SIMLA, September 25.
The 12th anniversary of the Simla Anjuman Islamia was held in the Masonic Hall last evening. In the absence of the Hon'ble Mr. M. A. Jinnah who was to have presided Mr. Wazir Hussain, Secretary, All-India Moslem League was voted to the chair. Among those present were the Hon'ble Mr. Asad Ali Khan, the Hon'ble Nawab Ali Chaudhury, the Hon'ble Captain Ajab Khan, the Hon'ble Mr. Mazharul Haque, Mr. Jai Lal and others. Prizes were distributed to the boys of the Islamia School.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, September 26.
The following telegram dated the 26th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State—

The British advanced on Thursday night on a front of a mile capturing two lines of trenches, so that the front now runs in direct line north of Fiers and Martinpuchi. During Friday the British by isolated actions improved their position and pushed forward detachments in several directions.

The Germans delivered powerful attacks on the new French positions between Combes and Rancourt but the French curtain fire stopped the waves of assault and forced the enemy back to the trenches. Subsequently the French developed their gains by a series of local actions.

Summarising the results of the battle of Somme, a French expert commentator says between opening offensive on the 1st July and 18th September the total captures amount to 55,800 prisoners, of which 34,000 were taken by the French. Added to this must be the killed and wounded, our object being rather destruction of the enemy's forces than capture of any particular town. It follows that from this point of view alone the battle of the Somme has already produced magnificent results.

Persistent bad weather has interfered with the Italian operations.

The situation on the Russian front is unchanged. The enemy in the Dobruja has stopped his retreat and taken up fortified position.

The Rumanians put to flight some units of the enemy's right wing.

A Bulgarian attack on the Salonika front against Zooraska between the Vardar and the Cerna was repulsed.

The Serbians have reached the outskirts of Vrbeni, five miles north east of Florina.

The British warships shelled Nechori, four miles from the mouth of the Struma.

During the night of the 13th and 19th September our aeroplanes heavily bombed the enemy aerodrome in the Shuman bend of the Tigris above Kut-el-Amarah. Otherwise no change to report. In the Euphrates line the situation is quiet.

Imperial Legislative Council.

To-morrow's Meeting.

SIMLA, September 26.
A considerable portion of to-morrow's meeting of the Imperial Legislative Council will be taken up by questions and answers, there being as many as 58 questions. Dr Sapru and Mr. Dadaboy will put some questions on the Press Act, requiring information on the details of its working including warnings if any issued to individual presses.

Mr Dadaboy will ask the following questions regarding the Working of the Defence of India Act: (1) Is it a fact that persons have been interned under the Defence of India Act of 1915? If so, (a) Have the persons so interned the same facilities for submitting representations to the Government as is provided by the Bengal State Prisoners Regulation, 1819 in the case of persons confined under the regulation, (b) Are they permitted to submit explanations in writing before final orders for internment are passed? If so are they allowed to consult lawyers about such explanations which is afforded them? Is it a fact that they are required to make oral statements to the Police? (d) Is any preliminary inquiry made in each case before final orders for internment are passed? If so what sort of inquiry? (e) Is any judicial opinion taken by the Government upon each case before such orders are passed?

2 If the answer to clauses (a) (b) (d) or (e) of part (1) is in the negative do the Government propose to revise the rules regarding internment under the Defence of India Act so as to provide the safeguard referred to in that clause?

3 (a) Is it a fact that in the United Kingdom, orders for internment under the Defence of Realm Act are passed only upon the recommendation of an advisory Committee presided over by a high judicial officer either in service or retired, (b) If so do the Government propose to adopt similar procedure in case of internments in India

4 (a) Is any allowance given to the family of an interned person? If not, why not? (b) Is it a fact that the scale of allowance so far sanctioned for interned persons themselves is low and inadequate and that they have to cook their own food? (c) If so, do the Government propose to arrange for the payment of an adequate allowance in each case on due consideration of all the circumstances?

Mr Dadaboy will also ask for a statement showing the number of persons deported under Bengal Regulation C of 1818 since the outbreak of the war and the number of persons interned under the Defence of India (Criminal Law Amendment) Act 1915.

The Hon'ble Pundit Madan Mohan Malaviya will put a few questions on the composition and outturn of work of the Archaeological Department. He will also ask for the laying on the table of the correspondence if any which passed between the Government of India and the reSe-

TELEGRAMS.

tary of State in years 1882 to 1885 on the question of a permanent settlement of land revenue in Upper India.

About ten questions will be put by Mr. Asad Ali Khan, of which some refer to the question of railway congestion and rebates paid by the railway companies. He will also ask if the Government is penalising possession of cocaine except for medical purposes.

Two of the Hon'ble Mr. Kamini Kumar Chandra's (Assam) questions also will refer to railway matter one of the men asking for information as to the Government of India's attitude regarding reserving compartments for Europeans and Eurasians.

The Hon'ble Mr. v. S. Srinivasa Sastri will ask was any announcement made under order of the Secretary of State for India in 1912 and repeated by the Government of India in 1913 to the effect that it was contemplated to add 9100 primary schools to the number already in existence in India and to double the number of children receiving primary education? If so, will the Government be pleased to state whether any definite schemes have been formulated for the purpose and to lay on the table any correspondence that may have passed between the Government of India and Local Agents on the subjects.

The Hon'ble Mr. B. N. Sarma will among other questions ask (a) Is it a fact that the best equipped educational institutions in India in agriculture and forestry are not efficient as those in Great Britain or in Europe (b) Is it found necessary in India to send young men abroad for training in these two branches of knowledge? (c) If the answer to the above are in the affirmative do government propose to incur such additional cost as would be necessary to make Indian institution as efficient as those in Europe in order to obviate the need for sending men abroad?

He will also ask if the Government propose to allot funds for the construction of a railway line from Raipur to Parvatipur in the next year's budget or whenever a provision is made for work on new lines in the course of construction.

Sir Fazulbhoj Currimbhoy will ask a number of questions relating to currency matter.

Calcutta.

The Storm in Bengal.

LOSS OF LIFE.

CALCUTTA, September 26.
Reports of loss of lives in the interior due to Thursday's storm are reaching Calcutta. In the Hughli district four masons were killed by the collapse of a building in the village of Chapti. In another village two Southal women were inside a hut when a big tree fell upon it killing both of them. In the village of Barasat a Hindu woman was thrown down by wind and injured. Her husband went to summon a doctor when some coconuts fell upon his head and he was instantly killed. A washerman and his wife were killed at Chandernagore by the collapse of a hut in which they were sleeping.

Bengali Double Company.

A Recruiting Meeting.

CALCUTTA, September 25.
In connection with the Bengali Double Company a recruiting meeting was held this afternoon at the Town Hall. Mr. Surendra Math Bannerjee Presided. Dr. Mullick, Secretary, made a statement regarding the progress of recruitment. Already 51 recruits had gone and 59 would leave Calcutta soon. They still wanted four more to complete the first company. Speeches were made appealing to young men to come forward and join the army.

Management of Railways.

British Indian Association's Views.

CALCUTTA, September 26.
The British Indian Association has submitted its views to the Government of India, Railway Department, on comparative advantages of the State Vs. Company management of railways. The Association summarises its views thus:—Considering the pros and cons of the question and the peculiar circumstances of India my committee are of opinion that the present system under which private and state railways co-exist and work under common regulations should be continued. Some of the defects inherent in the system of company managed railways may be remedied by providing for a more efficient and intimate control of the State over such management. Such control is to be desired to secure the following objects:—(1) That any extra profits in excess of maximum 8 per cent dividend earned by private agencies must not leave the country but should be applied within the country to further the development of railways. (2) That the capital of railway promoting companies should be as much indigenous as possible and the State should give proper facilities to ensure it. (3) That private railways should be worked as far as possible in the interest of Indian manufactures and should make concessions regarding rates which might be necessary in the interest of indigenous trade. (4) That there should be adequate employments of Indians in all ranks. If the Railway Board exercises control in aforesaid directions and adopts the above programme as objective of its policy, the present system admitting of both private and the State railways, should have a further trial ensuring as it does reform along the line of least resistance with least disturbance to the manifold interests that have grown round Indian railway administration.

Exchanged Bengali Prisoners.

Arrival at the Howrah Station.

CALCUTTA, September 26.
Seven members of the Bengal Ambulance Corps who were taken prisoners after the battle of Cricphon and who were recently exchanged for a corresponding number of Turkish prisoners arrived at Howrah this afternoon. They stated that they had received fair treatment at the hands of the Turks. The climate of Baghdad was very hot and a Bengalee clerk of the Commissariat died of sunstroke. They further said that sailors of "Goeben" and "Breslau" were in Baghdad.

P. and O. Steamer "Khiva" with the outward mails of the 15th instant passed Suez at 2 P. M. on Monday the 23rd instant.

TELEGRAMS.

RESULT OF THE RECENT CYCLONE.

S. S. "Zoroastrian" Wrecked.

Crew Landed Safely.

CALCUTTA, September 26.
Information was received in Calcutta by cable this morning of the wreck of S. S. "Zoroastrian" presumably as a result of the cyclone which it will be remembered, first made its appearance about Andamans "Zoroastrian" left Calcutta on the 17th instant with 6000 tons of coal for Rangoon. What happened to her exactly is as yet unknown. But information has come to hand that she was totally wrecked upon Nacoony island which is 38 miles north of the entrance of the Bassein river. All hands have been safely landed at a place called Thit young evidently upon the main land but are unable to get to Bassein owing to there being no roads. Captain Osborne, however, has been able to get news through to Bassein in which he states that the crew are starving and asks for a relief steamer to be sent as soon as possible. He and the crew will remain at Thit young pending arrival of relief. It is understood that a vessel has already been sent to the relief of the crew either from Rangoon or Bassein.

The "Zoroastrian" is owned by a Parsi firm of Bombay. The vessel which was formerly "Gymetic" and which was owned by Messrs. A. Weir & Co. was wrecked previously off the coast of southern India and although abandoned by underwriters was eventually salvaged. The local agents are Messrs. Graham and Co.

FURTHER DETAILS.

RANGOON, September 25.
Principal port officer of Rangoon has received a telegram from Bassein that the steamer "Zoroastrian" in her voyage from Calcutta to Rangoon, has gone ashore in Mya Yot Bay, 40 miles north of Bassein creek. The officers and crew have been landed safely at the village of Thit young where they are said to be in want of food and where from they cannot get away since there is no road to Bassein. The port officer has wired to the Commissioner of Andamans to send the station vessel from Port Blair to save the crew. Tug "Mars" in the meantime left for the crew's assistance. The "Zoroastrian" is a Bombay steel crew steamer with 3334 gross tonnage built by Messrs. Russell and Co. Glasgow.

Bangala's Safe Arrival.

S. S. "Bangala" which left Calcutta last Saturday and was detained in the Hughly owing to storm arrived here to-day. She experienced rough sea and strong wind only. She returned to Calcutta with English mails this afternoon.

EXCHANGED PRISONERS.

Interview with a Correspondent.

CALCUTTA, September 27.
There have just passed through Bombay on way home members of the British Colony of Shiraz, who were taken prisoners on the 10th November 1915 by the Persian Gendarmerie and who since have been released in exchange for enemy subjects. One of the party was Mr. J. C. Smith, who was in charge of telegraphs.

Interviewed by a "Statesman's" correspondent he said—

"The trouble in Persia was caused by German and Austrian agents, who by an elaborate system of bribery and corruption induced not only the Gendarmerie but also the Persian populace to become extremely hostile towards the British and Russians. The Gendarmerie were quite friendly in the early days of war when offered by regular Swedish army officers. The trouble began when the latter were recalled and their places taken by officers of the reserve who were of distinctly inferior class. The Gendarmerie very soon depreciated in every respect under the influence of Swedish reserve officers, who made no attempt to disguise their pro-German sympathies. Every body in Shiraz knew that these men were in receipt of bribes from German agents. The Persians were made hostile under the influence of democratic leaders, who, since the Anglo-Russian agreement was made, persistently declared the object of the agreement was to swallow Persia. Hence this party were only too glad to take advantage of the war to obtain as they supposed assistance from Germany in driving out the Russians and British from Persia. The British colony consisted of Major (since Lieutenant Colonel) O'Connor, Consul Mr. J. C. Smith, Superintendent of Telegraphs, Mr. J. C. Smith, Messrs. Christmas and Pettigrew, Inspector of Telegraphs, who since died, Mr. Fergusson, Manager of the Imperial Bank of Persia, Mrs. Fergusson and two Misses and Mr. Ayrton, Accountant to the Imperial Bank of Persia. Ladies were sent to Bushire and released but men were imprisoned at Abrahm on the 19th November 1915 and were kept three until the 10th August of this year when they were exchanged. Attempt was made by the British to rescue the party which might easily have resulted in the death of them all. Troops came out in ship which bombarded a village, 16 miles out from Bushire. News of this reached Abrahm and the captives were threatened by Tofanghis (riflemen) who pointed their rifles at Mr. Smith and his friends, and said have killed them had the British not gone back again."

Damodar Floods. Villages Seriously Affected.

CALCUTTA, September 26.
A number of villages in Burdwan district are affected seriously by the Damodar and the Ajai floods. It is estimated that about eighteen square miles have been affected by the Damodar and twenty miles by the Ajai. In about two hundred villages a large number of houses have been washed away. No loss of human life has been reported from any place but standing crops suffered severely. The District Magistrate and his subordinates with the help of the Police are rendering all possible help. Relief boats with funds and provisions under the police supervision are busy day and night, affording relief to the persons affected. The town of Burdwan has been now declared safe.

The P. and O. steamer "Salsette" with the English mails of the 8th instant arrived at 11-30 P. M. last night. The Postal Express trains left this morning between 5 and 6-30 A. M.

TELEGRAMS.

THE "BHARATA'S" EXPERIENCE

CALCUTTA, September 26

The "Bharata" reports that a day prior to her arrival in Calcutta she heard the echo of the last week's storm in the cries for help from two masted schooner about a hundred miles south of Sandheads. The vessel was manned by ten emaciated Indians who declared that they had been caught in a cyclone last Wednesday and were all but lost. Sails had gone and they drifted for six days without anything to eat. The only boat she carried had been washed away and the "Bharata" had to send one of her boats to rescue the men. They were delighted to get on board and to get something to eat. Before leaving the schooner the crew scuttled her and made sure that she went down. They were coming from Cocanada and not seen land for sixteen days.

South India.

Complainant Against V. R. Iyengar.

FULL TEXT OF THE ORDER OF THE MAGISTRATE.

BANGALORE, September 26.

The following is the full text of the order of Mr. A. R. Cox, I. C. S., on the complaint of Mr. Jeremiah against Mr. V. R. Iyengar:—

It appears that in certain letters to Dr. Mrs. and Miss Kelly in June and July, accused made certain imputations concerning complainant. These imputations are briefly:— [1] That complainant had instigated Miss Kelly to cause defamatory matters to help published in Indian newspapers.

[2] That complainant had instigated Miss Kelly to institute a malicious criminal case against the accused.

[3] That the complainant was trying to introduce commercial classes into the Y. W. C. A.

Considering that these letters were addressed to persons who were at any rate friends of the complainant, it is, in my opinion, 'prima facie' impossible to think that the accused had any intention of harming or had any idea or knowledge that he would harm the reputation of complainant, nor do I see how complainant is going to prove that accused had any such idea or knowledge or intention. His idea and intention as seen in the notices of letters sent, was to induce the addressees to pay him damages. This consideration would in my opinion, be quite sufficient to warrant my dismissing the present complaint. But there is another consideration, that is the time that has elapsed since the alleged offences were committed. A few days after 21-7-16 complainant put in a criminal complaint against the accused for extortion. That case has been heard and the accused discharged. It is unreasonable for complainant who might have charged the accused with defamation two months ago, to wait until the extortion case has ended in accused's favour, and then prefer another criminal complaint of defamation. For these reasons I dismiss this complaint under Section 203 C. P. C.

Disposal of Relinquished Coffee Land.

BANGALORE, September 26.

The Revenue Commissioner in Mysore is now empowered to dispose of relinquished coffee lands either free upset price or for any fair valuation. It is stated that as a result of representation before the representative Assembly in 1910, the Government considered that some concession might be shown in the case of relinquished lands lying waste for more than three years and the revenue commissioner was authorised to dispose of applications for such lands on their merits. Similar representation was made during the sittings of the Representative Assembly in 1913 and as a result the Revenue Commissioner was requested to report how far applications for such lands had been disposed of. His report showed that in the Hassan District he has ordered the grant of certain lands remaining unoccupied for more than six or seven years free of upset price but subject to the payment of the value of the trees on them, the other conditions contained in the coffee rules being enforced. No such applications appear to have been received in the Districts of Shimoga and Kodur. There does not appear to be much demand for relinquished land owing apparently to their inferior quality and the amount of cost and labour involved in bringing them under cultivation. The Government therefore considers that the Revenue Commissioner may continue to dispose of applications for such lands on their merits. But as it is considered desirable to regularise the existing practice Government has directed the addition of a new rule giving the Revenue Commissioner the necessary powers.

MAULD BY A BEAR.

A man named Lakshma aged 33 from Arkare was admitted into the Victoria Hospital yesterday for treatment of injuries received, it is stated by being mauled by a bear. It appears the injured man was grazing cattle on a hillside near his village of Kattigere when a bear from a neighbouring jungle attacked him and mauled him. On seeing this some passers by raised a hue and cry when the bear fled into the jungle.

A TORCHLIGHT DACOITY.

A Bowringpet correspondent reports a torchlight dacoity, a few days ago in Hospet village near Budgere Taluk. A gang of over 16 men carrying torch, entered the house of Shivachar Chennamma overpowered the watchman and severely injured and decamped with property valued at Rs 600 consisting of jewellery clothes and cash. Mr S. M. Pritchard, Superintendent of Kolar Gold Field Police investigated into the matter and arrested eight of the gang and they are remanded to custody. Further enquiries are proceeding.

Spoilt Court Fee Stamps.

BANGALORE, September 26.

The Government of Mysore have made new rules for renewal as well as for grant of refunds of the value of damaged or spoilt court fee stamps. Such stamps may be renewed by the Deputy Commissioner whether the stamps were purchased in the District or elsewhere on application made to him within six months from the date of the purchase and on delivery of the stamps concerned.

TELEGRAMS.

TANKS RESTORATION SCHEME

New detailed rules of procedure in certain respects in connection with the working of the minor tanks restoration scheme are laid down by the Mysore Government. These rules provide that all Maramat works in the districts will be under the sole administrative charge of the Revenue Commissioner. The Government have approved the suggestion of the comptroller that tank restoration works should not be started before Kaiyats contribution is recovered or the necessary agreements are executed and also before estimates are sanctioned necessary and re-appropriations made. Rules deal at length with the procedure to be prescribed for the ryots contribution, the payment of bills and scrutinising of the estimates, and powers of sanction. To ensure the satisfactory working of the new rules Government have asked quarterly, half yearly and yearly reports about the works to be submitted by respective officers concerned.

West Coast News.

TRAVANCORE, September 25

The Travancore Darbar have sanctioned the construction, at an estimated cost of a lakh and a half, of a bridge across the Pamba river, in the Chengannur Taluq and Rs. 25,000 have been provided out of this estimate for expenditure this year. The bridge will be one of the largest in the State. During the past few years very large sums have been expended on the construction of new and the renovation of old bridges including the two lakhs spent on providing a new platform for the important Kuzhittura bridge.

Water Supply for Ernakulam.

ERNAKULAM, September 25.

The scheme inaugurated during the enterprising Dewanship of Mr. A. R. Bannerjee, for providing Ernakulam, the capital of the Cochin State, with drinking water brought from the Alway river by means of a pipe system is now an accomplished fact. For the present, the supply is intermittent but a constant supply will soon be provided. Water is pumped into the town through a fifteen mile rising main and distributed through another 14 miles of tributary mains, being filtered before it passes into the clear water reservoir at the head works. Street hydrants are provided, as also intermediate hydrants for the lengthier streets in the town. The construction of the scheme was begun five years ago and would have been completed much earlier, had not the war created unavoidable obstacles and delays.

United Provinces.

Director General of I. M. S.

ALLAHABAD, September 26.

The "Pioneer" states:—Ruter's announcement that Sir Pardee Lukis has been gazetted Director General of I. M. S. is obviously erroneous. It understands what has occurred is that Sir Pardee Lukis has been gazetted Lieutenant-General being the first Director-General of Indian Medical Service to attain that rank.

Municipal Elections.

ALLAHABAD, September 25.

The municipal elections ended to-day. In ward 4, all Hindu candidates withdrew and consequently there was no polling. The result is the ward will be unrepresented. In ward 5 two Indian Christians Dr. Ghose and Mr. Alexander were returned unopposed. In ward 6 Pandit Beharilal Malaviya has been returned.

Punjab.

Charge Against a Sub-Judge.

LAHORE, September 25.

One Abdul Samad Khan a Pathan has moved the Punjab Chief Court under Section 187, C. P. C. for permission to prosecute Mr. Ganes Das, Sub-Judge, for offences under Sections 166, and 219 Indian Penal Code, allegations against him being that he has maliciously acted contrary to law and abused his authority as a public servant to the prejudice of the petitioner. The 12th October has been fixed for preliminary hearing before Sir Donald Johnstone.

Bombay.

Bombay Share Market.

BOMBAY, September 25.

Owing to the approach of October settlement the market in cotton and shares declined slightly and the rates eased off by 10 to 15 rupees in certain orders. Centrals were steady at Rs. 2550 Colaba land at Rs. 1450 and crescents at Rs. 2175. Curimthoys declined to Rs. 355. Davids to Rs. 610, Fuzulhoys to Rs. 690 and Indore Malwas were firm at Rs. 520. Indian Bleaching at Rs. 360, Kelliner at Rs. 755 and Macris at Rs. 1555 and Phoenix steady at Rs. 210. Standard declined to Rs. 1675 and Swadeshis to Rs. 1940. Textiles were steady at Rs. 1500. In Bank shares the Bank of Bombay were firm at Rs. 1575 and the Bank of India at Rs. 83. In miscellaneous Bombay Burmahs were steady at Rs. 1210, Tata Iron and Steel ordinary advanced to Rs. 400, declined to Rs. 1410 and Tramways were firm at Rs. 345. Tata Mills were at Rs. 510. 3½ per cent Government paper were quoted at Rs. 79, 4 per cent terminable loan at Rs. 97.8, 4 per cent Conversion loan ex-warrant Rs. 91 and Warrant Rs. 10.

Although the volume of business in cotton mill shares was large there was not much fluctuation, and the rates kept generally steady. Mackajias closed at Rs. 1,550. Davids advanced to Rs. 625, Standards to Rs. 1,690 and Fuzulhoys to Rs. 790. Curimthoys were steady at Rs. 790. Crescents were in demand at Rs. 235 and Pearls at Rs. 545. Indore Malwas declined to Rs. 517½ Centrals closed firm at Rs. 2,580. Swadeshis were steady at Rs. 1,940 and Kohinoors at Rs. 780. Colaba land and mill shares were weak at Rs. 1,420. Indian bleaching was firm at Rs. 352½. In Bank shares the Bombay Bank was

TELEGRAMS.

steady at Rs. 1,520 and the Bank of India at Rs. 83. In miscellaneous shares Bombay Burmahs stood at Rs. 1,215, Tata Iron and Steel ordinary at Rs. 397½ and deferred at Rs. 1,335. Tramways were firm at Rs. 350 ¾ per cent Government of India loan was quoted at Rs. 79, and 4 per cent terminable loan at Rs. 97.8 and 4 per cent Conversion loan ex-warrant at Rs. 91 and warrant at Rs. 10.

Home Rule Lectures.

POONA, September 25

The first of the Home Rule lecture series organised under the auspices of the Home Rule League established at the Extremists Conference held at Belgaum at the end of April last was delivered last evening by Mr. Kelkar under the Chairmanship of Mr. Joseph Bapsista. After tracing the history of the league and giving an account of its work since its birth five months ago, Mr. Kelkar paid a tribute to the efforts of Mrs. Besant in the cause of Home Rule for India and then pointed out that Home Rule was only another name for the Congress ideal of self-government as obtaining in the colonies as enunciated by Dr. Dadabhai Naoroji and Mr. Gokhale. Referring to Canada the lecturer dwelt upon the advantages that had resulted both to that country and to the empire since it was granted self-government. Speaking about India, Mr. Kelkar advocated the establishment of a national legislative Assembly with an executive, responsible and subordinate to it, retaining the Viceroy at the head as at present.

Burma.

A CASE OF DEFAMATION.

Editor's Petition Dismissed.

Sentence Confirmed

RANGOON, September 26

Justice Robinson, vacation Judge, to day disposed of the revision case.

Mr. P. T. Christensen, Editor of the "Moulmein Advertiser" vs. N. P. Nitchell, honorary Lieutenants Moulmein Volunteers Corps, from the order of the Sessions Judge of Tannasserim dismissing applicant's appeal against the order of the Sub-divisional Magistrate, Moulmein, convicting him of the offence of defamation under Section 499 of Indian Penal Code and sentencing him to a fine of Rs. 300 with costs or three months simple imprisonment. Justice Robinson confirmed the sentence after dismissing the petition for revision.

BURMA CONTINGENT FOR THE WAR

Commanding Officers Appeal

RANGOON, September 26

Captain C. W. Boshell, R. E. No. 15 (Burma) Co, Mandalay, writes to the Rangoon Gazette pointing out that the Government has acceded to the request of the Burma nation being permitted to serve the Empire, and orders are being accordingly issued to prepare a detachment of 120 men of that company to proceed forthwith. As he has the honour of commanding the first Burman Military unit to serve the Empire he appeals to the leaders of the Burmese community for help first of all by organising small committees in districts to collect recruits when he called for them (400 were wanted at present), [2] to take interest in men going and let them feel that the Burman nation is watching their deeds, and [3] to think of their compatriots in a strange land where small comforts are not procurable unless sent by friends in Burma.

THE GURKHA RIFLES IN BURMA

Lieut-Governor's Address.

RANGOON, September 26

To-day, at Maymyo, His Honour the Lieutenant-Governor attended a parade of the 210th Gurkha Rifles, at which he addressed the men as follows:

Major Dardas, Officers Non-Commissioned Officers and men of the 210th Gurkha Rifles I am very glad to take the very first opportunity open to me to welcome to Burma a battalion which has rendered such great services in the war. Your record is a remarkably fine one, but I am grieved that your losses have been so heavy. Going to Egypt at the very beginning of the war you took a distinguished part in the battle of Tonsusum, when the first attack on the Suez Canal was victoriously repelled. Going on to the Dardanelles at the beginning of the operations in Gallipoli Peninsula you went through all the desperate fighting which took place, particularly distinguishing yourselves in the attack on Krithia from the 26th to the 30th June; on Sari on the 6th to 8th August, and in the advance of the 21st August to assist the landing at Suvla Bay. You suffered very severely in the terrible blizzard of the 20th November, when there were 400 cases of frost bite in the battalion, and the detachment sent to join you was in the transport "Ranzen" which was sunk by a torpedo, where your losses were again very heavy. Eventually you went to Mesopotamia and took part in the operations in that country, where you rendered good and useful service. Our casualties from the first to the last exceed 1,150, including 6 British and 9 Gurkha officers killed. While deploring these losses you may take pride in the fact that your dead and wounded comrades have earned for the battalion a glorious record, which will never be forgotten as long as the Indian Army and the Gurkha nation exists. I give you a hearty welcome to Burma, and hope your well earned rest will be a pleasant time for you all. I regret I was unable to come to Maymyo to see you before so many of your comrades went on furlough.

The members of the European Gymkhana at Sukkur are erecting monuments to the unfortunate Territorial soldiers, who died in the Karachi troop train disaster and were buried at Sukkur.

The Karachi Port Trust have remitted all wharfage fees on all shipments by the St. John Ambulance Association and the Sind Women's Branch of the War Relief Fund, for the use of troops.

బిరోపా మహా సంగ్రహము

సోమరంగము : బిటిషువారి పురోగమనము

బాల్యచరణము—మిత్రమండలికి అనుకూలము

డూబ్లిన్ బిజ్జారంగము—రిమ్యూవారికి గొప్పవిజయము

బ్రిటన్ పై శత్రువిమానముల దాడి—6 విమానములు వచ్చుట

అరబ్బుల విప్లవము—పైపుయొద్ద తురుష్కులు లొంగిపోవుట

[రైటును జన్మి]

ఇంగ్లండు

నేలగుల్పబడిన విమానములు.

లండను, సెప్టెంబరు 24 — ఇటీవల ఆంగ్లదేశముపైకి వచ్చి దాడిసలిపిన శత్రువిమానములను గురించిన వివరములను బట్టి ఎన్నెన్నో జిల్లాలో నీ విమానములు నేలగుల్పబడినవియు, వానిలో నొకటి ఒక హైకోర్టు ప్రక్కన ఒక పాలమునందు నుండుచు నేలగుల్పెననియు తెలియుచున్నది. అది క్రిందబడుచు ఒక చెట్టుకు తగిలినందువలన అది నేలగుల్పబడుట గొంత యాటంకము గలిగినది. విమానము మండిపోయిన వెనుక బాగ్గును, శిథిలములైన భాగములను కుప్పవేయగా అది యంతయు 16 అడుగుల యెత్తయ్యెను. విమానము క్రింద బడుచుండ దానిలోనుండి 35 బాంబులు క్రిందబడెను. తరువాత విమానాధిపతియు మున్నగు వారలును చాల యెత్తు నుండి దుముకగా వారు సుమారు 10 కిమీల దూరమున పెడలు విరిగిపడిరి. శిథిలమైన విమానభాగములను మున్నగువానిని నేలకు పేలు జనులు ప్రతిదినమును జూడవచ్చుచు న్నోరు. పోటీసువారు వానిని జాగ్రత్తగా గనిపెట్టుచున్నారు. ఇంకొక జట్టును సముద్రతీరమున దొక గుడిసెవద్ద నేలగుల్పెను. జట్టులోనియొకరియు జామత్తుని శబ్దముచేయుచుండ, పుర జనులు మేలుకొని చూడగా, తీరమునందు 300 గజముల యెత్తున నుండి అది నెమ్మదిగా నేలగుల్పించు మఱలపురము మీదికివచ్చి తిన్నగా నేలమీద బడెను. దానిలోని కొందఱు తమ్ముదాము వచ్చిరాని యాంగ్లభాషలో దిట్టుకొనుచు విమానమునుండి బయటికివచ్చి ఒక గుడిసెయొద్దకు బోయి తలపు తట్టిరి. కాని ఎవ్వరను బలుకలేదు. చుట్టికొంత సేపు అందరునుగలసి దూమణభాషలాడి మాడుపాదులు తుపాకులుకాల్చి గుడిసెకిట్టిలను బద్దలుచేసిరి తరువాత జర్మనులుగ్రామములో జొచ్చిరి. ఆకాశము పైపుకు రివాల్యూరులు కాల్చుచు నడచిరి. ఇంతలో ప్రజలు గుంపులుగుంపులుగా నిండ్లలోనుండి బయటికివచ్చిరి. బై సీకిలమీదను బండ్ల మీదను, నడచియు నేలమీది జనులు ఆ ప్రదేశమునకువచ్చి జర్మనులను జూట్టేసరి. గ్రామస్థుడొకడు ఒక జర్మను పటాలమును గనివారి కడము వచ్చినిలిచి “ఏమి సమాచార” నని యడిగెను. జర్మనులను “త్రోవయెట్లు” అని మఱల ప్రశ్నించిరి. అతడు నెమ్మదిగా వారిని తీసికొనిపోవుచుండగా దారిలో నింకొక గ్రామ పోలీసు ఉద్యోగియు నింకొకడను గనపడిరి. వీరు ముగ్గురును గలసి జర్మనులను బట్టుకొని వారు తమ మైతీని నిల చెప్పిరి. జర్మను అధిపతియును లొంగి పోయి తాము మైతీలను ముప్పుకొనిరి. ఇంతలో ప్రక్క గ్రామమునుండి వేగుదళమువారు కొందఱు రాగ, జర్మనుల అధిపతి తనవెను యము నెత్తిగించికొని, లండనులో నొకనికి తాను బాగుగాను న్నానని తనభార్యతో చెప్పవలయునని నిద్రుద్వారప్రపంచల యునని చెప్పకొనెను. ఈ నిజాపనమును వేగుదళము వారును మున్నగువారంగీకరింపలేదు. తరువాత జర్మనులను కారాగృహ ప్రవేశము గావించిరి. ఇదియంతయు ఒక గ్రామమునందొక సందులో కటిక చీకటియందు జరిగెను. ఆజట్టును ఇప్పుడు చెట్టును కొంతనడకు క్రిందికి ద్రోక్కి, గ్రామములోని వీధికడముగాబడి యున్నది. ఆజట్టును కేమియు దెబ్బలుతగులలేదనియు, దానిలోని యొకరియు లెక్కయు బాగుగా నున్నవనియు తెలియుచున్నది. కిరంగిగుండ్ల సేక పర్యాయములు దానికి దగులుటచే అది దిగి యుండును. జట్టునందును చుట్టు ఒక్కలను వెనుకగా కొన్ని కిరంగులును, తుపాకులును, పట్టులును, కర్తవ్యాంత శిష్టయ పత్రములును, ఉత్తరువులును, లెంతి వాగ్దలును, యొకరియు భాగములును గనబడినవి. ఆజట్టును దిగుచుండగా అందున్న జనులు తమ భోజనసామగ్రిలు మున్నగు వానిని ఒక పాలములో పాట చేసిరి.

లండను, సెప్టెంబరు 24 — అధికారులు ప్రకటించిన వివరములను బట్టి తూర్పు మిడ్లెండుపట్టణమున విమానముల దాడివలన హతులైన వారిదివరకు తెలుపబడిన వారే గాక మరియొద్దరు గూడ గలరని తెలుచున్నది. కూలిపోయిన యింటి క్రింద మరియొక శవములు కనబడినవి ఒక సరుకులకొట్టును ఒక గుడియను తగులబడినవి. ఒకరైలు స్టేషనుకు కొంతనడకు కలిగినది. 12 ఇంజనులు దుకాణములునుగూడ నాశనమైనవి. లండను నగరముననేగాని తక్కిన ప్రాంతములలోను గలిగినట్లు తెలియరాలేదు. అన్ని పేటలమీదని విమానములు బాంబులు వేసెను. సాత్తుకుకలిగిన నష్టము చాలస్పష్టము. చాల బాంబులు బయల్పడినవి సముద్రమునను పడినవి.

ఆంగ్లదేశముపై ఇంకొక దాడి.

లండను, సెప్టెంబరు 26 — అనేక శత్రువిమానములు రాత్రి 10-30 గంటలకును అర్ధరాత్రమునకును నడుమ ఆంగ్లదేశపు తూర్పు ఈశాన్య తీరములను దాటి వచ్చినవి. ఉత్తర భాగపు జిల్లాలయందును, ఉత్తర మధ్యపు జిల్లాలయందును బాంబు లనేకములు వేయబడినవని తెలియుచున్నది. ఒక విమానము దక్షిణతీరమునకును వచ్చినదని చెప్పబడినది. నష్ట మేమియు తెలియరాలేదు.

6 విమానములు వచ్చుట

లండను, సెప్టెంబరు 26 — నిన్నరాత్రి 6 విమానములు ఈశాన్య దక్షిణతీరములకు వచ్చినవనియు, ఉత్తరపు జిల్లాలలో బాంబులు వేయబడినవనియు, స్పష్టమైన మే కలిగినవనియు ప్రకటించిరి.

డైరెక్టరు జనరలు.

ఇండియా మెడికలు సర్వీసు.

లండను, సెప్టెంబరు 26 — నష్టము జనరలు సర్ పార్ట్ లాకిముగారు డైరెక్టరు జనరలుగా నియమింపబడి రని లండను గజెటులో ప్రకటించబడినది.

యధానంతర వ్యాపారము.

లండను, సెప్టెంబరు 22 — యధానంతరము వ్యాపారమును విస్తరింపవేయుటకు బ్రిటిషు వక్త సంఘములకు భవనహాయము చేయుటనుగూర్చి పరిశీలించుటకు నియమింపబడిన సంఘమువారిటుల నూచించిరి. వక్త సంఘములకు భవనహాయము చేయుటకు రాజానుమతివదని “బిటిషుప్రెసువాంకి” అనుపేరిట నొకవాంకి నేర్పరపవలెను. ఈవాంకి దొంగవారు తననువారి సహాయమును బడిసి వాణిజ్యపారిశ్రామికలకు సహకారులుగా నుండి లాభనష్టములనుగూడ వారితోపాటు పంపియినవలెను. ఈవాంకి సిండికేటువారి ఆలోచనలకు ప్రధానస్థానముగా నుండి ఇతరవాంతులు విడివిడిగా చేయ సాహసింప జాలని వానిని గూర్చి ఆలోచింపవలెను. ఈవాంకివా రొక ప్రచారకసంఘము నేర్పరపవలెను. ఆ సంఘము వారు క్రొత్త వ్యాపారములగూర్చి ఆలోచించుట పరిశోధించుట విదేశసంఘముల స్థితిగతులను కనుగొనుట పెంబుపెంబునే క్రొత్తవివరాలను గూర్చి తెలుపుచుండుట మున్నగు పనులు చేయుచుండవలెను. ప్రతివాంతుల యువకులును ఉద్యామిలు నగు ఏ జెంట్లను వీ రేర్పరపవలెను.

మాన్ ఛెస్టరు ప్రతిమరలు

శ్రీలు పనిచేయుట.

లండను, సెప్టెంబరు 25 — పనిచేయుటకు శ్రీలు దొరకనందున మాన్ ఛెస్టరు ప్రతిమరలయం దనేక యొర్రములు పనిలేక యూజిక పడి యున్నవి. యానన శ్రీలు సేకులు బ్రాముబండ్లను నడపుటకు కర్మాగారములను వదలి పోవుచున్నారు.

గనులు, ఖనిజములు.

ప్రత్యేక కాఫోద్యోగము.

లండను, సెప్టెంబరు 25 — ఇనుము ఉక్కు లోహముల కర్మాగారములందలి యధిపతులును, ఖనిజవిషయముల కొరకు ప్రత్యేక ద్యోగులను త్వరలో నియమింపవలయునని సామ్రాజ్య పరిపాలకులకు విజ్ఞాపనమును బంపుకొనిరి.

బిటిషు స్త్రీయరు ముంచబడుట

లండను, సెప్టెంబరు 24 — “వెరల్” అను బిటిషు స్త్రీయరు ముంచబడినది.

లాంపాడ్ గారి మరణము

ఆత్మహత్య తీర్పు

లండను, సెప్టెంబరు 25 — చార్లస్ లాంపాడ్ గారి మరణసందర్భమున పంచాయతీదారు లాంపడ్ గారు ఆత్మహత్య చేసికొని రని తీర్పుచెప్పిరి.

బిటిషు నా

ఆంధ్రప్రదేశ్, సెప్టెంబరు 26 — బిటిషు నా విమానాలపై ఆంగ్లసౌకా విమానములు బాంబులు గండర్చుమున రెండుండి జన్మములకు దట్టములగు గాయములైనను, మరణములైనను గలిగినవి “బెర్లిగాఫ్” పత్రికకు హాలండుదేశ సరిహద్దులనుండి ఒక విలేఖకుడు వ్రాసెను.

వీరశయ్యనొరగుట.

లండను, సెప్టెంబరు 23 — మానసియులగు కెప్టను రిచ్చర్డుసానుహాపుగారు రణరంగమున హతులైరి. వీరికి వయసు 31 సంవత్సరములు. వీరు స్థానహాపు ప్రభువు గారి సోదరులు.

ప్రాన్సు

సోము రంగము.

ఆంగ్ల విజయము.

లండను, సెప్టెంబరు 24 — గతవారమునందు బ్రిటిషు వారు 2½ మాసములు తీవ్రయుద్ధము సలిపి తమ సహవిజయము నొందిరని యెప్పుడైనా విలేఖకుడు యుద్ధరంగమునుండి వ్రాసెను. జర్మనుపట మొకటి ఇటీవల పట్టునడిగి. దానియందు “అలిముఖ్యము ఎంతటికైనను వదలివేయవలదు” అని గుర్తులుంచబడిన స్థానములు 11 వ్రాయబడి యున్నవి. ఆర్థలముల నన్నిటిని మేమువశపఱచుకొంటిమి. ఆశ్రేణియందయు కొటల పంక్తి. వీని కొరకు 10 వారములు తీవ్రమగు ముఖాముఖి యుద్ధము జరిగినది. జయించిన స్థలపరిమితి 33 చదరపుమైళ్లు. దీనికి కొననుండి కొటలను వరుసగా నంది లెక్కగొను నెడల ఎన్ని వందలమైళ్లో యగును. చుండుసాగుగ్రి మున్నగునవి ఇరుపక్షములందు 250 లక్షల పశ్చాతములు వ్యయ మొనర్చి బడినవి.

బిటిషువారిని జర్మనులు తలపడియోడుట

లండను, సెప్టెంబరు 25 — జనరలు హేగుగారు గత రాత్రి యిటుల ప్రకటించిరి. ఆంకరుకు దక్షిణమున రెహ్మన్నకు పడమట శత్రువులు ముమ్మారు తలపడి చాలస్పష్టపడి యోడిరి. చాలపొట్టి కిరంగులు కాల్చి బడినవి. బ్రిటిషు వైమానికులు 5 సార్లు రైలు స్టేషనులమీదను రాకపోకల స్థలములయొద్దను దాడిచేసి శత్రువులకు చాలనష్టము కలిగించిరి. నిన్నను జరిగిన విమాన యుద్ధమున 5 శత్రు విమానములు ధ్వంసమైనవి. మరియొకటి విరిగి నేలగులినది. మా విమానము లలో 5 కనబడుట లేదు.

శత్రువుల వ్యక్త ప్రయత్నములు.

లండను, సెప్టెంబరు 25 — సర్ డబ్ల్యు హేగ్ గారు ఈ పధ్యాన్నా మిట్లు ప్రకటించిరి. నోవావా నెల్ హుల్ లకు ఉత్తరమున మేము గలలను శ్రేష్టి శత్రుసాములకు విశేషనష్టము గలిగించితిమి. రోడ్డులెక్కిత తూర్పున శత్రువులు ముట్టడి సలుపగా వారి ప్రయత్నములను భగ్న పఱచితిమి యుద్ధరంగమున తు ద్దమున అనేక స్థానములందు శత్రువుల కందకములను ముట్టడించితిమి.

ఆంగ్ల పురోగమనము

లండను, సెప్టెంబరు 26 — నిన్నటిరాత్రి 12 వ డగ్లస్ పోర్టు గా రిపోర్ట్ ప్రకటించిరి — ఈ దినము మేము ఆంధ్రులకు దక్షిణ భాగమున ముట్టడి సలిపి అన్ని స్థానములందును జయము నొందితిమి. కాంబిల్లు మాస్టరు పీకలకు నడుమ మేము 6 మైళ్ల సేనాముఖముతో ఒక మైలు దూరమువరకు గల శత్రు స్థానములపై తీవ్రమగు అగ్ని వర్షమును గురిపించి మార్వలు, లాబోఫ్ అను బలీయములగు గ్రామములను కొన్ని కందక శ్రేణుల నాక్రమించుకొని బలపఱచుకొంటిమి. మాస్టరు గ్రామము కాంబిల్లు కు ప్రాంతముగల పర్వతములపై గలదు. దానికింద గుంటలను కందకములును, వివిధగతుల దిరుగులొయలు నున్నందున ఆది బలీయమును కొలువనీడనియే చెప్పవచ్చును. ఈ రెండు గ్రామములను బట్టుకొనుట విశేష ప్రాముఖ్యముగల విషయము. అది వశమైనప్పుడు కాంబిల్లునందు శత్రువులు గాకపోక లేమియు సలుపనిలవదు. ఖైదీల సేకులును, విశేషముగ 200 గుంటు పాగుగియు, యర్రగిగులును ఇతర యుద్ధోపకరణములును బట్టుబడినవి. శత్రువులకు విశేషనష్టముగలిగినది. వారిపట్టుములో మనపట్టుమత్తయ్యెను. నిన్నటిదినము విమాన యుద్ధములందు 6 శత్రువిమానములను నేలగుల్పితిమి. మరిమూడు విమానములును బాగుగా దెబ్బలుతిగిల్గి నేలగులి నవి. యన విమానములు మూడు కనబడుటలేదు.

యుద్ధ వివరములు.

రైటు విలేజుకున్నా ఆమీనున్నుండి ఈక్రింది విధమున దెలియజేయుచున్నాడు. — నిన్నటిదినము బ్రిటిషువారి పురోగమనము, యుద్ధవివరములు, పూర్తిచేయుచున్నది. ఇటీవల యుద్ధమునందు బ్రిటిషువారు మున్నమున మేము జయించి న స్థానము లన్నిటిని బలపఱచుకొని ఎంతటి సేనాముఖముతో నైనను ముట్టడికి సిద్ధపడితిమి. ప్లాస్సు కు ప్రారంభమున గిన్నీకి దక్షిణమునకు బ్రిటిషువారు మహాప్రయత్నములనుజేసిరి. పరాసువారు ప్రాంతమున గాంకోరులను ముట్టడించిరి. రెండు దినములు తీవ్రమగు యుద్ధము జరిగిన వెనుక బ్రిటిషు పదాతి సేన నిన్నటిదినము 12-30. గంటలకు తీవ్రమగు అగ్ని వర్షము వారికి చాచు చున్నదిగా గా, బయటకు దుమికి ఒక క్రొవ ర్యాయము జ్వలలు ప్రభుకందక శ్రేణిని జయించి ప్లాస్సుకు ముందున్న 128 వ కొండ పెక్కిసాగిరి. మధ్యాహ్నము సంతయు వీళ్ళ యుద్ధమునలిపి గడికొరు గ్రామ పరిసరములను జయించుచున్నది. 150 వ కొండను, ఆస్థానమునగల కందక శ్రేణిని వశపఱచుకొని బ్రిటిషువారు లాబోఫ్నుకు ఎడమవైపున విజృంభించి మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు గ్రామమును బ్రవేశించి కొన్ని నిమిషములలో గ్రామము నాక్రమించుకొనిరి. గ్రామమును వశపఱచు కొనుకప్పుడు మనసేనల విజయోత్సాహము వల్ల నాతీతము. గిన్నీకిముందట “ప్రాతేతెలి గ్రాఫు కొండ” యనబడు కొండయందు జ్వలలు కందకములను నిర్మించుకొని బలపఱచుకొనిన స్థలమును బ్రిటిషువారు ముట్టడించుచుండగ జ్వలలు అగ్ని వర్షము గురిపించి వారి కాగ్రమున కాటంకము గలుగజేసిరి. ఈ యగ్ని వర్షములన బ్రిటిషు వారు ప్రక్క గ్రామములందు విజృంభించుటకును ఆటంకము గలిగెను. కొండ కెదురుగానున్న కందకముల నాటక వడలుట కష్టముగా నుండెను. కుట్టుకుదకు బ్రిటిషువారు తీవ్రమగు అగ్ని గురిపించగ జ్వలలు ధరింపజాలక విశేష నష్టముతో కందకములను వదలిపోయిరి. బ్రిటిషువారు శత్రువులను వెంబడించి మధ్యాహ్నము రెండుగంట లగునప్పటికి మాస్టరు గ్రామ పరిసరములను బోయిరి.

మధ్యాహ్నము నాలుగుగంట లగునప్పటికి గ్రామము నందు బలీయమును భాగమును ప్రైకోరు లాబోఫ్ను రోడ్డును బ్రిటిషువారి వశమయ్యెను. మాస్టరు గ్రామము సరి త్వరలో బ్రిటిషువారి హస్తగతమగుట వ్యక్తమయ్యెను. బ్రిటిషు వారు ఖైదీల సేకులను పట్టుకొనిరి. ఈయుద్ధమునం దంతటను యన విమానములు మన పంక్తులపై కావలాకాయును బాగుగా పోడ్చుడినవి.

పరాసు వైమానికులదాడి.

పారిసు, సెప్టెంబరు 25: — నిన్న రాత్రి యిటుల ప్రకటించిరి. సోముకు దక్షిణమునను మ్యాజుహ తూర్పునను ఫిరంగులకు కాల్పుటకప్పు నేడేమియును జరుగలేదు. పరాసు వైమానికులు 100 గజములదూరమునకుబోయి ఎస్సెసుమిద 12 బాంబులను వదిలి సురక్షితముగా విడిచుమునకు వచ్చిరేరి. ఒక జప్తిను కేరేనిదికన్గి. కాని కేరేనినివారు ఫిరంగులను వి

స్తారముగా కాల్పుటచే నాజప్తిను ఒక్క బాంబునైన వదలకుం డనే పారిపోయినది. రోంబకు దియొనవెల్లెలలోని పాట్లరీల మీద 7 విమానములు 50 బాంబులను వేసినవి

శత్రువిమానములు నేలగుల్పబడుట.

పారిసు, సెప్టెంబరు 25: — ఈ మధ్యాహ్నము మిట్లు ప్రకటించబడినది: — సోమునదిపై తీవ్రమగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది. వా ఆదవియందు జ్వలలు ముట్టడు అగ్నియు వ్యభిమయ్యెను. శత్రు విమానములు లూనివిల్లి పురముపై బాంబులు వేసెను. ఒక శ్రీకి కొద్దిగ గాయములు తగిలినవి. నష్ట మత్యల్పము. మీజరీ అను స్థానమున కుత్తరమున ఒక శత్రు విమానమును నేల గుల్పితిమి. మఱి 3 విమానములకు ఇదివఱకే గొప్పదెబ్బలు తగిలి అవి భూమిమీదికి వ్రాలెను. పరాసు విమానములు గిస్కార్డు గ్రామముపైనున్న స్తేషనుపైను తయొన్ని, రాంబక్ అను స్థలములపైను శత్రుకర్మాగారములపై నను ఆదకొల రోవును. కొన్ని రైలు నేస్తేషను పైనను బాంబులను వర్షించినవి. రాంబక్ వద్ద ప్రళయగ్ని వెదలినది.

29 విమానయుద్ధములు

పారిసు, సెప్టెంబరు 24: — సోమరంగమున 29 విమాన యుద్ధములు జరిగినవి. పరాసువారు ప్రకటించిరి. 4 శత్రువిమానములు నేలగులినవి. 2 తగులబడినవి. మాడిటికి బలమగు దెబ్బలు తగిలి నిరుపయోగములై క్రిందబడినవి. 4 వాసినల యొద్దనే క్రిందకు దిగవలసి వచ్చినది. చార్లెసు - ఆచరీలకు మధ్య 6 నేలగుల్పబడినవి. వానిలో నొకటి తగులబడినది. ఒక భోకరువిమానము చాల్లసువద్ద తగులబడి నేలబడినది. మరి యొకదానికి బలమగుదెబ్బ తగిలినది. మరియొక విమానము నకు సమృద్ధి యుద్ధమున చాల నష్టముకలిగి వెప్పురుహిలు మీద బడినది. సెంటుఫుచెలుకు తూర్పున శత్రు సేనలో నొక భోకరు తలక్రిందుగా బడినది. ఒక శత్రువిమానమును శత్రు ప్రైకోరు భాగముననే 22 మైళ్లవరకు నొకపరాసు వైమానికుడు తరిమి దానిలోనున్న వారిని హతముచేసి దానిని నేల గార్చెను. కానునీ ఆదవిలో మరియొక విమానముకులినది. మరిరెండు వాస్తెసులో శత్రు సేన యొద్దనేకులినవి.

పరాసువారి విజృంభణము

పారిసు, సెప్టెంబరు 26: — నిన్నటిరాత్రి యిటుల ప్రకటించ బడినది — సోమునది కుత్తరమున ఈదినను ఆగ్లపరాసు ముఖమున నుపాయుద్ధము ప్రారంభమయ్యెను. మధ్యాహ్నమునందు పరాసుపదాతి సేన ఆప్పడేకాంబిల్లు రాంకోరులకు నడుమగల శత్రుస్థానములను రాంకోరు సోములకునడుమగల శత్రు రక్షక శ్రేణిని ముట్టడించెను. పరాసువారు ప్రైకోరు గ్రామపు దక్షిణ పరిసరములవఱకు తమపంక్తులను ముందునకు దెచ్చి ప్రైకోరు కును 148 వ కొండకును నడుమగల స్థానములను జయించిరి. వారు రాంకోరు గ్రామము నాక్రమించుకొని బెత్తూను రోడ్డు కుతూర్పున కాంబిల్లుగోడ్డునుండి బొషావెనీ వఱకునుగల స్థానములందు తమపంక్తుల నేర్పఱచుకొనిరి. వారు బొషావెనీకి ఈశాన్యమునగల కొండను ముట్టడించి 130 వ కొండను సమీపించిరి. ఇంకను దక్షిణమునవారు బెత్తూను రోడ్డుకును సోమునదికిని గల కాలుసప్రాంతమున అనేకకందక శ్రేణులను జయించి 400 కు వైగా గాయములు తగులని ఖైదీలను పట్టుకొనిరి.

రుష్యా

రష్యా, జపాను.

పెట్రోగ్రాడు సెప్టెంబరు 25: — జపాను చక్రవర్తి మికడోగారి రాయబారి ఈదినను సామ్రాజ్య ముఖ్యపట్టణమునకు వచ్చిరి. అత్యధిక గౌరవ పురస్కరముగా వారికి స్వాగతమిచ్చిరి. భోజనసమయమునందు రష్యా జపానుల పరస్పరానుకూల భావములు అత్యుత్సాహముతో ప్రకటించబడినవి. జపానువారు రష్యా సేనకు మందుగుండ్లు మున్నగువానిని సరఫరా చేయుటనుగూర్చి చక్రవర్తిగారు విశేషముగా యభినందించిరి.

రష్యాను విజయము

పెట్రోగ్రాడు, సెప్టెంబరు 25: — డొబ్రూబా రంగము నందు రష్యానులకు మహావిజయము గలిగినదనియు 10 వేల మంది ఖైదీలు పట్టుపడి రష్యాను ఒడెస్సానుండి తంలివార్త వచ్చినది.

ఇటలీ

ఇటలీవారు ఆస్ట్రియావారి నిరోధించుట.

లండను, సెప్టెంబరు 22: — ఇదివరకు జరిగిన పెద్ద యుద్ధమున చలించకుండనున్న ఆస్ట్రియా సేనల పక్షిలోని 144 గుట్టును ఇటలీవారు వశపఱచుకొనిరి. ఇది కాశ్మీరంగమున మాన్యాకనుకు సమీపమున నున్నది. డొయరను, డేమిరువాస్కారు ఇనుపదారిపైని ఇటలీవారు రెండు మైళ్లు ముందునకు వెళ్లిరిగాని అచట నొక పెద్ద శత్రు సేన అడ్డుపడుటచే మరల వెనుకకు వచ్చిరి.

ఒక పర్వతము ఇటలీవారివశమగుట

రోము, సెప్టెంబరు 26: — ఆల్బుస్ పర్వత సెనవారు కారియోలు పర్వతమునకు ఈశాన్యమున 8186 అడుగుల ఎత్తుగల గాడ్గాల్లు పర్వతము నాక్రమించుకొనిరి శత్రువులు మొండిగావారి నెదిరించిరి. వారింత తీవ్రముగా నగ్ని వర్షము గురిపించుచున్నను ఇటలీవారు తాముజయించిన స్థానములను బలపఱచు కొనిరి.

విజయ ప్రాముఖ్యము

లండను, సెప్టెంబరు 26: — అవి సోట్రావిసోలోకును వెనా సిస్మన్ కును నడుమ ముఖ్యమై గాడ్గాల్లు శిఖరము మిశ్రమండలి వశమగుటను గూర్చిన ప్రాముఖ్యత నొక ప్రకటనందు జెప్పబడినది. డొలొ మైటురోప్తువలన ట్రెంటిసాకును కెడోరుకును సంబంధమును ఇటలీ వా రేర్పఱచిరి. డొలొ మైటురోడ్డున కెదురుగా గాడ్గాల్లు పర్వతమున్నది ఆస్ట్రియాను లీ స్థానమునకు విశేష ప్రాముఖ్యము నొసంగిరి ఇక్కడ ఇటలీ వారి విజృంభణము నాపుటకు శత్రువులు విశేషమగు సేన నుండిరి. ఐనను ఇటలీవారు నిరంతరాయముగా ముందుకు సాగుచున్నారు.

కెనడా

కెనడా యుద్ధములు.

ఒటావా, సెప్టెంబరు 25: — కెనడా దేశమున రెండవ పర్యాయము యుద్ధము కొఱకు బుణమును తయారు చేయు సందర్భమున 1000 లక్షల డోలర్ల కేవలనియండాగా మఱి 800 లక్షల డోలర్లచందా లెక్కువగా వచ్చెను. అధినేతములయందంతటను 80 వేలమంది అప్పు నీయ గడంగిరి. బ్యాంకు సంబంధముగ ప్రజలిచ్చిన సొమ్మేమియు తగులుబడి కాలేదు. బ్యాంకు లన్నియు గలసి 500 లక్ష లిచ్చినవి

ఈజిప్టు

మెక్కాయాత్రికులు పోర్టు సెనుకు వచ్చుట.

పారిసు, సెప్టెంబరు 22: — ఆల్జీరియనులు మూరులు టూర్నిసులునగు యాత్రికులు 650 మంది పోర్టు సెనుకువచ్చిరి. వీరు మెక్కాకు వెళ్లుచున్నారు. పుణ్యస్థలములకుమరల స్వేచ్ఛ గలిగించినందులకు మెక్కా పెరీపుగారికి పరాసువారి వందనములను తెలుపుటకును బహుమతుల నిచ్చుటకును పరాసు దొరతనము వారిచే పంపబడిన చుహుమ్మదీయులు ఒక యుద్ధ నౌకమీద జెడ్డాకు వచ్చిరి.

కెయిరోలోనున్న పవిత్రముగు లివాసి

కెయిరో, సెప్టెంబరు 24: — ఈలివాసిని మెక్కాకు పంపుట కొకయుత్సవమును జరిపిరి. ఆయుత్సవ సభకు సుల్తాను గారధ్యక్షత వహించిరి. లివాసిని మెక్కాకు పంపెదరు. చాల విగుప్తయాత్రికులా లివాసితోగూడ మెక్కాకు వెళ్లెదరు.

అరబ్బీల తిరుగుబాటు

కెయిరో సెప్టెంబరు 25: — టెయిపుననున్న తురుక్కు సేన లొంగిపోయినదనియు 50 మంది తురుక్కుపై నికో దోగ్రులును 1800 మంది వైనికులును బట్టుబడిరనియు, యుద్ధోపకరణముల నిలువయును ఫిరంగులును తీమవశ మయ్యెననియు మెక్కా పెరిఫ్ గారు ప్రకటించిరి.

బెల్జియము

బెల్జియములో జర్మనుల ఆర్థికవిధానము.

అమెస్టరుడం, సెప్టెంబరు 22: — బాంకినోస్లావ జర్మనులు పన్ను వేసిరి. మరియు యుద్ధమునకు కందరునుమి మిచ్చి తీరవలెనని నిర్బంధించిరి.

సింలా

రాజప్రతినిధి గారికి వచ్చిన తంతి వార్త.

సింలా, సెప్టెంబరు 25.— 23వ తేదీన కలతంతి వార్తను ఇండియా మంత్రి గారు రాజప్రతినిధి గారికి పంపిరి.

బ్రిటిషు రంగము

గురువారమునాడు రాత్రి మైలు పోయిన బ్రిటిషు సైన్యమునకు 2 కందకముల వరుసల నాక్రమించెను. సైన్య మార్చిను పూర్వముల వద్ద రమ్మననున్న పుట్టిగో విభుడు సేకరముపట్టెను. శుక్రవారమునాడు బ్రిటిషు సేన భిన్న భాగములుగా పోరి చాలచోట్ల శత్రువులను తరిమి ముందుకేసెను.

పరాసు రంగము

కాంటిల్ని రానుకొరులకు నడుచు పరాసువారు క్రొత్తగా వశపరుచుకొనిన స్థానముల యొద్ద జన్మములు తీరముగా తలపడిగాని పరాసువా రగ్నివర్షమును గురిపించి శత్రువులను కందకములలోనికి తరిమిరి. పిమ్మటపరాసు వారు ముందు నకు పోయిరి.

సోమురంగము.

ఈరంగమున 1-7-16 మొదలు 18-9-16 వరకు వరకు 55800 నంది పట్టుకొనబడిరి. వీరిలో 34000 నందిని పరాసువారు పట్టుకొనిరి. చనిపోయిన వారిసంఖ్యను గాయములు తిగిలినవారి సంఖ్యను ఈమొత్తమునకు చేర్చిన శత్రు సేనకు కలిగిన నష్టము స్పష్టము కాకలదు. శత్రుసేనా వినితనమే మాముఖ్యసంకల్పము గాని పట్టణముల నాక్రమించుట గాదు కాని నిరీక్షయమున సోమురుగము మాకు చాల ననుకూలమని యొకపరాసు శాస్త్రజ్ఞుడు వ్రాసెను.

ఇటలీ రంగము.

కాలమానము వ్యతిరేకముగ నుండెను. బాల్కనురంగము.

రుమేనియావారు శత్రు సేనలోని కుడితట్టు భాగమును పొందారని సమాచారరంగమున వరుసగా సెగ్నాలకు చుట్ట జ్యోతిర్మత్య యొద్ద బరేరియా వారు తలపడి చొడిగిరి. ప్లోరి నాకు ఈకాన్యమున 5 మైళ్లలో నున్న వెస్పంటు సమీపము ను సెర్బియావారు వెళ్లిరి. స్త్రుమా ముఖమునకు 4 మైళ్ళలో నున్న న్యోహోరివీధి బ్రిటిషుయుద్ధ వాకలు గుండ్లను వదలెను.

మెసటోనియా రంగము.

ఈకాల 18—19 తేదీలలో రాత్రులయందు మాసి యానములు కుటలు అమారాకు ఉత్తరమున మైగ్రినుపంపులో నున్న షూమారను నందలి శత్రువిమాన కాలవై బాంబులను వదలెను. సురేమియును మార్పులేదు. యుద్ధప్రతిష్ఠ పాఠమున 700 తిమిగా నుండెను.

సర్ వార్త లుకొనుగారు

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 26:— పయినీరుపత్రిక యిట్లు వ్రాసినది వీరిగుర్చి రైటుల పంపిన తంతి వార్త పొరబాటుగా నున్నది వీరు రైట్ నెంటు జనరలు బిరుదమును బడసిన డైరెక్టరు జనరలులలో మొదటివా రగుటచే నా బిరుదము ప్రకటించబడినది.

మదరాసు సోషలు క్లబ్బు

సింలా, సెప్టెంబరు 25:— సింలాలో నేర్పరుపబడిన మదరాసు సోషలు క్లబ్బు ప్రథమ వార్షికోత్సవము నేడనెరుపబడినది అధ్యక్షులుగా నుండుటకు సర్ శంకరనాయుడుగారు రాజానికి పోవుటచే న్యాయమూర్తి కుమారస్వామి శాస్త్రి గారు రద్దయ్యిరి. మా. జి. ఎన్. శర్మగారు అందు ఆతిథ్యాను కే రంగసాయ్య వాణ్ణంగార్లు సువర్ణధను వెళ్లిరి. శర్మగారిని సభవారుకోరగా నియమింపబడిరి. ఇంటు నిర్వహణ యందు టు చాల సం తో వ క గ ము గా ని ఇవటనున్న మదరాసువారిలో నభిప్రాయభేదము లభింపటతో నీ నీ యము. అట్టి భేదములను తొలగించుటకు నేను ప్రయత్నింపవలెను. ఇండియా చొరలిన మున మదరాసువారు హెచ్చుమంది ప్రవేశము కలిగించుకొను మండుటమునావహము. పిమ్మటమీద సదాశిఖాను గారును రంగస్వామయ్యవాణ్ణంగారును గూడ నుపస్థితులైరి. క్లబ్బుకు ననలోపములేదు క్లబ్బు వృద్ధివొందించుటలో న్యక్తిస్వద్ధ లక్ష్యంతరకారులు కాగుండవలెనని నేను శర్మ గారి నేటి భవించుచున్నాను. ఈక్లబ్బువారు మదరాసునుండి వచ్చువారి కొరకు మదరాసు నికేతనమును గూడ నేర్పరుపవలెనని అధ్యక్షులు నూచించిరి. శుభవారము లూసంగబడినది. గాన విశోదము జరిగినది.

సంస్థానాధిపతుల సభ.

సింలా, సెప్టెంబరు 25:— ఇదిగతు జరిగిన సంస్థానాధిపతుల సభలు రెండింటిని గుర్చియు ఇండియాలోని సంస్థానములలో జరుగు పరీక్షలకు వెళ్లుటకు బ్రిటిషువారి పరిపాలన నందున్న ఇండియావల అప్పటినుండియు రానున్న సామ్రాజ్య శాసనసభలో ప్రస్తుతమున్న మా మారు అందుకు లిఖానుగాను శత్రువుగా ప్రస్తుతించబడలలోనికి వివిధభాగ నమానరచి గవర్నరు జనరలుగారికిని సంస్థానాధిపతులకునుగల సంబంధమును చర్చింపరానిది అన్వయము జేపిరి.

సింలా బంబుమాను ఇస్లామియా సభ.

సింలా, సెప్టెంబరు 25:— ఈసభ 12వ వార్షికోత్సవము నిన్న సాయంత్రము సుసానికు లాడ్జ్లో జరిగినది. మా. జిన్నా గారు లేచియున్న అఖిలభారత హిందూ మహా కాన్ఫరెన్సుకు సభకు హుస్సేనుగా రద్దయ్యిరి. వహించి, మా. మారు అందు కలిఖానుగాను మా. నవాబు ఆలీ ఖాన్ వరగాను మా. కెప్టెను అబుఖానుగారును మా. జనరలు హుకు గారును జమలూలు గారును పరిశీలించున సభకువచ్చిరి. ఇస్లామియా పాఠశాల విద్యార్థులకు బహుమతులనుబడినవి.

బర్మా

బర్మా పట్టణములు.

రంగూను, సెప్టెంబరు 26:— 15 వ బర్మా పట్టణమున కధిపతియగు కెప్టెన్ జి. డబ్ల్యు. డి. మెక్ గాగు రంగూను గ. జెట్టురం దిట్టు వ్రాసెడి బర్మా ప్రజలు సామ్రాజ్య సేనకొరకు సేనలో చేరుదు యని ప్రభుత్వమువాకి వ్రాసికొనిన విజ్ఞాపన గురికరింపబడినది. ప్రస్తుతము 120 మందిగల చిన్న పట్టణము నేర్పాటు చేయవలయునని ప్రభుత్వము వారాజ్ఞాపించిరి. బర్మా ప్రముఖులు ప్రతి జిల్లాయందును అగ్ర్యులైన పురుష సేనలోనికి బంపుటకు తగినవారిని ముందుగా నేర్పట ముకొని యుండుటయు, నిదేశమునందు బోరుమన్న బర్మా దేశీయుల సౌకర్యములకొరకు భవమును మున్నగువానిని బంపుటయు ముఖ్యమని జి. మెక్ గాగు వ్రాసిరి.

రెంగుపూరు వార్తలు.

సివిలు మిలిటరీ ప్రేమను మైసూరులో నొకభాగము, లో నుండు ఉపాధ్యాయుల లండనుకు ఒక సంఘముగా నేర్పడిరి. మూర్ఖ ఇనస్పెక్టరు జి. పి. విల్సన్ గారు సంఘము దేన జాతన సాధారణ వార్షికోత్సవ సంఘాధిపతికి కారణభూతులైనది. ఆ ప్రదేశములో నభి అస్పెక్టెంటు మూర్ఖ ఇనస్పెక్టరు గారున్న కి. పి. రామారావుగారు సంఘప్రస్తుతాధిపతికిని సంఘమునందు నూరనముగా జరిగిన మార్పులకును ముఖ్య కారకులైరి. ఈ మార్పులకు ముఖ్యరంగతి పాఠశాల పాఠ్యములు సంఘముకేర సంఘాధిపతికి పాటుపడిన వారును విశేష లాభము నొందగలుగుటయే ప్రోత్సాహములతో ప్రధానవిషయము. ముఖ్యపాఠశాలని రంగుపూరు యని రెంగుపాఠశాలగా సంఘము పరిచేయుచున్నది. ప్రస్తుతము 4000 పురుషులు గలరు. స్థానిక పాఠశాలాధికారులే అధికారోపసంఘ సభ్యులుగా నున్నాఁడు. ప్రత్యేక పాఠశాలయందు విశేష పరీక్షయను గలిగిన 1 వార్షికపరీక్షలకు అప్పవచ్చు ముఖ్యము కొయిలును నట్టి యేర్పాటులు జేయబడుచున్నది. పిమ్మటను అనేకపాఠశాలలు ఏర్పాటుగా ఉపస్థానముల నొసగిరి. రెంగుపూరు ఎఫ్. గుడ్ బిల్ గారు పరిశీలనలో నిద్యుల నుపస్థితులైరి. రెంగుపూరు పాఠశాల బోధాధ్యాయుల సభ్యుల పాఠశాలారంగతుల కెట్టి భూగర్భ శాస్త్రము నేర్పరలయుచున్నది జేపిరి.

పూనా బొంబాయి నగరములలోని సేవాసదనములకు శ్రీల యువయోగార్థము కె. పి. రామారావుగారు ప్రమాదమువారిలో గలసి కొన్ని గృహోపకరణ పాఠశాల బోధకు నాలోచించు బడినది.

మదరాసు పట్టిక ఇన్స్పెక్టరు పాశ్చాత్య కారి టి. హెచ్. స్టోనుగారు 28వ తేదీని బెంగళూరుకు బొంబాయికి వెళ్లిన పాకెటలల జూచెదరు.

మైసూరు రాజుగారి మ్రోసెయి సెక్రటరీ ఆర్. హెచ్. కార్మలెట్ టెన్లుగారు నెలవునుండి వచ్చిరనుచునని స్పష్టమైనది. మిగ్గావీయి. ఇన్స్పెక్టరులుగాను నుగల రంగుపూరు కార్యదర్శియునును జనిరి.

క్యామారాను నామంతరముగల హెచ్. సుబ్బారావును బ్రాహ్మణుడు వోసాపాలయపు ప్రస్తుత. జె. ప్రయివాండుగారిని మోసముజేయ ప్రయత్నించుట వలన కేషింప

బడిను. ముద్దాయి తాను మూర్ఖ ఇనస్పెక్టరుగారి పెద్ద సుమాస్తా యునటుల చెప్పి దావాదానుని మోసగించెను. ముద్దాయి తన నేరము నొప్పుకొనెను.

30 వ తేదీని (కోఆపరేటివ్ కాన్ఫరెన్సు) సమాకారో ద్వియ సహాసభ సమావేశ మగును.

సహారాజుగారు ఉదక సుంపలము నుండి వచ్చెరి.

దివాను సర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు 27 వ తేదీకి మైసూరు కేరుదురు.

2-10 వ ఘూర్కాపటాలము

బర్మాకు బోవుట

రెంజు, సెప్టెంబరు 26:— మైమియోవద్ద శ్రీరెట్టి నెంటు గవర్నరుగారి దిగము 2-10 వ ఘూర్కాపటాలము కనర్రుచేయు చోటికబోయి పట్టణమువారికి స్వాగత మొసంగిరి. ఈపటాలమువారు యుద్ధారంభమున ఈ జిల్లనం దును, రువవాత డాక్ట నెల్సుయ్యారాయందును, తదితర స్థలము లందును ప్రైవేటుసహాయులతో బోరి యశము నొందిరి శ్రీ వారు పట్టణమువారిని గొనియాడిరి.

రైలు వేల పరిపాలనము.

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 26:— పరిపాలకులచే ని: బడుచున్న రైలువేలము, కంపెనీలచే నిర్వహించు రైలువేలముగల తారతమ్యములను గుతించి బ్రిటి యను సంఘమువారి క్రింది విషయములను హిందూదేశ రైలువే కాఖవారికి బంపిరి.

రైలువే పాలనమును గూర్చిన సమస్య విషయమై అనుకూల ప్రతికూలాభి ప్రాయములను, హిందెమున రైలువేల పరిశీలకులను చర్చించి ప్రభుత్వమువారి రైలువేలను, కంపెనీల రైలువేలను, ఏకవిధముగు మాత్రములకంద నిర్వహించుట ఇంకను జరుగునట్లేనుటకు మంచిదని ఈ సంఘమువారు నూచించుచున్నారు. కంపెనీల పాలనము క్రంద నందు రైలువేల విషయమున గలుగుచుండు కొన్ని చిక్కులను దొలంగించుటకు అట్టి రైలువే కంపెనీలపై ప్రభుత్వము వారి విచారణయు నుంచుట మంచిది. ఈ విచారణము జేయులకును దేశమునకును మహాపయోగముగా నుండు నట్లుండ వలయును. ఈ యపయోగములునాలుగు చెప్పబడినవి.

చిన్న పురుగులు

వెద్ద వెద్ద బట్టలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట, పుర్రెపై జిల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

సాతకులారా! ఈపురుగులకే రేయింబకట్లు, నిధినిరాములేక మీరు పనిచేసినచో మీని గృహములలోని నేల

కొట్టెల బం గురుతో నింపబడి యుండును తీరిక లేక పనిజేయుచుండు ఈ యండు పురుగునకు, అతివ్యాప్తికయి పేరొందిన తే నెట్టిగ సహకారిగా నుండదగినబంటు చుండు ఆరంభి క యిస వెంట నె నిరోధక నిర్బంధదశ్యముల నుపయోగించక వు నేషించిన ఆచితకాలమున నే బట్టల వారితో సహాధ్యాయి గాగలసిగచ్చును కావున ఇట్టి పరమేశ్వరుడు

“కామినియా నూనె” సహాయమున సంహరింపుడు, చుండును బోగొట్టును. వెండ్రుకలను గాలినివ్వను. పుర్రెచుండును బోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిచిత సుగంధద్రవ్యము.

కీరీతిని, కకలు చూనెలకు తయారు చేయువారి మోసమున పడకుడు.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 1—0—0 వి. పి. రు. 0—4—0 ,, 8-కి రు. 2—10—0 వి. పి. రు. 0—7—0

ఉ చి త ము.

ఈ సుగుణముల ఋషావు పరచుటకయి, అధికారిచే పంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకనుటకు సరిపోవునంత నూనె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:— అంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం 155, జుమ్మాకునీదుపేధి, బొంబాయి.

ఆంధ్రవాణి

ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తి

ఆంధ్రదేశమును తమవీరులను, శూరులను, భక్తులను, గాయకులను, వక్త్రులను, కవులను కీర్తించుటకు బూనుకొనలేదు. వారిద్వైవిధ్య పరచోయుల గొప్పతనమే ఎల్లప్పుడును బాడ గట్టుచుండును.

ఆంధ్రులందుకు తిక్కిన, పోతన, కృష్ణదేవరాయలు, వేమన, మొదలగు సహజమాల చారిత్రమును చెలికికొని వారివర్ణంత్తులములు, జరిపి గాలియోత్సాహమును ప్రజ్యులించియు; ప్రభావవంతము ఆంధ్రపత్రికలో ఆంధ్రవీరుల చరిత్రముల నెందుకు ప్రకటించి దేశోద్ధరణ గావించురు? ఉదాహరణలలో పముల నెంచి వారి నవమానించుటతోనే మనకాలము గడంపుచున్నాము. మాపుడెప్పుడును లోపభూయిష్టమై అందువలన దేశమునకు లోపకారమును గావించిన మహా నుహుల లోపములను తిమిించి, గోంతలను కొండవలకే యక వారి మగుణములనుగూడ గీర్తించి జాత్యభిమానమును గాపాడవలెను. మామూలుగ వర్ణంతుల జరుపుచున్న మహానుజులలో, లోపములలేవా, వెదకినయెడల? క్షీణోదక న్యాయముగ, మగుణముల గీర్తించుటయే సంఘము వారి విధి. లోపములను దానినుండి విముక్తులగుటకు మనము యత్నించవలసిగాను. మహానుజులందును లోపమున్నయెడల నాలోచించి నాధారపరచుకొని వారిని దూషించుటతోనే కాలము గడుపుటవలన, ఆంధ్రజాతిలోని యుత్కృష్టత యెన్నటికిని బయల్పడదు! ఇక నైనను ఆంధ్రజాత్యుద్ధాతకులు ప్రాచీనులైన ఇప్పటివారయినను, వారి చరిత్రను ప్రకటించి వారిని గీర్తించుట ఆంధ్రోద్యమవ్యాప్తికి ముఖ్యసాధన మని నూచించుచున్నాము. ఆంధ్రులనుగూర్చియు వారి యుద్యమమును గూర్చియు ఆంధ్రచరిత్ర సంఘములకు బెలుపుచుండుటగూడ ఆంధ్రోద్యమవ్యాప్తికి సాధనము. ఇందుకై ఆంధ్రయపత్రిక నొకవారిని నెలకొల్పి, ఆంధ్రోద్యమము దేశమందంతటను మారుమ్రోగుటకు కేయకలయను. ఆపుడుగాని, ఆంధ్రులను ఇతిరసంఘములవారును, చారిత్రమువారును, గౌరవభావముతో జూడరు. మనయందు మనకు విశ్వాస మున్నగాని, యితరులకు మనయందు విశ్వాసగోచరములు కనిపించుట తథ్యము. — దేశాభిమాని.

మహా పురుషులు

ఆలోకసామాన్య సామన్యముగల్గి సంపూర్ణస్వాధీనావ్యుత్తై యమ యువదేశ పుంజములచే తమసత్కార్యచయముచే నొకకాలమునకేగాక యొకజాతికేగాక సర్వకాలములకును మహాపురుషులను గల్గింప కత్తిగల పురుషులు మహా పురుషులలో సగ్రగణ్యులుగాగల బరిగణించఁ దగి యున్నారు. మహామృదుగు మాజియొక్కయువదేశములముఖ్యముగా ఇటాలియా దేశస్థులకొక యుద్దేశంపఁడెను. కాని యాతఁడుచేసిన హితోపదేశములు సకలదేశస్థులకును మహాప్రదములనుటకు సందియములేదు. మహామృదు, తనను, బుద్ధుడు, హిందూభాషలు — ఇమ్యహానీయుల మహావాక్యము తెన్నియొకందల సంవత్సరములక్రందట నేకొందిజనులలో బోధంపఁబడిన వైమని నిష్పటికిని వివిధసోపేతములై, యుత్సాహ పూరితములై సద్భావయుక్తములై, సర్వజనానంద సంధాయకములై తన రాచుచున్నది. అట్లుగాకున్న స్కాపను మౌరువంటి జర్మను పండితుడు ఉపనిషత్తులు తనకు సాంత్వనమును గూర్చినవియని యట్లు చెప్పఁగలిగి యుండును? రాజా రామమోహనరాయలు జనసుయొక్క ధర్మవాక్యముల నెట్లు క్లృఘంపఁ గల్గియుండును? ఆర్నాల్డుకవి గౌరవబుద్ధిని మహాధర్మ సూత్రముల నెట్లు మెచ్చుకొన నేర్చును? మనము లెట్లు దేశదేశముల నల్లకొనగల్గును?

దేశముల నుద్ధరించునట్టి లోకకల్యాణమునకై తోడ్పడు నట్టి మహాపురుషు లెట్లు కన్పించు చున్నారు? ఈ విషయమును మున్విధములైక యభిప్రాయములు గలవు. ప్రతి సంఘమునా నానావిధములైన మార్పులను బడయుచు క్రమ క్రమమున కడచు చున్నది. ఒక్కొక్క కాలమున పూర్వమునందు గుంఘమునఁ గల్గిన మార్పుల కతమున నొక మహా పురుషుడు పుట్టుచున్నాడు. మహా పురుషుని విశేష మెద్దియు లేదు. అతఁడు కాల పరిణామము యొక్క ఫలితము అని ఒక తెగ వారు చెప్పుచున్నారు. ఇంకొక తెగ వారు మహాపురుషునిలో విశేషత్యమేమియు లేదని పిలువెడు. అతని జన్మమునకు కారణము కాల పరిణామమన వలనుపడదు. అతనిలో స్వతస్సిద్ధ

ముగ నొక యపూర్వ సామన్యముగలదు అది పరిణామ ఫలితముగాదు. కాని యతఁడు మహా కార్యముల సాధించి మహా పురుషు నామమును పడయుట మాత్ర మాతంగకవశము (Accident). మఱియొక తెగ వారిరెండవ తెగవారు చెప్పిన దానిని కొంతవఱకు సమ్మతించుచున్నారు కాలపరిణామ ఫలితము గాక స్వభావసిద్ధమైన విశేష సామన్య మొక్కటి మహాపురుషునియందుండుట నిశ్చయమేగాని యతఁడు మహా కార్యముల నెఱవేర్చుకొల్పట యాగంతుకవశము గాక యాశ్వరోద్దేశమని యీ కడపటి తెగవారుచెప్పెదరు. మార్గవర్ధనాదుల ప్రభుజమునం దుద్దేశముండ, వృక్షలతాదులసృష్టియందుద్దేశముండ సముద్ర వర్షతముల యునికియందుద్దేశముండ, మానవ సృష్టి యందును, నందులో మహాత్ముల యాగమమునందును భగవదుద్దేశములేదని యూహింప నసాధ్యము. సమస్త విశ్వకార్యములందును నీశ్వరోద్దేశములే ప్రతిఫలించుచున్నవి. మహానీయులు జాతీయజీవనముయొక్క యొక్కొక పరిస్థితియందు దవతరించి యాశ్వర్యనిరూపాదుద్దేశమును నిర్వహించి మహాకమున కరుగుచున్నారు.

హిందూధర్మముయొక్క యితిహాసమునందు బుద్ధ, శంకర, రామానుజులు వారి శేషవృక్షముయొక్క గిరులందు దమున నున్నారని నుడువవచ్చును. ఇమ్యహానీయులు కాలవశమున నాకస్మికముగా నవతరించి యిచ్చవచ్చిన సంస్కరణముల గావించి తరిలిపోయిన నుడువవలెను. హిందూధర్మేతిహాసమును బరికించితిమేని పురాతనకాలమునుండి నేటిదనుక క్రమవికాసము గాన్పించక మానదు. ఇట్లే ప్రతిజాతి విషయమునను జూపవచ్చును. ఇవిధముననే సర్వమానవేతిహాసమునందును క్రిమాభివృద్ధిని గనఁబరుపవచ్చును. ఈక్రమ వికాసమే యాశ్వరోద్దేశమునకు ప్రబలసాక్ష్యమై వదరుచున్నది. మహాపురుషుల తమ నూతనాదర్శ ప్రకటనముచే మాలవేతిహాసమునకు నవీనశోభను దెచ్చుచున్నారు. సత్యము మించిన సత్యములను, ఆచారములమించిన ఆచారములను, ఆ దర్శముల మించిన ఆదర్శములను ప్రపంచమునకుఁ బ్రచురించుచు నిద్రాముద్రితులై ఉత్సాహహూన్యులై, కుక్షింభర పరులై యున్నవారు మానవుల ప్రబోధించుచున్నారు. అమృతానీయులే మానవజీవనమును సారవంతము చేయుచున్నారు; ఉత్సాహసమేతము చేయుచున్నారు; ఉన్నతిఁ జెందించుచున్నారు. — ధర్మసాధని.

కాళిదాసుని ప్రణయ కీర్తనము

కవిసార్వభౌముడగు కాళిదాసు ప్రణయచపలము నెంత మనోహరముగ వర్ణించినాడు! ఈచపలము పోయినగాని, విస్మృతితమస్సులు చెల్లాచెదలై ప్రణయము క్షిరసాదామినివలె బ్రకాశింప జాలదు. ఇక్కడ, కవి దువ్యంతుని అనుతాపమున బడనేసి, అపరాధమునుండి మంగళమునకు దీసికొనిబోవజూచుచున్నాడు! అభిజ్ఞతతే దువ్యంతునకు గలిగిన అనుతాపము వానిహృదయమును బరిశుద్ధము చేసినగాని శకుంతలను స్వీకరించుటకు అధికారము లేదు. ఇచ్చట, లోలగింప వలసినది బాహ్య విఘ్నము కాదు. అట్టిది శాసనముచే సాధ్యము కావచ్చును. బలముచే గమ్యస్థానమును కేరవచ్చును. అయ్యదియే లోక మవలంబించు మార్గము. బలము, భీతి, విజయము—ఈమూడు మాటలలో లోకమంతయు నిమిడి యున్నది. కాళిదాసుని యువదేశ చదికాడు. ప్రణయము, అనుతాపము, తీవ్రత, శాంతిము, మంగళము, పూర్ణత్వము— ఈమూటలలో కాళిదాసుని సందేశ మిమిడియున్నది. విశ్వాసఘాతకుడ నైతనిని దువ్యంతుడెంత పరితపించుచుండెను? ఈపరితాపము ఆత్మవస్తువు. ఇయ్యది బయటిదికాదు, తప్తకాంచనమువలె హృదయమును బరిశుద్ధంబొందినగాని దువ్యంతుడు తపస్సొందర్యమును వీక్షింపజాలడు. అనుతాపవ్యాధిముననే స్వగ్రాప్తీ సాధ్యము.

శకుంతల దుఃఖిలయైనది. ఇక అనన్య మనస్కుడై యుండజాలదు. పార్వతీ తనచలాపాంగముచేత శివుని బొంద జాలకపోయెను. శకుంతల తన స్వీగ్రహములచేతనే దువ్యంతుని నులభముగ బొందెను. శివునిబొందక పార్వతీ తపస్సునకు గడంగెను. దువ్యంతుని బొందినపిమ్మటనే శకుంతల తపస్సు చేయవలసివచ్చెను. ఎట్లులేనను తపస్సు తప్పదు. శకుంతల పరిచారశ్రమమున తపశ్శాలి యైనది. దువ్యంతునకు స్వగ్ర ప్రయాణమున తన మనోభిప్రాయ సిద్ధించును. ఎట్లు? యావన మల్లతయందున్న శకుంతలను ఏకాంతమున జూచుట వలన గాదు. ఇప్పుడందరియు మారిపోయినది. ఇప్పుడు దువ్యంతుని శేత్రనిర్వాణ మొనర్చుచున్న రూపము “ప్రభాతగళజ్యోతి” గాదు. కున్దల! భరతునిశ్చలి!

శేవలము మాతృస్వరూపము! శాకుంతల యిప్పుడు జూచుచున్నది “చతురగంభీరాకృతి” గల దువ్యంతు మహారాజుకాదు పశ్చాత్తాప వివర్ణుడైన నీపురుషుడెవరు? “మాం, ఏషకోపి పురుషో మాం పుత్ర ఇత్యాదిగతి”.

యని భరతుడు తిల్లికి భవజనకుని జూపును. దువ్యంతుడు శకుంతలయొక్క పాదములపైబడి “నుతను స్వాదయాత్పిత్యాదేశ వలీక రువైతుతే” యనును. దువ్యంతుని! అనుతాపము పూర్తియైనది శకుంతలా దేవియొక్క దుఃఖముకూడ నంతరించినది అనందము వెలువరిసినది. మంగళము చేహోనది. నిశ్చయము! “ఉ దేతిపూర్వం క్షుమమం తితిః ఫలం” తపోవనములో వికసించిన పుష్పము మాస్తినాపురములో వాడి, స్వగ్గములో ఫలించినది. తపోవనము సరళ విశ్వాసముతోనిండిన తైశవావస్థ. మాస్తినాపురము సుసారముయొక్క ఘాతప్రతిఘాతముల కాలవాలమగు మధ్యాహ్నకాలము. స్వగ్గము కాశ్వతానందనిలయమగు పరిణత వయస్సు, అభిజ్ఞానశాకుంతలమున భూతల మెట్లు స్వగ్గధామముగ బరిణమించునో చూచితిమి. పుష్పము ఫలించునటుల మర్త్యలోకము స్వగ్గమునందును, స్వభావము, ధర్మమునందును, ప్రణయము మంగళమునను, దుఃఖము అనందమునను, త్యాగము భోగమునను బూర్ణత్వము నొంగును—కృష్ణాపత్రిక.

సామాన్యభాషా సమస్య

ఉత్తరదేశమున కంతకును ఒక సామాన్యభాషయు, దక్షిణ దేశమునకు వేరొకసామాన్యభాషయు నున్న దనుకొందము. మన రాజకీయ పరిస్థితుల ననుసరించి దీనియందొక విషయముకలదు. భారత దేశమంతయు నొక్క సామాన్యమునకు లోనయియున్నది. దక్షిణదేశ మొకసామాన్య పరిపాలనయందును ఉత్తరదేశము వేరొక సామాన్యముక్రింద నున్నచో మన దేశమున రెండుసామాన్యభాష లుండవచ్చును. ఒకదేశ నావిధముగ రెండు సామాన్యములున్న ను వానిని సమీకరణము జేయు వేరొక సంయుక్త సామాన్య ముండవలయునుగదా. అప్పుడైనను రెండు సామాన్యములకు నొక సామాన్యభాష యుండవలయునను సమస్య మనలమరల బాధించును. దక్షిణ దేశమునకంతకును ఆంధ్రము, ఉత్తరదేశమున కంతకును హిందీ సామాన్యభాష లనుకొందము. అప్పుడైనను ఉభయదేశము లొకే సామాన్యమునకు లోనయి యుండుటవలన దాక్షిణాత్యులు హిందీ నేర్వవలసియుండురు. ఔత్తరాచారులు ఆంధ్రము నేర్వవలసియుండురు. కాని దీనియందు అనాంధ్రులకును, హిందీభాషీయేతరులకును కడు కష్టముకలదు. మాతృభాష, ఆంధ్రము, హిందీ, ఆంగ్లము, నాలుగు భాషలను అనాంధ్రులు దాక్షిణాత్యులు నేర్వవలసియుండురు. మాతృభాష, హిందీ, ఆంధ్రము, ఆంగ్లము నాలుగుభాషలను హిందీభాషీయేతర ఔత్తరాచారులభ్యసింపవలసియుండురు. భాషాసమస్య అనవసరముగా క్లిష్టమగుచున్నది. ఇదియంతయు హిందీ దేశమున కంతకును రెండు సామాన్య ములుండు నను రాజకీయ పరిస్థితుల నూహించుకొనుటవలన జనించుచున్నది. ఇది శేవలము కల్పితమగు నప్రమాణ సమంచితమగు నూహ. దీని కారణ మావంతయు లేదు. గనుక భారతదేశమునకంతకును సామాన్యభాష యొకటి యుండవలయునను సంతోష మన యంతిమ సమస్య. హిందూ దేశమునకు రెండు సామాన్యభాషలు రెండెన్నటికి నుండజాలవు. హిందూదేశమునకు సామాన్యభాష యొకటే యుండవలయుననుట స్పష్టము. అది సంస్కృతము కానగునాయను సంతము చరించెదము — హితకారిణి.

శ్రీ. కృష్ణ గుంటూరు మహాజన సభవారికి మనవి:— మహాజనసభ శిఖామణిత్రములారా ఇంతవరకు మహాసభలు ఉత్తరాది సమీపములందే జరుపుకొను చుండుటవలన ఇతర దేశవాసులు, మహాజనసభ ఉన్నదనిగాని, వార్తాపత్రికలు నడచుచున్నవనిగాని ఎరంగరు. అట్టి సందర్భమున నీయేడు మహాజనసభ తెన్న పురియందు కాని వేలూరునందుగాని నెల్లూరునందుగాని జరపం బడుటకు మహాజన సభవారు యోచించురుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాను. అని శ్రీ. శివాచార్యులు నెల్లూరునుండి వ్రాయుచున్నారు.

సర్వతేలు విషనంబిని (రిజిస్టరు)

ఏక్కుచువచ్చువాడు శత్రువు బోదురు. గుణము లేనియెడల 100 రూపాయలు యనామివ్వబడును. ఒక అణా స్త్రాంపు పంపిన సాంపిలు పాకెట్ ఈచిత్రముగా పంపబడును. వి.ఎ.ఎస్. పాణి, డి. ఇరళిపూడి వీధి, మద్రాస్.

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

469

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

ఈ మురబ్బాను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 100 రూపాయలు బహుమానముగా మియ్యబడును. ఆటంకపడిన వారికి నిరాకరించినచో కోర్టుమార్గముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసముకల్గి బాల్యములోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి వృద్ధులకు కోశము బలహీనమై, చురుకైనవారికి దుఃఖము ననుభవించును. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బా సేవించిన యెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బలవీర్యసంపన్నులయై ప్రకాశించుచు చిరకాలము సుఖముగ జీవించును.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బావల్ల ధాతుప్రక్రియ గును, స్వప్నస్థితియు మానున, ధాతువు మాత్రముతో కలసిపోవుట మానున, నీరుచురుకు మానున, బహుమాత్రవ్యాధి మానున, విశేషబలము కలుగును, రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యుక్తువ యగును, చక్క గ మలవిసర్జనమగును. సాలామిసిరి అనునది ఒకజాతిపండు. ఇది కాబూల్, కాందహార్ దేశములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము అదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వైమురబ్బాను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చితయారు చేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానివల్ల పూర్తిగ గుణము కలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

అనుపాన పత్రిక పాఠ్యముతో పంపబడును.

15 తులాలు, డబ్బీ వెల. రూ. 2-0-0.

తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు

జి. మన్నాలాల్. ఢిల్లీ వైద్యులు,

నె 5, అవన్యూరోడు, బెంగళూరు సిటీ

చాధాడితులకు వరము: ఐనాడికి సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసరిలా

అపరిశుభ్రపు రక్తమువలన జనించు జ్వరములకు కీరీటముకంటి మందు. కురుపులను, చచ్చలను గండమాలను తుండను, సాతవోష్టలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (82)

వనోపధిసావంతుని గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి వాదరసదోషములను, చులబద్ధకమును కారెంబంధమును వోష్టలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరచును. శరీరగోష్ఠమును గలగ జేయును. 16 రోజులవరకు మందుటకు 4 డబ్బాలు బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిటరు:— పి. డి. సావంత్ 144, ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P D SAVANT Fanaswadi No. 144 No. 2, BOMBAY.

బంగారు పతకములను

మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయు

ర్వేదీ యావధ ప్రవర్తనములయందు నిచ్చిరి

జాండూ ఫార్మ్యూటికల్

వర్కుస్

తేహ్యములు, బిల్లులు, మాత్రలు మొద

లగునవి యన్నియు శాస్త్రోక్త ప్రకారంబున

బద్ధపరుచుదురు. వెలపట్టికకై వ్రాయుడు.

ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాష

లోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురిలోను చెన్నపురి రాజధాని

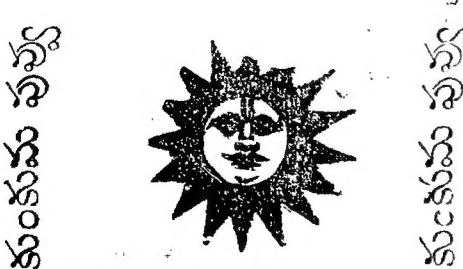
లోను ఏజంట్లు కావలయును.

The Zandu Pharmaceutical Works

388 The Aurvedic Pharmacists

Elphinstone Road, Bombay, 13.

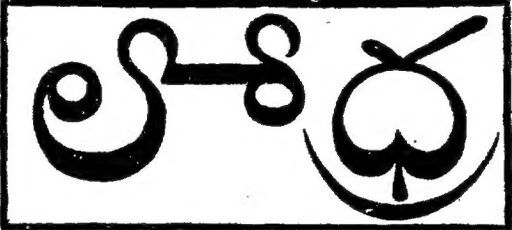
కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యసూర్యును గమనింపుడు. కరస్పాడ్ డెన్సు మొదలగునకె ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ ఆంధు కంపెనీ.

(53) 21. హమ్మంపేటి, బొంబాయి.

గర్భాశయ రోగనివారిణి:— శ్రీలకు గలగు బురుగుల బహిష్టి కావండుట అకాలబహిష్టి, మైల బాహి గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంభాహిత, రక్తహీనత, చులబద్ధకము, మాతికావాతము, శీర్షవోష్టలు, అరికాళ్లు, ఆరచేతులు చుట మొదలగు శ్రీ మర్మ వ్యాధు లను కురుపును.

పెద్దబుడ్డి రు 8.0-0. చిన్నది రు 1-10 0.

రక్తశుభ్ర వ్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, చులబద్ధ కము, అజీర్ణము, శీర్షవోష్టలు, సోమరితనము, మేహ ప్రణయలు, సుఖసంకటమును, నిస్సత్తున, కడుపులో నుండు మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును ఇచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8.0-0. చిన్నది రు 1 10-0.

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద బోషధశాల,
9, బందరుపేటి, మద్రాసు.
ప్రాంచి:— సికింద్రాబాదు ఆండ్ నెల్లూరు.

రసభస్మము చులము 1-కి రూ. 0-10-0
కుంకుమ పువ్వు " " 2 0-0
కస్తూరి తులం 1 కి రూ. 30-0-0

గోరోజనము తులం ౧కి ౨౦-౦-౦
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి, ఆండ్ నెల్లూరు

ఎంపయరు ఆఫ్ ఇండియా

లైఫ్ అన్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడు బొంబాయి.

మద్రాసు రాజధానికి ముఖ్యప్రతినిధి వారి ఆఫీసు-
డి థియాసాఫికల్ బేంకు మందిరము.

పోస్టు బాక్సు 903, అడయారు, నుద్రాసు.

పట్టణములో

"న్యూ ఇండియా" మందిరములు

13-14, సెకండు లైను బీచ్, మద్రాసు.

ప్రిమియములు పట్టణములోనున్న ఆఫీసు మందిరముల చెల్లించవలెను. విశేషములు ఇచ్చటనే తెలిసికొనవచ్చును. మని ఆర్డరులు చెక్కులు ఇన్సూరెన్సులు ఇడయారులోని ముఖ్య ప్రతినిధి గారి కేర పంపబడవలెను.

2 జెంట్లు కావలెను. 554

కావలసినవారు } వి. పి. వాసియా
సరిక వ్రాయవలెను. } ముఖ్యప్రతినిధి

కల్యాణి - ప్రతితుండు

ఇది షేక్స్పియర్ ర్మను ఇంగ్లీషు సహకవి నాటకము ననుసరించి తేట తెలుగున శ్రీలకును బాలుకును తెలియ నట్లు రచింపబడినది. ఇతర భాషాకవుల రచనా చతురత్వములు, మన తెలుగువారికి తెలుపవలయునని ప్రాధాన్య వానిలో నిది మొదటిది. దీని కథాసంవిధానమును చమత్కారమున రచయిత అద్భుతములు.

కల్యాణి ఆ 1. ప్రతితుండు ఆ 2.

ధైర్య కవచము

చునుజునకు గల పాపము గుణములలో ధైర్యము ప్రధానము. ధైర్యమునగా అపదలయందు మనస్సు చలించుకుండుట. మనుజుడగు ధరింపదగిన యన్ని కవచములును అత్ర శత్రుములచే భేదించదగినవి. ఈ ధైర్య చుడే కవచమే యత్ర శత్రుములకు అభేద్యము. ఈ ధైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై "అన్యత్రభీష్మాత్ గాంగేయాత్ అన్యత్రచ హనూ మతః" అనెడి జీతేంద్రయ్యుడైన భీష్మునియొక్క చరిత్రము నతి సులభ శైలిని తెలిపియున్నది. వెల 6 అణాలు.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో,
ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

కలియుగ కల్పవృక్షము.

కృతయుగమందు కల్పవృక్షము చునుభూలకోరిక లను నెరవేర్చుచున్నట్లు ఈ కలియుగమందు మానవజాతి యొక్క ఈతిభాదలను తీర్చి ఆయురారోగ్యైశ్వర్యము లనిచ్చునది మన వైద్యవిద్యకు ప్రకముకొనివారికి

డి చితముగా పంపబడును

రాజవైద్య వారాణసి కేశవజీ, ఆయుర్వేదవేదము బోషధాలయము. 20 చీనాబజారుకోడ్, మద్రాస్.

180 పుటల పుస్తకము డిచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతముఖమున పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ డిచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢగాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి యు మేమే భరి చింపవలెదు. వెంటనే స్పాండును.

219 వైద్యశాస్త్ర ము: శిశిరంకో గోవిందజీ,
అతంకనిగ్రహ బోషధాలయం 156, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

AMRUTANJAN

Best Indian Pain Balm

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చుగ్గని డబ్బీతో పహ సీసా 1-కి వెల 0-8-0

తలనొప్పులమాన్యును వాయువుపోట్ల పోగొట్టును

పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును

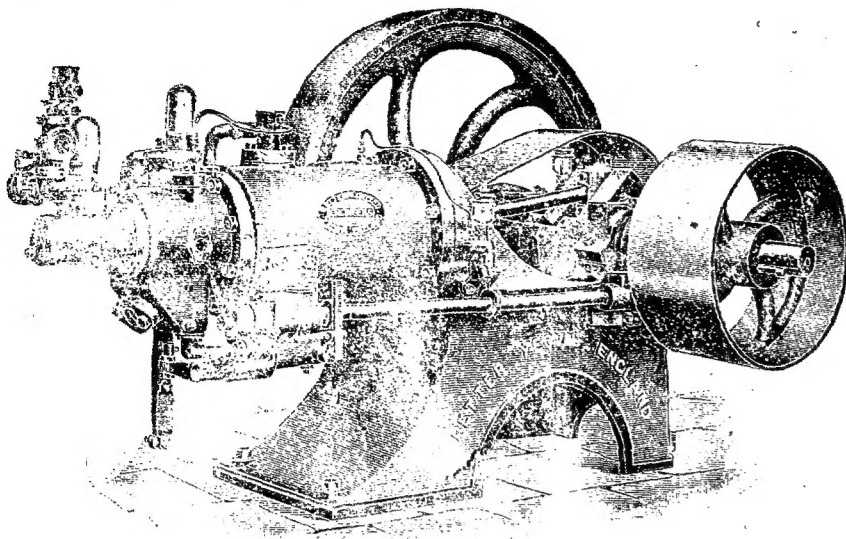
వనములికలచే హింసా దేవ మందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసన గలిగి యుండును.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, శ్రీరంగం, బొంబాయి
} 7, తంబుసెట్టి పేటి, మద్రాసు.

పెట్రో వేటెంటు ఆయిల్ ఇంజనులు.

సంలభ్యమగు యంత్రములు - చక్కని పనితీరు - స్థూలనిర్మాణమును, నిరాటంకమగు ముచ్చటైన నడకయు ఈయంత్రములకు గొప్పదృష్ట్యాంతి దెచ్చినది. అన్ని పరిమాణములలోని యంత్రములను అపరిమితమయిన (Crud) నెయిలుతో నైనను, గొరిచి నెయిలునైనను, నిలువయున్న నూ నెతో నైనను, చక్కగా నడుపవచ్చును.

పెట్రో ఇంజనుల ప్రత్యేక ఉపయోగములు.

1. తనంతటనే శేపులేని దే రగుల్కలుపగల గొట్టము గలదు. ప్రారంభింపబడిన నై శేపు అవసరములేదు.

2. తగులబడిపోకుండనందు రగుల్కలుపగలగొట్టములు ఇతర యంత్రముల యందు కొన్ని వారములలో చెడి పోవును. ఇట కొన్ని వత్సర ములకు చెడిపోవును.

3. ప్రేమను బ్రతికింపబడుటకు, యంత్రము స్వాధీనమున నుండును. 4. కష్టతగులబడుట మిక్కిలి తక్కువ. నడు ములకు కావలసిన నెయిలు తక్కువగా వుండును. 5. త్వరితమున నడపింపవచ్చును. 6. పరిమాణపుదానినైన రినిమిష ములలో నడపవచ్చును. 7. చిలకములయిన పనిచేయు భాగములకు కొన్నిటిని ఎక్కువగా జతపరచి, స్థూలముగా నిర్మింప బడిన దిగుటచే ఎక్కువకాలము పనిచేయును. 8. కిటరు ఇంజనుల విరామును లేకుండ పనిచేయుటకు తగినవి. 9. పనిచేయు భాగములు ఎక్కువగా నెయిలుకు చేతి నిర్మాణమగుటచేత నిర్మాణమగుటచేత చక్రమునకు అపాయము సంభవించినప్పుడు గానె నన్నయి తనంతట ఆగిపోవును. అందువలన యంత్రము నిలుచును. కావున సురక్షితముగ నుండును. అనేక ప్రయోగములలో నామోదమును పొందినది. వెలలకు గాని, ఇతర విషయములకు గాని దయచేసి మాకు వ్రాసికొనుడు.

బెన్సు అందు కంపెనీ, లిమిటెడ్, ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

మీ కవసరమయినచో

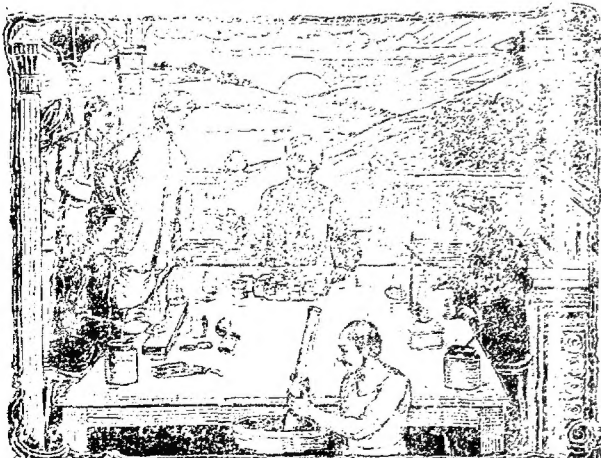
యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టిగాని వస్తువులను గురించియు, ఉప్పు, ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన లేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతిసందర్భముల నలహా నాలోచించవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలలకమ్ముటలోను కోరి సంబంధ వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మ్రోగినవారు.

లిమిటెడ్ :- ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ

చౌక్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తపాలపెట్టె నెం 55కి రు, మదరాసు.

(ప్రైవేట్ కాంపెనీలను గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక కేసు కూడ నడవరింప గోరుచున్నారు.)

(Baron & Co)

లిమిటెడ్ గానుబుడ్డి 1-కి రు. 0.4-0 మొదటితరం సాదానస్యం శేపు 1-కి రు. 0.14-0

బ్యారన్ అండు కంపెనీ

మేలైన సువాసనపొడి, సాదానస్యము.

మేము తయారుచేసెడి నస్యము శ్రేష్ఠతరమైన పొగాకుచే తయారు, అపుడధునికతలగలనున్న సువాసనద్రవ్యములచేతను న్ను చేయబడినది. ఇది శిశు భారములు, ఒంటి తలనొప్పి, పిస ను, దీర్ఘ పడిశములు, సుఖప్తి, మైకములు, ఇత్యాది శిశుకోగ ములను అత్యంతగా కుదుర్చుచున్నది గాక, యాదియుపయోగించు చున్న, శిశు వృత్తాంతము, బుద్ధిప్రకాశము, నరములకు ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతూరి యుపయోగించినవారు ఇతర నస్యములను అనేక్షించరు. సర్వజనుల యుపయోగ నిమిత్తమై ఈ నస్యమును సామాన్య ధరకే విక్రయించు చున్నాము. దీనిని ఒకతూరి పరిశీలించి దీనియొక్క సుగుణ ములను గ్రహింపవలయునని మాయెక్క కోరిక

డౌక్ బుడ్డు 2.8-0 రుద్రకతం శేపు 1-కి 0.12-0

బ్యారన్ అండు కంపెనీ, 18 మె. - సెక్రెటరైట్ బీచ్, మదరాసు.

నవీనమయినది.

ఓటోపరస్టాక్

ఇది నూతనమైన గొప్ప వాసనగలది. స్పిరిట్ సంబంధము లేనిది శ్రేష్ఠమయిన పుష్పములయొక్క సత్తువతో చేయబడినది. ఒక బొట్టు వస్త్రము మీద తగిలిన వాసన వదలకయుండును. ఇతర వాసనల వలెగాదు. మనోహరమును కలిగించునది ఒకతూరి తెప్పించిచూచిన నిజమును నెరుగ గలరు.

1/2 డ్రామ్ బుడ్డి 2-0-0 1 డ్రామ్ 0-12-0 1/2 డ్రామ్ 0-8-0

మాయెక్కడికీ పసందు హేరాయిల్ యొక్క శ్రేష్ఠత్వమును తెలియగోరువారు మా సాంపిల్స్ కు వ్రాయుడు. ధర 1-0-0 సాంపిల్ 0-0-6

ది. పరస్టాక్ పెర్ఫ్యూమరీ కో,

నెం 1 రు, వైఫోనీ, బొంబాయి. నెం 3 రు

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కులభేదము లేల కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లున్నాయో? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియు న్నువి. గొప్పవారీగ్రంథమునై చంచుభిప్రాయము నిచ్చి యున్నాడు. శ్రేణి మిగుల సులభము. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అత్యుత్తమ ప్రతి 5-0-0 కర్పణలు చేయు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము 2000 పద్యములకలపు. మంచికాగితములనై అచ్చు, కాలికోతైంధు ధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు చేరు.

52] జనమంచి శ్రీపాదేశ్వర,

తెలుగుపండితుడు. మునిసిపల్ హైస్కూలు, కపడ

గ్యాలీన్ మోటారు సాంకల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని భాగచేయ గలుగుటకును తరిసియును నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేయేభాగములు యేయేపనులచేయునో అవి చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాయంతముల నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈసాంకలలో, యూరోపియన్ దొరపల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు పారితద్యనంది లై సెన్స్ యిప్పించిపంపబడును అంగలకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు అక్టోబరు నెల 1వ తేదీనుండి ప్రారంభ మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 30 వతేదీన గాని అంతకు ముందుగాని దిరఖాస్తులు చేసికోవలయును పొరుగుారి విద్యార్థులు కోరినతో నివసించుటకు తావొసంగ బడును. ఈక్రింద నుదహరించు వారికి ప్రాసీకోనుడు

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149, Broadway Madras

ప్రవర్ణప్రదీపిక ధర్మకాండము

టీకా తాత్పర్య విశేషార్థసహితము

అరవమునుండి భాషాంతరీ కరింపబడినది. గార్తవ్యము దయాగుణప్రకాశ, ఆతిథ్యము, శీవకారుణ్యము, మాంసభోజనవర్జనము మున్నగు 32 విషయములు తాకిక దృష్టాంతము లతో తెలుపబడినవి. 232 పుటలు. వెల ౧-౦-౦.

డిటో అర్థకాండము.

ఈగ్రంథమునందు మనవృత్తులు రాజ్యవ్యవస్థను ఎటుల ఏర్పరచినదియు ఆయాపనులకు వలయుమంత్ర, వై న్యాధిపతి మున్నగు వారల తరిఫీదు చేయవలసినరీతి మున్నగు భిన్న భిన్న విషయములు దాదాపు 22 ప్రకరణములుగా వివరింపబడి యున్నవి. ఇప్పటి రాజ్యవ్యవస్థ కంటె ఎన్నియో మధుం గులు మనవారలు నాగరికులయి ఉండిరను విషయమును ఈ గ్రంథమును చదివినవారలు గ్రహింపగలుగుదురు 332 పుటలు వెల ౧-౪-౦.

మా నేజరు స్వధర్మప్రకాశిని గుంటూరుఅన్నివాసేది.